# ŽELEZAR

TEDNIK – GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SŽ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 31. MARCA 1977 ŠTEVILKA: 12. LETO: XXVI

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Jože Varl – Naslov: Uredništvo Železarja, SŽ – Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72


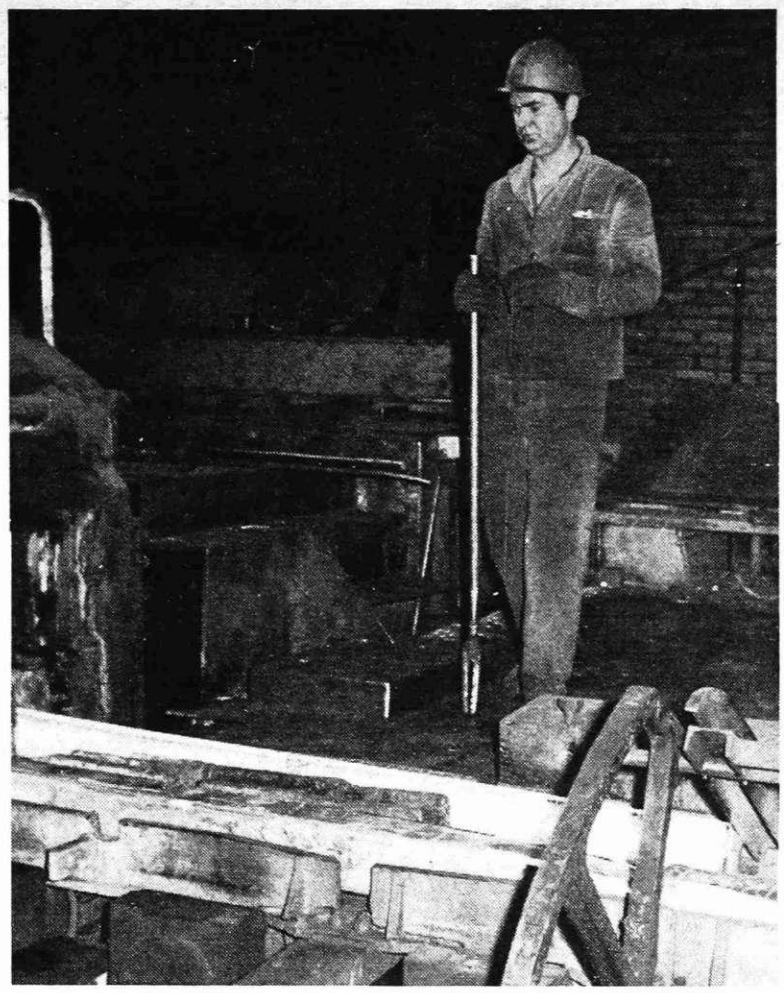

*Sodelavec v valjarni žice*

## GOSPODARJENJE V OBČINI JESENICE V LETU 1976

**Poročilo o gibanju gospodarstva v letu 1976, ki je tudi prvo leto uresničevanja srednjeročnega načrta 1976–1980, ima predvsem namen, da služi kot ena izmed osnov za sprejemanje družbenega plana občine za leto 1977. V družbenem planu občine za leto 1976 smo opredelili kot eno od temeljnih usmeritev razmerje med krepitvijo materialne osnove dela ter zadovoljevanjem osebnih, skupnih in splošnih potreb v korist materialne osnove. Vendar gibanja v letu 1976 kažejo, da se te smernice niso uresničevale v celoti, kajti delež sredstev za razrešitev materialne osnove dela se še nadalje znižuje.**

Za gospodarjenje v letu 1976 velja ugotovitev, da so bili prisotni tendence in problemi v gospodarskih gibanjih iz preteklih let.

Kljub temu da predvidena rast proizvodnje v naši občini ni bila dosežena, pa se venarle kažejo nekatere spremembe v njeni strukturi v smeri skladnejšega gospodarskega razvoja (industrija, obrt).

Nizki gospodarski rasti se je prilagodil tudi obseg zaposlovanja, saj se je v primerjavi z letom 1975 število vseh zaposlenih v gospodarstvu in negospodarstvu povečalo le za 0,6 %, v gospodarstvu skupaj s poslovnimi enotami pa je celo padlo za 0,2 %. Zaskrbljujoče je predvsem to, da se tako zmanjšan obseg zaposlovanja v naši občini ni odrazil v povečani neproduktivnosti, temveč predvsem le v manjšem obsegu gospodarske rasti. Temeljna naloga družbenega plana občine za leto 1976, to je, povečanje deleža produktivnosti v prirastu družbenega proizvoda, se torej ne uresničuje. Eden od razlogov za to je tudi nezadostna in premalo razvita ekonomska motivacija delavcev v združenem delu za učinkovito delo, oziroma prepočasno uveljavljanje principov nagrajevanja po delu.

V pričakovanem obsegu se v letu 1976 niso uveljavili tudi drugi kvalitetni dejavniki razvoja: racionalna uporaba proizvodnih zmogljivosti, sodobnejša organizacija dela, modernizacija proizvodnih procesov, večji delež znanja itd. Dodatno pa je na gibanje teh dejavnikov in zlasti produktivnosti vplivalo še slabo izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti zaradi zastoja v povpraševanju na domačem trgu.

Leto 1976 je bilo leto naporov za stabilizacijo gospodarstva. Kot njihov globalni izraz se je pojavljalo gibanje cen, ki smo ga uspeli v lanskem letu pomembno umiriti. Vendar bitka na tem področju še ni dobljena, ker umirjanje cen ni bilo posledica zmanjšanja naraščanja stroškov, oziroma uveljavljanja kvalitetnih dejavnikov.

V družbenem planu občine za leto 1976 smo opredelili kot eno od temeljnih usmeritev razmerje med krepitvijo materialne osnove dela ter zado-

*(Nadaljevanje na 7. strani)*

## SLOVENSKE ŽELEZARNE V FEBRUARJU ZADOVOLJIVO

**Vsak dan v mesecu pomeni 3,33 % koledarskega časa, če upoštevamo, da ima mesec 30 dni. Februar je imel torej 6,67 % manj razpoložljivega časa in če pri oceni dela v preteklem mesecu jemljemo to kot izhodišče, so bili rezultati dela sprejemljivo dobri. Tudi v primerjavi z lanskim mesecem februarjem je letos dosežena proizvodnja ugodna, saj je imel lanski februar 29 dni, torej en dan več. Proizvodnja surovega železa je znašala le 88 % linearnega plana, ob tem, da so v železarni Jesenice in v železarni Štore celo presegli mesečni operativni plan in doseženi rezultat lahko smatramo za uspešen. Elektroplavž v železarni Štore je imel načrtovano 12-dnevno popravilo, ki je bilo tudi uspešno izvršeno.**

Proizvodnja jekla bi bila v normalnem mesecu nad poprečno mesečno proizvodnjo, saj je znašala 98 % linearnega načrta. Lani je bila v februarju izredno dobra, saj je bil dosežen kljub krajšemu mesecu 101 % linearnega načrta. V letošnjem februarju je bila proizvodnja elektro jekla dobra in so dosegli: železarna Jesenice 98 % načrta, železarna Ravne 98 % in železarna Štore 118 %, oziroma skupno 101 %. Zaradi remonta obeh večjih SM peči in potrebne prilagoditve proizvodnje potrebam vložka v valjarni so v SM jeklarni na Jesenicah dosegli le 90 % načrta, v železarni Štore pa je bil precejšen presežek, zaradi tega je

*(Nadaljevanje na 2. strani)*

## MARČEVSKA PROIZVODNJA BLIZU 100 %

**Na osnovi zbirnih podatkov, ki jih spremlja služba na sektorju za ekonomiko in organizacijo, ter predvidevanj, saj od zaključka redakcije do konca meseca ostaja še sedem dnin, računamo, da bomo mesečni proizvodni operativni program dosegli blizu 100 odstotkov, približno tako pa tudi plan odpreme gotovo proizvodnje.**

**V posameznih temeljnih organizacijah združenega dela pa bodo predvidoma mesečni operativni program dosegli: TOZD Plavž se bo zelo približala planu, TOZD Jeklarna bo za okrog pet odstotkov zaostala za predvidevanji, TOZD Valjarna bluming bo rahlo presegla plan, TOZD Valjarna žice in profilov bo za okrog deset odstotkov presegla mesečni operativni program, TOZD Valjarna debele pločevine bo rahlo presegla plan, TOZD Hladna valjarna Bela bo dosegla okrog 60 odstotkov predvidene poskusne proizvodnje, TOZD Hladna valjarna Jesenice bo pomembno presegla mesečne obveznosti, TOZD Žičarna bo za nekaj odstotkov zaostala za obveznostjo, TOZD Profilarna bo za nekaj odstotkov presegla sprejete obveznosti, TOZD Podbojarna bo predvidoma dosegla dobro četrtino predvidene proizvodnje, TOZD Jeklovlek bo rahlo presegel predvideno mesečno proizvodnjo, TOZD Žebljarna bo rahlo zaostala za mesečno obvezo in v TOZD Livarna bodo rahlo presegli mesečni operativni program.**

**Računamo, da bomo natančne podatke z ustreznimi komentarji lahko objavili že v naši prihodnji številki.**

## ZARADI NESKLEPČNOSTI PONOVNO SKLICANA SEJA ZBORA PORABNIKOV SKUPŠČINE KS JESENICE

**V ponedeljek, 28. marca, sklicana seja skupščine kulturne skupnosti Jesenice se je zaključila s polovičnim uspehom. Čeprav je bila predvidena skupna seja obeh zborov, je sejo imel samo zbor izvajalcev, zbor porabnikov pa se bo zaradi nesklepčnosti moral sestati še enkrat, in sicer v ponedeljek, 4. aprila, ob 18. uri. Vsekakor zaslužijo grajo delegati, ki zastopajo po nekaj tisoč občanov in delovnih ljudi, zaradi svojega neodgovornega odnosa. Prav bi bilo, da bi jih tu in tam volilci le vprašali, kako zastopajo njihove interese v kulturni skupnosti, prav tako pa bi aktivnost delegacij, oziroma delegatov v posameznih sredinah morale pregledati tudi sindikalne organizacije in organizacije SZDL, ki so nosilke kandidacijskega postopka.**

Da bi se delegati na ponedeljkovi seji lahko bolj tvorno vključili v razpravo, posredujemo oceno in mnenje izvršnega odbora skupščine kulturne skupnosti o lanskoletnih uspehih in problemih (gradivo za sejo so delegati prejeli, posredovano mnenje pa bo neposredno podano na seji):

»Nedvomno je v lanskem letu izjemen prispevek k vsebinsko in

*(Nadaljevanje na 6. strani)*

## ZBORA REPUBLIŠKE SKUPŠČINE O GOSPODARJENJU V LANSKEM LETU

**Po ustavni določbi je delegat dolžan o delu skupščine in o svojem delu obveščati delegacije in temeljne organizacije združenega dela in skupnosti. Zato želim s tem prispevkom vsaj delno seznaniti delovne ljudi in občane na tem območju, ki ga pokriva Železar, o zasedanju republiške skupščine, 23. marca. Obenem pa opozoriti na obvestila s tega zasedanja, ki so bila objavljena v dnenvem časopisju in RTV.**

Tudi na samem zasedanju je bil v zvezi z informiranjem in samoupravnim komuniciranjem sprejet sklep o vključitvi delegatov v razprave in akcijo za stabilizacijo, ob analizi zaključnih računov za leto 1976 v posameznih TOZD in delovnih organizacijah.

Na skupnem zasedanju zbora združenega dela in zbora občin je bila podana informacija o stanju in aktivnosti na področju pokrivanja izgub. Železarna, kot osrednja delovna organizacija občine Jesenice, ne zaključuje leta 1976 z izgubo, tudi sicer nj v občini več takih organizacij, razen nekaterih TOZD trgovine in nekaterih TOZD v gostinstvu in prometu. Kljub temu pa je potrebno v sleherni TOZD analizirati rezultate po zaključnem računu. Tako v odnosu do izpolnjevanja srednjeročnega plana kot glede uresničevanja zakona o združenem delu.

Po' merilih zakona o združenem delu bi izkazovala izgubo vsaka organizacija, ki v preteklem poslovnem letu ni pridobila toliko dohodka, da bi z njim pokrila vse stroške lastne reprodukcije in še svoje obveznosti, ki v pomembnem delu

**(Nadaljevanje na 2. strani)**

## PRAZNOVANJE LETOŠNJIH JUBILEJEV MORA POTEKATI TUDI V POVEČANI AKTIVNOSTI

**Proslave letošnjih jubilejev, to je, 40-letnice ustanovnega kongresa Komunistične partije Slovenije in 85. rojstnega dne predsednika republike tovariša Tita in 40-letnice njegovega prihoda na krmilo Komunistične partije Jugoslavije, bi morale, poleg kulturno političnih manifestacij v krajevnih skupnostih, organizacijah združenega dela in v občini nasploh, pomeniti tudi zavestno povečano dejavnost na družbenopolitičnem, samoupravnem in proizvodno ekonomskem področju.**

**Na spodbudo, da naj ti jubileji v Železarni pomenijo tudi zavestna prizadevanja pri doseganju letnih planskih obveznosti, ki jo je dala zadnja konferenca osnovnih organizacij sindikata Železarne, so se doslej s tekmovanjem za večjo kvaliteto dela odzvali le mladi iz martinarne, oziroma TOZD Jeklarna.**

**Množica spodbud za oblike in načine proslavljanje teh jubilejev je zajeta tudi v pismu, ki ga je že v začetku februarja poslal odbor za proslavo 40-letnice KPS pri komiteju občinske konference ZKS Jesenice vsem osnovnim organizacijam ZKS, stalnim aktivom in svetom ZKS, krajevnim konferencam SZDL, osnovnim organizacijam sindikata in vsem krajevnim organizacijam ZB NOV v občini. Težko je presojati širšo odzivnost na vse te spodbude, vendar pa po izteku prvega meseca, v katerem naj bi se že odvijale različne oblike proslav in aktivnosti v krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah, lahko le ugotavljamo, da nekih posebnih aktivnosti ni bilo zaznati.**

**Vsekakor pa ti pomembni jubileji, ki se vsebinsko med seboj povezujejo, dajejo neizčrpne možnosti, da se ob prehojeni poti Komunistične partije Slovenije, oziroma Zveze komunistov, soočamo s tem, kako so bile uresničene misli, izražene v zgodovinskem Manifestu, sprejetem na ustanovnem kongresu, in kako se uresničuje v današnji praksi temeljni cilj delavskega razreda – osvobajanje dela in človeka. Soočanje s tem pa pomeni soočanje z uresničevanjem ustavnih določil in zakona o združenem delu v vsakodnevni praksi ter na osnovi tega sprejemanje akcijskih programov za konkretno akcijo hitrejšega uresničevanja teh dokumentov.**

**Nedvomno pa vsa ta prizadevanja morajo pomeniti nenehno in konkretno bitko za boljše proizvodne rezultate, povečevanje produktivnosti dela, zmanjševanje proizvodnih in poslovnih stroškov, bitko za kar najbolj dosledno uresničevanje samoupravno sprejetih letnih in srednjeročnih družbenih planov. Seveda pa se ta bitka tesno povezuje z uresničevanjem dohodkovnih odnosov med temeljnimi organizacijami združenega dela in znotraj temeljnih organizacij, pomeni konkretno uresničevanje ustavnih družbenoekonomskih odnosv v celotnem sklopu združenega dela.**

**Praznovanje štiridesetletnice, ko je delavski razred dokazal sposobnost in pripravljenost pod vodstvom komunistične partije prevzeti zgodovinsko odgovornost za usodo slovenskega naroda in to odgovornost tudi dosledno uresničil, bi moralo za vse nas pomeniti povečano aktivnost na vseh področjih družbenega življenja in dela. Praznovanje teh jubilejev ne pomeni samo zgodovinsko ovrednotiti in obravnavati teh dogodkov in prehojene poti, temveč vse to povezovati s sedanjostjo in aktualnimi idejnimi in političnimi vprašanji.**

## REKONSTRUKCIJA VALJARNE ŽICE

**V valjarni žice bomo pričeli v mesecu aprilu z montažo tretje žile. Istočasno bo izvedena rekonstrukcija Custodis peči z zamenjavo gibljivega dela dna peči. Z gradbenimi deli za tretjo žilo, to je, izkopi in betoniranje temeljev smo pričeli že v preteklem letu. Delo je potekalo pod zelo težkimi pogoji, tako za zunanje izvajalce kot za samo proizvodnjo. Ostali so izkopi in betoniranje samo na grupi A in B, kjer se zaradi poteka proizvodnje del ni dalo izvesti. Za preostala gradbena dela in celotno montažo plan predvideva 30 dni, od 5. aprila do 5. maja. Po končani montaži bomo začeli s poizkusnim valjanjem.**

*(Nadaljevanje na 2. strani*

»Za uresničevanje svojih skupnih interesov in potreb ter opravljanje nalog se delovni ljudje in občani, organizirani v krajevni skupnosti, s samoupravnim sporazumevanjem in na drug način povezujejo z organizacijami združenega dela, s samoupravnimi interesnimi skupnostmi, s krajevnimi skupnostmi ter z drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi, ki so zainteresirane za sodelovanje in dolžne sodelovati pri zadovoljevanju teh interesov in potreb ter opravljanju nalog. V krajevnih skupnostih se povezujejo tudi delovni ljudje in občani, združeni v družbenopolitičnih in drugih družbenih organizacijah ter društvih, v katerih uresničujejo posamične in skupne interese . . .

V krajevni skupnosti delovni ljudje in občani odločajo po uresničevanju svojih skupnih interesov in o opravljanju nalog ter o solidarnem zadovoljevanju skupnih potreb na naslednjih področjih: medsebojni odnosi v naselju, urejanje naselij in drugega prostora ter prebivanje, upravljanje stanovanj, otroško varstvo in socialno skrbstvo, zdravstveno varstvo, vzgoja in izobraževanje, prosveta in kultura, javno obveščanje, telesna kultura ter rekreacija, komunalne in druge dejavnosti za neposredno zadovoljevanje njihovih potreb ter potreb družin in gospodinjstev, varstva interesov potrošnikov in uporabnikov, splošni ljudski odpor in družbena samozaščita, varstvo človekovega okolja, kulturnih in zgodovinskih spomenikov, upravljanja stvari v družbeni lastnini ter druga področja skupnega življenja in dela; in sprejemajo programe in plane razvoja te skupnosti, s katerim določijo tudi način združevanja in uporabe sredstev in dela za opravljanje posameznih skupnih nalog . . .« (Iz 72. in 73. člena ustave SR Slovenije.)

Citat iz ustave SR Slovenije zelo jasno potrjuje, da samoupravni družbenoekonomski položaj delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela ni odvisen le od njihovega dela v organizaciji, temveč od skladnega razvoja in skladnih odnosov v vsej družbeni reprodukciji. Na nekaterih področjih reprodukcije imajo pri tem zlasti pomembno vlogo samoupravne interesne skupnosti, čedalje več interesov in potreb delovnih ljudi in občanov pa se na podlagi vzajemnosti in solidarnosti uresničuje v krajevnih skupnostih. Zato ustava SR Slovenije ni slučajno opredelila temeljne organizacije združenega dela in krajevne skupnosti kot temeljni samoupravni skupnosti naše družbe.

Presojanje uresničevanja navedenih ustavnih nalog v krajevnih skupnostih jeseniške občine nam ne more dati pozitivnega odgovora. Ne le zato, ker ni zadostnih prizadevanj v tej smeri, temveč tudi zato, ker krajevne skupnosti tudi niso ustrezno oblikovane kot naravne življenjske skupnosti delovnih ljudi in občanov. Sedanje krajevne skupnosti, prostorsko preobsežne in neživljenjsko zaključene ter preštevilne, izhajajo še iz obdobja, ko so se le-te razvijale predvsem kot komunalno potrošniške skupnosti. V nadaljnjem razvoju so sicer tako oblikovane krajevne skupnosti prerašcale prvotne okvire in širile področja svojega delovanja in tako ustvarjale pogoje, da jih je ustava opredelila kot temeljne samoupravne celice družbe, z mnogo širšim področjem samoupravnega delovanja. Tako ustavna opredelitev krajevnih skupnosti daje pogoje za integracijo osebnosti občana — prebivalca in delovnega človeka — proizvajalca v enotno samoupravno socialistično osebnost, ki v celoti odloča o pogojih in sadovih svojega dela in življenja, kar je temeljno izhodišče in cilj v procesu osvobajanja dela in življenja.

## HITREJŠE USTAVNO PREOBLIKOVANJE KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Ob vseh teh ugotovitvah in ob vsestranskih prizadevanjih za uresničevanje ustavnih določil in zakona o združenem delu je skoraj nerazumljivo, da v jeseniški občini tem vprašanjem ne namenjamo dovolj pozornosti. Še toliko bolj, ker, kakor smo že zapisali, tudi uresničevanje samoupravnega položaja krajevne skupnosti v našem samoupravnem socialističnem razvoju pomeni izhodišče in cilj procesa osvobajanja človeka in dela.

Izhodiščno razmišljanje in iskanje rešitev bi moralo izhajati iz opredeljenih ustavnih določil in seveda iz analize, ali nam sedanja organiziranost krajevnih skupnosti v občini omogoča uresničevanje teh ustavnih določil. Pri tem najbrž ne bo težko priti do odgovora, da bo predvsem na mestnem območju potrebno temeljito razmisliti o oblikovanju naravnih življenjskih skupnosti, ki bodo omogočale zadovoljevanje vseh tistih potreb, ki izhajajo iz ustave. Seveda pa bodo pri reševanju tega morali biti skupni interesi in potrebe delovnih ljudi in občanov odločilni kriterij za oblikovanje takih skupnosti.

Poleg oblikovanja naravnih življenjskih skupnosti, predvsem na mestnem območju, pa je seveda izredno pomembna tudi samoupravna organiziranost krajevnih skupnosti. Zbori delovnih ljudi in občanov v krajevnih skupnostih, kot oblika uresničevanja samoupravnih pravic, so preobsežni, zato se v praksi uveljavljajo razni interesni zbori za območje krajevne skupnosti ali za posamezne njene dele — večje stanovanjske zgradbe, ožje soseske in podobno ter druge oblike osebnega izjavljanja, kot so referendum, javne razprave, ankete, javne tribune in podobno. Pri samoupravnem združevanju bi morali koristiti številne uspešne oblike, ki jih uvajajo v temeljnih organizacijah združenega dela.

Presoja delovanja krajevnih skupnosti in ustreznosti njihove organiziranosti pa bi morala izhajati tudi iz dosedanje prakse, to je, pozitivnih in negativnih spoznanj delovanja delegatskega sistema v krajevnih skupnostih. In to tako z vidika povezanosti delegatov, oziroma delegacije z bazo, kakor nastopanja delegatov v zboru krajevnih skupnosti, kjer se nemalokrat pokažejo popolnoma nasprotni in neusklajeni interesi posameznih krajevnih skupnosti.

Seveda pa v ta sklop vprašanj sodi tudi odnos temeljnih organizacij združenega dela do krajevnih skupnosti, ker jih še ne pojmujemo zadosti kot družbenoekonomski odnos, oziroma kot skupnost v kateri delavci v združenem delu uresničujejo vrsto življenjskih vprašanj in potreb, od katerih je odvisna tudi njihova delovna sposobnost, razvoj lastne osebnosti ter zadovoljevanje potreb in interesov njihovih družin.

To je le nekaj vprašanj in misli, ki naj bi spodbudile hitrejše ustavno preoblikovanje in samoupravno organiziranje krajevnih skupnosti v naši občini. Kajti čeprav je republiška skupščina ta vprašanja obravnavala in sprejela stališča, priporočila in sklepe o nadaljnjem samoupravnem razvoju krajevnih skupnosti v SR Sloveniji že v lanskem letu, doslej v občini o tem nismo dovolj razmišljali.

# REKONSTRUKCIJA . . .

*(Nadaljevanje s 1. strani)*

Valjarna žice je bila v izgradnji od leta 1964 do leta 1968. Montažna dela so bila zaključena proti koncu leta 1968. Takoj po montaži so pričeli s testiranjem naprav na dve izmeni. Valjanje na tri izmene pa se je pričelo 15. februarja 1969. leta. Pričetek štiriizmenskega obratovanja je bil 31. 5. 1970.

Dosežene rezultate v letih obratovanja prikazuje spodnja razpredelnica:

| Leto | proizvodnja (ton) | zastoji | % t/h | kg/h m |
|---|---|---|---|---|
| 1968 | 19.271 | — | — | — |
| 1969 | 72.203 | 49,10 | — | — |
| 1970 | 84.524 | 48,10 | — | — |
| 1971 | 100.594 | 43,40 | **12,07** | 375 |
| 1972 | 101.467 | 42,56 | **12,49** | 394 |
| 1973 | 114.869 | 38,10 | **13,23** | 423 |
| 1974 | 113.521 | 36,30 | **13,66** | 435 |
| 1975 | 111.952 | 37,57 | **13,30** | 422 |
| 1976 | 118.920 | 33,15 | **14,49** | 452 |

Program valjanja je bil okroglo od 5,5—14 mm, ploščata žica 5 × 6 mm, kvadrat 6,2 in kvadrat 10. Valjali so lahko maksimalno težo gredic 250 kg. Valjanje večje teže gredic je bilo omejeno na progi profila 450. Proga je kontinuirana s tremi duo ogrodji, ki so gnana preko enega reduktorja. Po prvi prevleki se valjanec mora obrniti za 90 stopinj med prvim in drugim ogrodjem. Razdalja med tema dvema ogrodjema ne dopušča povečane teže valjanca. Vstopna gredica v prvi kaliber je 135 × 135 × × 1800 mm, po šestih prevlekih in trikratnem obračanju za 90 stopinj je izstopni kvadrat 55 mm. Pri tako velikih pritiskih in navaritvi kalibrov na prvem in drugem vtiku so dosegli povprečno stopnjo kvalitete valjane žice. Pri valjanju visokolegiranih jekel povzročajo navarjeni kalibri in močni pritiski risavost, zavaljanost ter znižujejo izplen.

Namen rekonstrukcije valjarne žice je v tem, da se razširi dimenzijski in kvalitetni asortiment, predvsem za potrebe jeklovleka, zaradi ukinitve proizvodnje v zastareli valjarni profilov na Javorniku, zaradi težkega fizičnega dela.

Da bi v prihodnje dosegli načrtovano proizvodnjo v kvaliteti in dimenziji, bodo v času 30-dnevne ustavitve obrata opravljena naslednja dela:

— Na Custodis peči bodo zamenjali spodnji ustroj gibljivega dela z močnejšo konstrukcijo in tesnenjem podajnih gred. Obzidava dna peči in obokov. Za pogon gred bo montirana nova hidravlična naprava firme Viskers. Demontaža proge profila 450 in rušenje sedanjih temeljev za valjčnice in montažo le-teh.

**Grupa A:**

Postavitev Jumping trio ogrodja valjénic pred in za ogrodjem v dolžini 30 m, v katerega so vgrajene obračalne naprave, ki obrnejo valjanec za 90 stopinj, prečno od kalibra do kalibra. Pri valjanju več kosov naenkrat so vgrajene zaviralne plošče, ki preprečujejo, da bi kratki valjanec ušel predaleč od ogrodja. Pri valjanju gredic v teži 250 kg bodo trije kosi istočasno v progi, to je, prvi, peti in deveti vtik. Pri valjanju gredic, težkih 600 kg, bosta istočasno samo dva kosa. Vhodni presek gredice je kvadrat 135, po devetih vtikih dobimo kvadrat 50 mm, ki potuje po valjčnicah do škarij za odrez koncev. Po odrezu sprednjega konca se zapelje valjanec v progo profila 320.

Jumping trio je novost v valjavski tehniki. Razlikuje se od trio ogrodij z dvižnimi mizami v tem, da so dvižne mize nadomeščene s fiksnimi horizontalnimi valjčnicami. Pri tem se pomika ogrodje navzgor in navzdol. Ležajno ohišje valjev z vreteni in valjčnimi drogovi so trdno povezana enota, nameščena v okviru, ki ga dviguje in spušča mehanska dvigalna naprava. Prednosti, ki jih pridobimo z vgraditvijo tega ogrodja, so: blažji odvzemi, od sedanjih šest vtikov na progi profila 450 jih bo trio ogrodje imelo devet z istim vhodnim presekom. S tem bodo odpravljeni zavaljanje, površinske risavosti valjanca, to pa omogoča osvojitev valjanja visokolegiranih jekel.

**Grupa B:**

Delo na progi profila 320: izkop in betoniranje temeljev za vlečna aparata krožne škarje, 360-stopenjsko krožno vodilo za vodenje valjanca in povezava med grupami proge ter montažo navedenih strojev.

**Grupa C:**

Postavitev proge profila 320, dve horizontalni valjčni ogrodji za valjanje končnih dimenzij od profila 15 do 32, montaža vlečnega aparata, povezave od proge profila 320 do proge profila 350, namestitev krožnega vodila za kvadrat enožilno, z možnostjo odpiranja zadnje stene.

**Grupa D:**

Povezava od proge profila 350 do navijalcev, postavitev krožnih škarij za odvzem poskusnih kosov od tekoče proizvodnje, postavitev dveh navijalcev za navijanje kolobarjev do 600 kg. Verižni transportni trak dolžine 30 m. Na transportnem traku se bo istočasno hladilo 15 kolobarjev. Poleg navijalcev bo postavljena vrteča plošča s hladilnimi posodami za počasno ohlajanje tistih kvalitet, ki to zahtevajo. Na plošči so nameščene tri hladilne posode. Odrivna naprava potisne kolobar iz transportnega traku na napravo, ki spusti kolobar na trn v hladilno posodo, ko je posoda napolnjena, se zavrti plošča do naslednje prazne. Naloženo posodo odnese žerjav, nato prinese prazno posodo in jo namesti na ploščo.

Na koncu verižnega transporterja so namontirane valjčnice. Ob strani valjčnic sta postavljeni dve vezalni napravi firme Sund, ki avtomatsko povežeta kolobar dvakrat, po potrebi tudi štirikrat. Pri štirikratni vezavi se mora kolobar na valjčnicah zasukati za 180 stopinj. Na koncu valjenic bo montirana tehtnica, na kateri se bo tekoče tehtal vsak svitek. Montaža pnevmatske naprave, ki bo povezane svitke nameščala na roke zbiralnega križa. Namestitev zbiralnega križa s štirimi ročicami, na vsako ročico bo možno naložiti pet kolobarjev. Namestitev stiskalne naprave, ki bo po pet svitkov s pritiskom 25 ton stisnila. Vezava po pet kolobarjev bo omogočila lažje skladiščenje in transportiranje.

# ZBORA REPUBLIŠKE SKUPŠČINE . . .

(Nadaljevanje s 1. strani)

predstavljajo njen prispevek k družbeni reprodukciji.

Proizvodni in poslovni rezultati, po obsegu in po ekonomski kakovosti, niso v povprečju taki, kot smo jih predvidevali. Iz informacije, ki jo je podala Milica Ozbič, republiška sekretarka za finance, so razvidne naslednje ugotovitve:

— rast celotnega dohodka in rast doseženega dohodka ne sledi rasti akumulacije (celotni dohodek indeks 115,4 v odnosu na leto 1975, doseženi dohodek indeks 116,1, medtem ko akumulacija izkazuje indeks 106,4, in sicer amortizacija 118,1, del dohodka za poslovanje pa le 80);

— tekoča izguba je za skoraj še enkrat večja, kot je bila v letu 1975;

— nekrita izguba pa kar za 8,5-krat, v primerjavi s predhodnim letom;

— realna gospodarska moč TOZD se je v Sloveniji znižala;

— v sredstvih, ki kažejo akumulativno sposobnost slovenskega gospodarstva, izstopa amortizacija, del dohodka za poslovna sredstva pa je znatno pod ravnijo lanskega leta.

Samoupravne interesne skupnosti, ki imajo kot osnovo opredeljen dohodek TOZD, so zaradi zaostajanja dohodka v gospodarstvu prav tako v izpadu planiranega prispevka iz TOZD. Ker pa TOZD, ki so v izgubi, ne plačajo prispevka, oziroma imajo pravico terjati povračilo plačanih akontacij med letom, ta pregled še ni narejen. Na prispevku iz dohodka slonijo v Sloveniji republiška izobraževalna skupnost, raziskovalna skupnost in v enem delu skupnost starostnega zavarovanja kmetov.

V železniškem gospodarstvu je ugotovljen primanjkljaj 961 milijonov din, ki naj bi ga pokrile članice SIS za železarski in luški promet na osnovi samoupravnega sporazumevanja. Tega še niso vsi podpisali, med drugimi tudi ne železarna Jesenice. Podpisalo ga je nekaj nad 50 TOZD, oziroma delovnih organizacij. Bo pa primanjkljaj v nekem okviru potrebno pokriti. Verjetno bo potrebno akcijo za podpisovanje pospešiti. Vprašanje gospodarskega položaja železnice zadeva vse republike in pokrajine in bo zato za dokončne odločitve nujno potrebno tudi medrepubliško sodelovanje.

Elektrogospodarstvo leta 1976 ni zaključilo z izgubo. To je bilo obrazloženo tudi ob obratovanju energetske problematike.

V splošni porabi niso bili realizirani vsi dohodki, kot bi po sprejetih proračunih družbenopolitičnih skupnostih bilo potrebno za izvrševanje proračunov. Višji so bili le dohodki občin. Pri tem je problem izvrševanja obveznosti do federacije, kar bo slabšalo situacijo tudi v letošnjem letu.

V okviru izvršnega sveta skupščine SRS, gospodarske zbornice in drugod so bila sprejeta izhodišča za razreševanje problema izgub in opredeljeni nosilci nalog. Potrebno je izhajati predvsem iz sprejetih razvojnih nalog v srednjeročnem planu, za realizacijo stabilizacijskih nalog iz poglobljene ocene in analize poslovanja v TOZD, oziroma delovnih organizacij v letu 1976. V teh prizadevanjih TOZD naj bi celotno akcijo usmerjale organizacije sindikata, predvsem v cilju uveljavljanja samoupravnega sporazumevanja in družbenega degovarjanja o razporejanju čistega dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke, pri čemer bodo uresničili načelo soodvisnosti dohodka od rezultatov dela. Strokovna pomoč pri pripravi vsebinskih izhodišč sanacijskih programov s plansko razvojnimi usmeritvami bodo omogočali organi gospodarske zbornice in upravni organi, ki morajo zagotoviti, da bodo izdelane analize in uresničevanje samoupravnih planov OZD, posebej pa še TOZD. Akcijski programi poslovnih bank pa morajo zagotoviti hitrejši proces samoupravne preobrazbe gospodarjenja z denarjem. Tekoča poslovna politika bank mora biti usmerjena v realizacijo investicijskih programov, ki so usmerjeni s prioritetnimi nalogami družbenega plana razvoja SR Slovenije.

Po podrobnejši razčlenitvi vzrokov in dejavnikov, ki so vplivali na dosežene rezultate gospodarjenja v letu 1976, je republiški svet Zveze sindikatov Slovenije sprejel stališče, da morajo delavci v TOZD postati, skladno z utrjevanjem svojega družbenoekonomskega položaja, dejanski nosilci priprav in realizacije sanacijskih programov. Zato naj se razprave o ustreznih programih razširijo na zbore delavcev v TOZD in druge organizacije v širših dohodkovnih povezavah. N. Š.

# V FEBRUARJU ZADOVOLJIVO

*(Nadaljevanje s 1. strani)*

tudi skupna izvršitev mesečnega načrta proizvodnje 94 %.

Blagovna proizvodnja je bila v železarnah nekaj boljša kot lani v februarju, pri predelovalcih pa količinsko približno na isti ravni, z ozirom na krajši mesec letos, tudi boljša. V železarni Jesenice so izvršili mesečni načrt blagovne proizvodnje 92 %, v železarni Ravne 107 % in v železarni Štore 104 %. Pri ocenjevanju rezultatov dela je nastopila poleg najkrajšega meseca v letu še težava upoštevanja linearnega plana, pri katerem je letna proizvodnja razdeljena enakomerno na vse mesece obratovanja, brez upoštevanja dinamike uvajanja proizvodnje na novih napravah in letnih remontov. To velja predvsem za novo hladno valjarno na Jesenicah, kjer linearni načrt in operativni načrt bistveno odstopata, vendar zaradi težav pri uvajanju proizvodnje na novih napravah tudi operativnega načrta niso dosegli.

Značilno za blagovno proizvodnjo v februarju je dobro izvrševanje načrta in visoke prekoračitve pri predelavi v vročem, medtem ko je bila slabša proizvodnja pri hladni predelavi in pri nekaterih proizvodih končnih izdelkov. V železarni Štore so izdelali prvih pet traktorjev za prodajo.

Pri predelovalcih žice sta Veriga in Tovil presegla mesečni načrt, Plamen in Žična sta pa zaostala pod 90 % izvršitve, tako da je skupna izvršitev 92 %.

Letošnji izvoz je bil v železarni Ravne in v Plamenu Kropa v prvih dveh mesecih precej večji od lanskega, kar prispeva k temu, da je tudi skupni izvoz za šest odstotkov večji. Mesečno poprečje pa še zdaleč ni doseženo in znaša vrednostni zaostanek že nekaj nad 3 milijone dolarjev, kar že sedaj opozarja, da se bo treba precej prizadevati za njegovo pokritje.

Letošnja realizacija v februarju zaostaja bolj, kot dopušča krajši mesec, in je zbirna vrednost prodaje 15 % pod načrtovano. Ta vrednost je sicer za osem odstotkov višja od dosežene v prvih dveh mesecih lani, kar pa nas ne sme zadovoljiti in bi morala biti izdatno višja. Zanimivo je, da so v dveh mesecih v vseh delovnih organizacijah dosegli višjo vrednost od lanske realizacije konec februarja, razen v Verigi, kjer so dosegli praktično isto vrednost. Višjo blagovno proizvodnjo so pa dosegli v železarni Ravne v istem odnosu kot vrednost, v Verigi je celo devet odstotkov višja kot vrednost, v Tovilu pa tri odstotke, kar je pa 16 odstotkov manj, kot je pretečena lanska vrednost.

Stanje naročil se je normaliziralo za pretežni del osnovne proizvodnje. Problematika oskrbovanja s surovinami sicer občasno nakazuje kritično stanje, ki pa še ni vplivalo na proizvodnjo. Trenutno je kritično oskrbovanje z mazutom. Sedanji znaki, da bi bilo lahko letošnje leto za proizvodnjo boljše od preteklega, so ugodni. Milan Marolt

# SANACIJA TEMELJEV GLOBINSKE PEČI

**Delo pri sanaciji temeljev in ostalem popravilu globinske peči št. 2 v valjarni bluming pomeni za vse izvajalce razmeroma odgovorno kakor tudi obsežno delo. Morda je dobro tudi to, da smo v lanskem letu opravili enako delo na globinski peči št. 3. Celotno popravilo mora biti zaključeno do konca aprila, začelo pa se je 12. marca.**

Že čas nam pove, da sanacija zajema obsežno delo, ki ga, razen nekaj izjem, opravljajo tuji izvajalci. Devet dni so na peči delali delavci iz proizvodnje in delavci Elektromontaže Maribor. Dela na rušenju stare obzidave, odstranjevanju okujine iz peči so opravili delavci iz proizvodnje, skupno je bilo potrebno odstraniti kar blizu 1.000 ton opeke in okujine. V istem času pa so delavci Elektromontaže demontirali poškodovane dele konstrukcije in obložne pločevine, kar je tudi znašalo okrog 40 ton.

Enajsti dan dela pa so delavce iz proizvodnje zamenjali delavci gradbenega podjetja Gradbinec, ki so začeli rušiti temelje. Njihova naloga je bila najprej porušiti okrog 50 kub. metrov temeljev. Temelji so bili že precej razpokani, kar jim je olajšalo delo pri rušenju. Istočasno z rušenjem pa so delavci Elektromontaže pripravljali nove dele konstrukcije in obnavljali manj poškodovane dele konstrukcije.

Celotno sanacijo temeljv in delno rekonstrukcijo navedeni podjetji izvajata po načrtih konstrukcijskega biroja Vatrostalne. Gradbeniki so začeli 26. marca z betoniranjem novih temeljev. Po dokončanih gradbenih delih bodo lahko šele začeli delavci Elektromontaže z monažo konstrukcije in podjetje Vatrostalna z obzidavo peči z ognjeodporno opeko. Ponovno bo treba pozidati kar blizu 800 ton ognjeodporne opeke. Tudi tu bodo tekla dela vzporedno, tako kot so pri rušenju. Prednost vzporednega dela je v skrajšanju termina, vendar pa zahteva tako delo veliko več pozornosti zaradi varnosti dela.

Po vsej verjetnosti bo to delo eno izmed večjih v vzdrževanju, tako po obsegu kakor po vrednosti. Naj omenim, da je bil obseg del enak tudi pri globinski peči št. 3 in je bila vrednost opravljenih del kar blizu 8.700.000 dinajrev.

Da bi bila vsa ta dela končana do predvidenega roka, to je, da bi 3. maja peč dala prve ogrete brame za valjarno bluming, delavci delajo na tri izmene, oziroma neprekinjeno.

Do sedaj dela tečejo po predvidenem programu, da bi potekala brez zastoja in čakanja, se vsako jutro sestanejo vsi odgovorni za posamezna dela in se dogovorijo o obsegu dela in ostalih podrobnostih. Pri vsem tem pa seveda uporabljamo izkušnje, ki smo si jih pridobili pri enakem delu na globinski peči št. 3.

Stane Torkar

# DELO SKUPŠČINE ZDRAVSTVENE SKUPNOSTI V LETU 1976

**Med točkami dnevnega reda 15. seje skupščine občinske zdravstvene skupnosti je bilo tudi poročilo o delu skupščine in izvršnega odbora. V letu 1976 sta izvršni odbor in skupščina opravila obsežno delo. Na svojih sedmih sejah je skupščina obravnavala kar 62 zadev. Veliko pozornost je skupščina na skupnih sejah obeh zborov namenila vprašanjem finančne narave, periodičnim poročilom, analizam in finančni problematiki.**

Leto 1975 je bilo zaključeno z velikim primanjkljajem, zato je bilo veliko razprav o tem, kako se v bodoče izogniti izgubi. V letu 1976 je bilo zato na sejah na skupščinah precej časa namenjenega vprašanjem stabilizacije potrošnje v zdravstvenem varstvu. Dokončno je prišlo do izraza dejstvo, da ne moremo več porabiti, kot ustvarimo. Sprejeto je bilo stališče o racionalizaciji potrošnje v zdravstvenem varstvu, tako glede potrošnje zdravil, omejevanja zdraviliščnega zdravljenja, o zmanjševanju odliva denarja v zdravstvene ustanove izven regije in podobno. Za zmanjšanje v letu 1975 doseženega primanjkljaja so morali znižati predvidoma sredstva za investicije, pri tem pa je skupščina zastopala stališča, naj se pri zmanjševanju investicijskih sredstev postavi načelo, da se investicijam, ki se že izvajajo, ne zmanjšujejo sredstva, ampak naj se ta vsamejo tistim, katerih dela se še niso začela. To pa iz razloga, ker se gradnja novega trakta jeseniške bolnice zaradi pomanjkanja finančnih sredstev vleče že nekaj časa, obenem pa se začenjajo druge investicije. Dosti je bilo tudi govora o integraciji zdravstvenih zavodov, z jasno postavljenim ciljem: doseči čimboljše zdravstveno varstvo, seveda z istimi sredstvi.

Že pri obravnavi devetmesečnega poročila je bilo razvidno, da je primanjkljaj občinske zdravstvene skupnosti razmeroma velik, toda uspeli smo zavreti naraščanje stroškov. Občutno se je zmanjšal stalež bolnikov in padla je poraba zdravil. Skupščina je dala priznanje zdravstvenim delavcem jeseniške občine za dosledno izvajanje stabilizacijskih ukrepov, ki naj bodo še naprej vodila za racionalno trošenje.

Z isto problematiko se je ukvarjal tudi izvršilni odbor, ki je imel skupno sedem sej.

Pri obravnavanju tega poročila je bila podana tudi analiza navzočnosti delegatov na sejah skupščine. Ta pa nam pokaže, da se tako sindikalne organizacije kakor krajevne organizacije SZDL vse premalo zanimajo za delo delegacij. Udeležba posameznih delegatov na sejah to potrjuje. Odbor samoupravnega nadzora je na svoji seji obravnaval udeležbo delegatov na sejah skupščine in sprejel sklep, da o tem obvesti skupščino, le-ta pa naj sprejme določene ukrepe.

Analiza kaže, da je bila udeležba na skupščinah po zborih naslednja:

Zbor uporabnikov je imel sedem sej s poprečno udeležbo 52,57 %, zelo dobro so se udeleževali sej delegati iz železarne Jesenice, gradbenih podjetij Sava in Gradis, iz krajevnih skupnosti Plavž, Sava, Javornik-Koroška Bela in Žirovnica. Delegati KS Kranjske gore, Planine, Rateče, Hrušice, Blejske Dobrave in Podmežaklje pa so bili navzoči samo na štirih, treh in dveh sejah. Še bolj porazni pa so podatki o navzočnosti delegatov, ki so bili izvoljeni na konferencah delegacij. Tako se delegat iz skupine Jesenice transport in Interevropa še ni udeležil skupščine. Iz delegacije, ki jo sestavljajo delegati Kvarner-Ekspresa, biroja za urbanizem in stanovanjsko poslovanje Jesenice, zavarovalnice Sava in zasebni obrtniki, so bili delegati samo enkrat na seji skupščine, iz prometne sekcije Jesenice trikrat, iz Izolirke dvakrat, iz tehničnega biroja štirikrat. Sprejet je bil sklep, da o tem obvestijo sindikalne organizacije in krajevne organizacije SZDL ter občinsko konferenco SZDL.

Zbor izvajalcev je imel šest sej, poprečna udeležba na sejah je bila 62,66 %; pri delegatih zbora izvajalcev je v dobro šteti to, da se vsaj opravičijo.

Tudi analiza navzočnosti članov izvršnega odbora na sejah ni najbolj zadovoljiva. Od devetih sej sta bili dve nesklepčni, na sedmih sejah pa je bila poprečna udeležba 70 %, eden od članov se še ni udeležil nobene seje.

Taka udeležba, ki je sicer precej boljša od udeležbe na skupščini, slabi uspešnost dela, vendar se velika večina članov izvršnega odbora opraviči, če ne more priti na sejo. Dogovorili smo se, da se s posameznimi člani pogovorimo o delu, in da tiste člane, ki so preobremenjeni, skušajo zamenjati z drugimi. Vse to je potrebno za bolj učinkovito delo tako skupščine kakor izvršnega odbora.

Delegat skupščine Stane Torkar

# KAKŠNE SO INVALIDNINE V LETU 1977?

**O povečanju pokojnin in invalidnin v letu 1977 smo sicer že pisali v naši 9. številki, 10. marca, vendar želimo danes še prikazati, kolikšne so povečane invalidnine po sklepu desete seje skupščine skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja SR Slovenije z dne 17. marca. Prikazali vam bomo tudi valorizacijske količnike za izračun pokojnin, ob upoštevanju osebnega dohodka iz leta 1976.**

Invalidnine se po 182. členu statuta skupnosti vsako leto uskladijo praviloma z gibanjem življenjskih stroškov v minulem koledarskem letu, vendar lahko skupnost določi tudi nove zneske invalidnin.

Ker so se življenjski stroški v letu 1976 povečali za 13,1 %, se tudi zneski invalidnin iz leta 1976 povečajo za 13,1 %, s tem da se zneski invalidnin zaradi nesreče pri delu ali poklicne bolezni zaokrožijo na cele dinarje.

Glede na ugotovljeno stopnjo telesne okvare so invalidnine:

| Po stopnji telesne okvare | % | zaradi nezgode pri delu ali poklicne bolezni din | zaradi bolezni ali nezgode izven dela din |
|---|---|---|---|
| 1 | 100 | 432 | 302,40 |
| 2 | 90 | 389 | 272,30 |
| 3 | 80 | 346 | 242,20 |
| 4 | 70 | 302 | 211,40 |
| 5 | 60 | 259 | 181,30 |
| 6 | 50 | 217 | 151,90 |
| 7 | 40 | 172 | 120,40 |
| 8 | 30 | 130 | 91,00 |

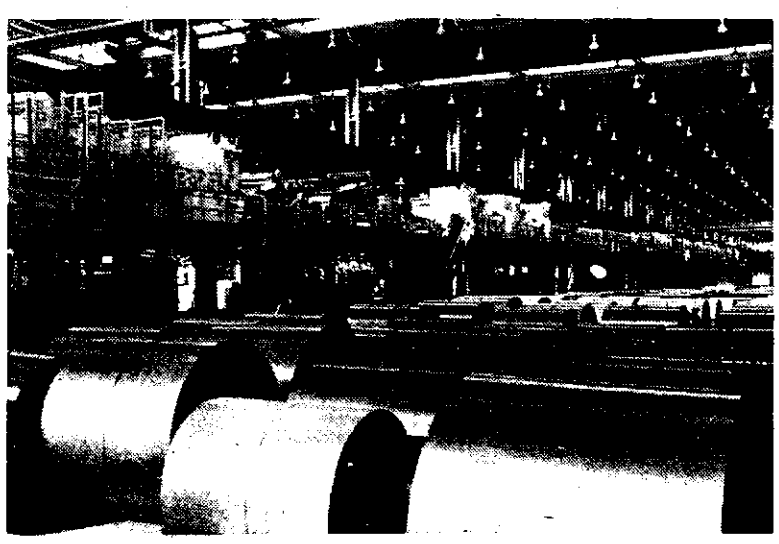

*TOZD Hladna valjarna Bela*

Na isti seji skupščin je bil tudi sprejet sklep o valorizacijskih količnikih za preračunavanje osebnih dohodkov iz prejšnjih let na raven osebnih dohodkov v letu 1976.

Po predhodni ugotovitvi, da je znašal v letu 1976 poprečni mesečni osebni dohodek na zaposlenega na območju te skupnosti 4.068 din (v letu 1975 je znašal 3.521 din), kar pomeni 15,5 % več kot v letu 1975, so potrdili naslednje valorizacijske količnike:

| osebni dohodek, dosežen v letu | se valorizira na raven osebnih dohodkov v l. 1975 | 1976 |
|---|---|---|
| 1965 | 565,2 | 650,0 |
| 1966 | 427,3 | 493,7 |
| 1967 | 386,9 | 447,0 |
| 1968 | 353,2 | 408,0 |
| 1969 | 306,7 | 354,4 |
| 1970 | 225,9 | 295,6 |
| 1971 | 214,3 | 247,6 |
| 1972 | 182,0 | 210,2 |
| 1973 | 157,1 | 181,5 |
| 1974 | 125,1 | 144,5 |
| 1975 | 100,0 | 115,5 |

V gornji tabeli sem zaradi primerjave navedel še lanske količnike, ker le-ti veljajo še letos za vse, ki bodo ob zahtevku za odmero pokojnine uporabili kot zadnjega dohodek iz leta 1976. Novi količniki, navedeni pod letom 1976, veljajo šele od 1. julija 1977, oziroma za tiste zavarovance, ki bodo predložili za odmero pokojnine tudi osebni dohodek, ustvarjen v letu 1977.

Zdravko Pogačnik

## ČESTITKA

**Na visoki šoli za organizacijo dela v Kranju sta diplomirala in si pridobila višjo strokovno izobrazbo naša sodelavca Janez OTRIN, TOZD Transport — 29. januarja in 11. marca Peter PODLESNIK, SEO.**

**Obema sodelavcema k uspešno opravljeni diplomi iskreno čestitamo.**

# OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KOLEK

## DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

| DATUM: | DNEVNI: | NOČNI: |
|---|---|---|
| PONEDELJEK – 4. 4. | BERNIK FRANC | REKAR VINKO |
| TOREK – 5. 4. | ULČAR MARJAN | ROZMAN JANEZ |
| SREDA – 6. 4. | PRAPROTNIK NIKO | ROTAR VINKO |
| ČETRTEK – 7. 4. | GASSER FRANC | DROLC MARJAN |
| PETEK – 8. 4. | KORDEŽ FILIP | SLIVNIK ALOJZ |
| SOBOTA – 9. 4. | PIKON JANEZ | RAVNIK JOŽE |
| NEDELJA – 10. 4. | VARL ALOJZ | PRISTAVEC BOŽIDAR |

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Na proste sobote, nedelje in praznike dela:
dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni stavbi TOZD-VET.

## SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 4. do 9. aprila bodo delale naslednje obratne ambulante:
dopoldan: I., IV. obratna ambulanta,
popoldan: II. obratna ambulanta.
V soboto, 9. aprila, samo dopoldan: I. obratna ambulanta.

V zobni ambulanti:
dopoldan: I. zobna ambulanta,
popoldan: II. zobna ambulanta.
V soboto, 9. aprila, samo dopoldan: I. zobna ambulanta.

Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13. ure, popoldan od 13. do 19.30. V soboto samo dopoldan od 6.30 do 13. ure.

## VABILO NA PREDAVANJE

**Društvo rudarskih in metalurških inženirjev in tehnikov vabi v sredo, 6. aprila, ob 18. uri v spodnje prostore Kazine na predavanje IZBIRA NAPRAVE ZA KONTI LIV.**
**Predaval bo Stanko Čop iz TOZD Jeklarna.**

## JUBILANTI 50-LETNIKI

**V mesecu aprilu bodo praznovali petdeset let življenja naslednji sodelavci: Janko ROBIČ, varnostna služba — 2. aprila, Vinko GOLOB, valjarna profilov — 3. aprila, Nirka ČORDIČ, družbena prehrana — 7. aprila, Jože ISKRA, vzdrževanje elektro naprav — 9. aprila, Marjan MRAK, valjarna Bela — 12. aprila, Stevan VUČENOVIČ, varnostna služba — 15. aprila, Stane PUSER, martinarna — 21. aprila, Alojz ŠEGA, livarna — 24. aprila, Ivanka JEREB, RTA — 27. aprila, Slavko PEZDIRNIK, družbena prehrana — 27. aprila, Miloš BAŠIČ, žičarna — 27. aprila in Katarina ERJAVEC, družbena prehrana — 28. aprila.**
**Vsem sodelavcem iskreno čestitamo!**

## PRILOŽNOSTNA PRODAJA »KLIP KLAP« GARNITUR

Vrtanje, žaganje, brušenje, poliranje, ščetkanje so opravila s katerimi se skoraj vsak dan srečuje vsak praktičen moški. Z golimi rokami bi si pri tem bolj malo pomagali. Vsa ta dela lahko hitreje, pa brez truda in pomoči, opravljamo s KLIP KLAP električnim ročnim orodjem.

MERKUR Kranj vam v sodelovanju s proizvajalcem ISKRA Kranj in konferenco sindikata železarne Jesenice omogoča ugoden nakup KLIP KLAP garnitur BC 117 in BC 114 z desetodstotnim popustom in naslednjimi kreditnimi pogoji:

| | BC 117 | BC 114 |
|---|---|---|
| Cena | 1.502,25 | 1.799,30 din |
| Odplačevanje: | 6 obrokov | 6 obrokov |
| Polog: | 10 % | 10 % |
| Obresti: | 47,30 din | 56,70 din |
| Zavarovanje kredita | 8,40 din | 10,05 din |
| Znesek mesečnega obroka | 233,20 din | 279,30 din |

Prodaja članom kolektiva železarne Jesenice bo v **ponedeljek, dne 4. aprila, in v torek, dne 5. aprila, od 10. do 16. ure v veliki dvorani Delavskega doma — pri Jelenu.**

Posebej vas obveščamo, da lahko kreditne obrazce dvignete vsak dan v prostorih sindikata.

S potrjenimi obrazci vam bo tako v nekaj minutah omogočen nakup praktičnega orodja, ki vam bo prihranilo veliko časa in truda.

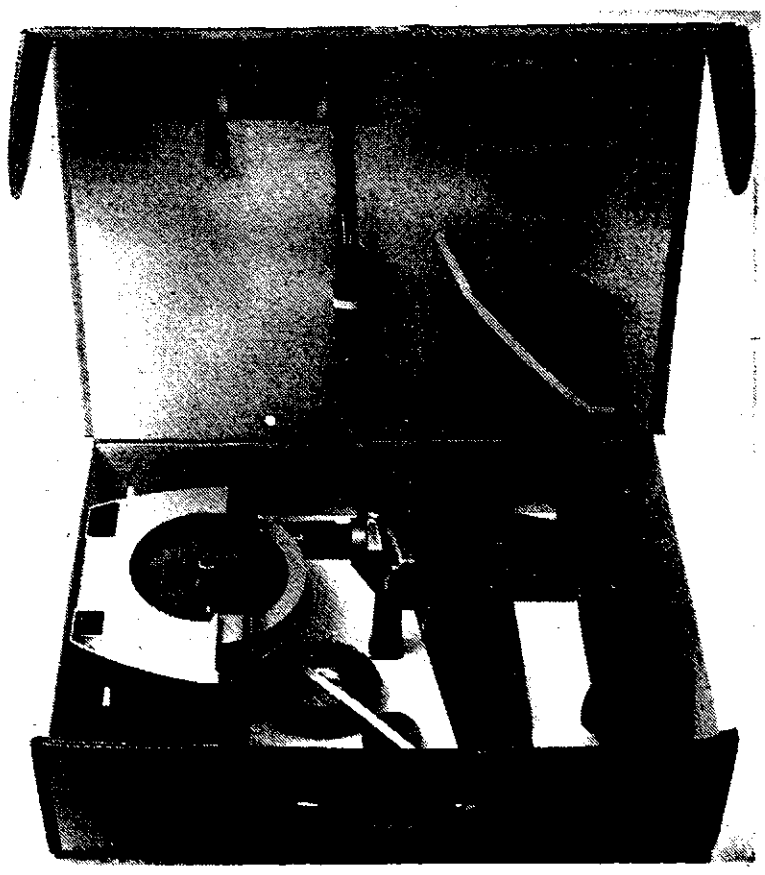

# ODDIHI IN REGRESI ZA LETO 1977

Ker DS TOZD in delavski svet železarne Jesenice še niso sklepali o višini regresa za leto 1977, je izvršni odbor sindikata železarne Jesenice na seji dne 17. 3. 1977 pripravil predlog višine regresa za leto 1977. Pri pripravi predloga višine regresa za leto 1977 je izvršni odbor sindikata izhajal s stališča sindikatov pri uveljavljanju sindikalne liste za leto 1977 in predlaga višino regresa, kot sledi:

### VIŠINA REGRESA ZA LETO 1977

| | |
|---|---|
| – za člane kolektiva | 900 din |
| – za nezaposlene svojce in otroke, stare nad 10 let | 400 din |
| – za otroke do 10 let starosti | 300 din |

Regres lahko uveljavljajo samo člani kolektiva, in sicer za sebe in nezaposlene svojce. Za izplačevanje regresa bo podan poseben organizacijski predpis, katerega se bomo posluževali vsi člani kolektiva.

V nadaljevanju dajemo razpis za letovanje v naših počitniških domovih, to je, v Crikvenici in Biogradu na moru za sezono 1977.

### CENE V POČITNIŠKIH DOMOVIH

**BIOGRAD na moru – v sezoni:**

| | |
|---|---|
| – polna cena za člane kolektiva | 120 din |
| – regresirana cena za člane kolektiva | 80 din |
| – polna cena za otroke do 10 let starosti | 60 din |
| – regresirana cena za otroke do 10 let starosti | 40 din |

**Biograd na moru – pred in po sezoni**

| | |
|---|---|
| – polna cena za člane kolektiva | 100 din |
| – regresirana cena za člane kolektiva | 60 din |
| – polna cena za otroke do 10 let starosti | 50 din |
| – regresirana cena za otroke do 10 let starosti | 30 din |

**CRIKVENICA – v sezoni**

| | |
|---|---|
| – polna cena za člane kolektiva | 120 din |
| – regresirana cena za člane kolektiva | 90 din |
| – polna cena za otroke do 10 let starosti | 60 din |
| – regresirana cena za otroke do 10 let starosti | 45 din |

**Crikvenica – pred in po sezoni**

| | |
|---|---|
| – polna cena za člane kolektiva | 100 din |
| – regresirana cena za člane kolektiva | 70 din |
| – polna cena za otroke do 10 let starosti | 50 din |
| – regresirana cena za otroke do 10 let starosti | 35 din |

**ZUNANJI GOSTI**

| | |
|---|---|
| – odrasli – v sezoni | 160 din |
| – otroci do 10 let starosti – v sezoni | 80 din |
| – odrasli – v pred- in posezoni | 130 din |
| – otroci do 10 let v pred- in posezoni | 65 din |

Polna cena 100 in 120 din velja za člane kolektiva, ki bi koristili več kakor 10 dni dopusta, in za njihove svojce, ki so zaposleni v drugih podjetjih (mož, žena ali otroci).

### TERMINI

**Biograd na moru:**

| | | |
|---|---|---|
| od 1. junija | do 11. junija | predsezona |
| od 11. junija | do 21. junija | predsezona |
| od 21. junija | do 1. julija | predsezona |
| od 1. julija | do 11. julija | sezona |
| od 11. julija | do 21. julija | sezona |
| od 21. julija | do 31. julija | sezona |
| od 31. julija | do 10. avgusta | sezona |
| od 10. avgusta | do 20. avgusta | sezona |
| od 20. avgusta | do 30. avgusta | sezona |
| od 30. avgusta | do 9. septembra | posezona |
| od 9. septembra | do 19. septembra | posezona |

**Crikvenica**

| | | |
|---|---|---|
| od 5. junija | do 15. junija | predsezona |
| od 15. junija | do 25. junija | predsezona |
| od 25. junija | do 5. julija | predsezona |
| od 5. julija | do 15. julija | sezona |
| od 15. julija | do 25. julija | sezona |
| od 25. julija | do 4. avgusta | sezona |
| od 4. avgusta | do 14. avgusta | sezona |
| od 14. avgusta | do 24. avgusta | sezona |
| od 24. avgusta | do 3. septembra | sezona |
| od 3. septembra | do 13. septembra | posezona |

Vse izmene so po deset dni. Pravico do regresirane cene v počitniških domovih imajo člani kolektiva in njihovi nezaposleni svojci ter upokojenci železarne Jesenice in to največ deset dni v letu.

### IZDAJA NAPOTNIC IN OSTALE ODREDBE

Vsi referenti za oddihe in izlete pri osnovnih organizacijah sindikata imajo plan mest za svoj obrat, zato se glede rezervacij obračajte izključno samo na svojega referenta.

Predpost pri izbiri počitniškega doma in termina imajo tisti člani ki so najmanj pet let v Železarni in v tem času tega še niso koristili, pred tistimi, ki so ga koristili enkrat, dvakrat, trikrat ipd.

Otroci, rojeni po 1. januarju 1975, ne morejo koristiti počitniškega doma. Izredne primere rešuje komisija za oddihe in izlete pri IO OO sindikata ŽJ.

Po sklepu izvršnega odbora sindikata Železarne otrokom do 4. leta starosti ni obvezno jemati hrane, ampak samo posteljo; za otroke od 4. leta naprej pa je hrana obvezna.

Napotnice za počitniški dom izdaja konferenca osnovnih organizacij sindikata železarne Jesenice na osnovi potrdila osnovne organizacije sindikata TOZD ali DS. Referenti za oddihe in izlete so že v potrdilu dolžni navesti vse podatke, tako za aktivne člane kakor tudi za družinske člane. Vsa potrdila z nepopolnimi podatki bomo zavrnili.

Društva upokojencev morajo na potrdilu navesti, v katerem obratu je bil imenovani zaposlen, v nasprotnem primeru bomo zaračunavali polno ceno.

Vsi referenti za oddihe in izlete pri OO sindikata v TOZD in DS morajo do 10. maja 1977 oddati vsa potrdila za vse termine. Kolikor referenti ne bodo dostavili potrebne dokumentacije do določenega roka, bomo smatrali, da nimajo prijav. Za otroke, stare do 10 let, je obvezno referentom predložiti zdravstveno knjižico zaradi vpisa datuma rojstva otroka.

Kolikor se osnovne organizacije sindikata v obratih s posamezno razporeditvijo mest po terminih ne bi strinjale, oz., če nimajo interesentov za določene termine, naj takoj sporočijo konferenci OOS, da bo ta mesta komisija za oddihe in izlete lahko razporedila drugim interesentom, ki jim mest primanjkuje, ali zunanjim interesentom.

**Osnovne organizacije sindikata v TOZD in DS med seboj ne smejo zamenjavati prostih mest, oz. jih dodeliti posameznikom iz drugih TOZD in DS ali zunanjim interesentom.**

Napotnice se izdajajo tri delovne dni pred vsako izmeno od 10. do 12. ure v pisarni konference OO sindikata ŽJ – delavski dom pri Jelenu – I. nadstropje.

Uradne ure za plačevanje pri družbeni prehrani so od 10. do 13. ure. Prosimo, da se vodstva OO sindikata, referenti za oddih, kakor tudi posamezniki, ravnajo po omenjenih navodilih.

Vsak član, ki se bo strinjal z dodeljenim terminom, plača za vsakega prijavljenca 100 din kavcije. OO sindikata v TOZD, oz. referent mora vsakemu za plačano kavcijo izstaviti potrdilo.

Vse pobrane kavcije s spiskom koristnikov letovanja (ločeno za Crikvenico in Biograd) morajo referenti oddati obratu družbene prehrane do 25. maja 1977. Kavcija se bo upoštevala pri vplačilu penziona ob predložitvi potrdila o vplačani kavciji.

Kavcija se lahko vrne, če prijavljenec odpove 20 dni pred nastopom dopusta, kar je potrebno javiti tudi konferenci OO sindikata ŽJ (telefon 216), poznejšo odpoved opravičuje samo tehtno opravičilo (npr.: bolezen, smrt, službeno potovanje), v nasprotnem primeru kavcija zapade.

Vsako kršenje pravil, ki so predpisana s to okrožnico, hišnih redov počitniških domov ali sklepov samoupravnih organov, pa ne obstaja za to posebno dovoljenje, ima za posledico disciplinsko in kazensko odgovornost.

### Brezplačna mesta

Po dogovoru, ki je bil sprejet 2. 3. 1977 na skupnem sestanku z vsemi predsedniki OO sindikata v TOZD in DS, naj izvršni odbori OO sindikata pregledajo potrebe po brezplačnih mestih in te javijo na izvršni odbor sindikata železarne Jesenice.

Vse člane kolektiva, ki bodo v naših počitniških domovih koristili samo hrano, obveščamo, da morajo prav tako dvigniti napotnico, da s tem uveljavijo regresirano ceno. V ta namen naj imajo pri sebi potrebne podatke (delavsko številko, št. osebne izkaznice, št. zdravstvenih izkaznic otrok). V nasprotnem primeru upravi počitniških domov ne bosta priznavali cen po regresu na samem mestu. Napotnic za naknadno uveljavljanje regresirane cene pa ne bomo izstavljali.

### AVTOBUSNI PREVOZI

**Biograd na moru:**

Po pogodbi s transportnim podjetjem Viator – TOZD Jesenice bo organiziran prevoz s posebnimi avtobusi do našega tabora v Biogradu na moru. Cena povratna vozovnice bo 300 dinarjev (vključno s prtljago).

Odhod avtobusov z Jesenic bo ob 22. uri s približnim prihodom v Biograd na moru ob 6. uri zjutraj. Odhod avtobusov iz Biograda na moru bo ob 10. uri dopoldne in prihod na Jesenice približno ob 18. uri.

**Crikvenica:**

Prevozi za Crikvenico se organizirajo ob izmenah in je cena povratni vozovnici s prtljago 160 dinarjev.

Odhod z Jesenic ob dnevih izmen ob 6. uri zjutraj, povratek pa ob istih dnevih ob 12. uri. Vožnja do Crikvenice traja približno 4 ure.

Odhodi avtobusov za Biograd na moru (vedno en dan pred izmeno) in Crikvenico so vedno izpred zdravstvenega doma Jesenice, s postanki na vseh avtobusnih postajah, ki jih bodo javili koristniki letovanja ob rezervaciji, oz. nakupu vozovnic. Rezervacije, nakup vozovnic ter ostale informacije daje poslovalnica VIATOR, Jesenice, Titova 69.

Otroci od 4. do 10. leta starosti plačajo 50 % cene in imajo pravico do sedeža. Otroci do štirih let imajo brezplačen prevoz, vendar brez lastnega sedeža.

Obenem obveščamo vse koristnike avtobusnih prevozov, da lahko rezervirajo vozovnice takoj, ne glede na čas letovanja.

**Takse** – O višini turistične in kopališke takse še nimamo podatkov in vas bomo o tem obvestili naknadno.

KOMISIJA ZA ODDIHE IN IZLETE
PRI IO OO SINDIKATA ŽELEZARNE

*Sodelavec – vrtnar pri čiščenju gredic*

# PREGLED SESTANKOV SDS

Nadaljujemo s pregledom sestankov samoupravnih delovnih skupin iz prejšnje številke ŽELEZARJA.

V HLADNI VALJARNI JESENICE so samoupravne delovne skupine poleg osnutka samoupravnega sporazuma o združitvi v sestavljeno organizacijo obravnavale tudi proizvodnjo in plan in samoupravno organiziranost temeljne organizacije. Vsa ta vprašanja so obravnavali brez posebnih pripomb, samoupravna delovna skupina **hladna valjarna 3** pa je zaradi povečanega števila reklamacij obravnavala vzroke zanje in ugotovila, da so posledica nekvalitetnega dela posameznikov. Dogovorili so se o ukrepih proti takšnim posameznikom, s tem da jim nekvalitetnega izdelka ne bodo priznali v obračun osebnega dohodka. Pogovorili pa so se tudi o disciplini na sploh, največ o zamujanju in predčasnem uhajanju z dela. Kršiteljem bodo za takšne prekrške priznavali le toliko časa, kolikor so ga dejansko prebili na delovnem mestu. Tudi v **hladni valjarni 1** so se pogovarjali o disciplini, vendar več o tehnološki. Menijo, da se bodo zaradi večje konkurence nove hladne valjarne morali zelo potruditi za kvalitetno delo, ker si bodo le z dobrim delom zagotovili obstoj. Pogovarjali so se tudi o sodelovanju delegatov samoupravne delovne skupine v delavskem svetu temeljne organizacije in v drugih organih ter o povezavi s samoupravno delovno skupino. O istih problemih so se pogovarjali tudi na sestanku samoupravne delovne skupine **hladna valjarna 2** in **adjustaža hladne valjarne**, s tem da so se izrekli za zelo ostre ukrepe proti kršiteljem. V **žarilnici 4** so zahtevali, da delavce, ki kršijo delovni red in tehnološko disciplino, javno imenujejo, da od njih zahtevajo boljše delo ali pa naj se odstranijo iz delovne skupine. **Karisti** so se poleg teh problemov pritožili zaradi slabega vzdrževanja elektroviličarjev. Smatrajo, da bi en sam elektrikar, ko bi z njim razpolagali, lahko dnevno odstranil vse napake na viličarjih, bi pa zaradi tega bilo manj zastojev in motenj v proizvodnji.

V TO ŽIČARNA so samoupravne delovne skupine poleg sporazuma obravnavale proizvodnjo v februarju, plan za marec, kvalitetno problematiko, pregledali pa so tudi zapisnik prejšnjega sestanka. K obravnavanim vprašanjem niso imeli posebnih pripomb, naslednje skupine pa so imele nekaj pripomb, oziroma vprašanj o notranji problematiki: V **žičarni I./2** sprašujejo, kdaj bo dovolj tople vode za kopanje. Zanima jih vzrok, ali je bojler premajhne kapacitete ali pa jo nekje zapirajo. **Žičarna I./3** pa ima več vprašanj: Zakaj se v notranjem transportu še vedno uporabljajo viličarji na naftni pogon? Tretje polje žičarne I. uporabljajo za dostavo vložka k Vangh stroju 5/6, tam postavljajo izdelano vlečeno žico z Vangh 1+2 stopenjskih strojev. Tukaj prevažajo tudi ves material iz žarilnice do konti peči v žičarni II. Sprašujejo, ali je mogoče urediti ta prevoz izven žičarne, kajti ti prevažalci vozijo prehitro in zelo neprevidno, prevračajo kolobarje in s tem ogrožajo varno delo žičarjev. Tudi ostali prevažalci nalagajo na vilice več kolobarjev, kot pa je prostora, potem pa je v obratu zelo veliko razkopanih kolobarjev. **Pocinkovalnico 3** zanima, zakaj za progo II. ključavničarji bolj skrbno ne pripravijo valjev. Zaradi tega je sedaj prepogosta menjava in izpad proizvodnje. Zanima jih tudi, zakaj so tako pogosti izpadi električnega toka, ket to onemogoča kvalitetno delo.

V TO PROFILARNA so poleg sporazuma obravnavali tudi poslovno poročilo Železarne in pa proizvodno problematiko. Obravnavali pa so tudi družbeni načrt razvoja občine Jesenice. Pri proizvodni problematiki so z zadovoljstvom ugotovili, da so planske obveze presegli, razen izplena in kvalitete. Ponovno opozarjajo na iztrošenost oblikovalnih prog, na neustrezen vložek in na bolj odgovorno delo. Na samoupravnih delovnih skupinah **obratovodstvo, profilarna 3** in **predelava** pa so v zvezi z družbenim načrtom postavili delegatsko vprašanje: Kaj je občina Jesenice do sedaj ukrenila glede načrtovanja tretjestopenjskih in ostalih dejavnosti, ko bo dograjen karavanški predor in bo mimo Jesenic stekla mednarodna cesta? Da ne bi s prometom in uslugami, storjenimi na območju občine, stekla iz občine tudi denarna sredstva, ki bodo ustvarjena na prostoru občine, kot se je to sedaj navadno dogajalo?

V TO JEKLOVLEK je delovna skupina **brusilnice 1** opozorila na utesnjenost brusilnice, saj glede na dolžino palic praktično ni prehoda med stroji.

V TO ELEKTRODE pa sta imeli pripombo delovna skupina **rezalnica 1** in **oplaščevalnica 1** na površinsko nečisto žico, ki jo dobivajo iz žičarne, kar jim povzroča težave, tako pri oplaščenju kot pri rezanju.

V TO ŽEBLJARNA pa so se delovne skupine pogovarjale o načinu dela in o obvezah pri delu, ko bodo zaradi preureditve valjarne žice dobivali žico, kakršna bo dosegljiva.

Samoupravne delovne skupine temeljnih organizacij STROJNE DELAVNICE, REMONTNE DELAVNICE, VZDRŽEVANJE, ENERGETIKA IN TRANSPORT so v pretežni večini obravnavale le samoupravni sporazum o združitvi v sestavljeno organizacijo Slovenskih železarn. Le nekatere so imele nekaj vprašanj ali pripomb na notranjo problematiko, ki pa jih v celoti lahko rešijo znotraj temeljnih organizacij.

Tudi samoupravne delovne skupine delovnih skupnosti so pretežno obravnavale le sporazum, večina brez pripomb. Samoupravna delovna skupina **center za obdelavo podatkov** pa je poleg tega obravnavala problèmatiko malic. Trem sodelavkam niso priznali podaljšane odsotnosti zaradi malice, ker so bile v trgovini, in so sklenili, da se jim za toliko znižajo nadure. Da bi napravili red pri koriščanju časa za malico, predlagajo, da se uredi delilnica znotraj Železarne, če pa to ni mogoče, pa je treba nabaviti kontrolne ure. Ura bo koristila tudi za nadzor prihoda in odhoda z dela, ker so sklenili, da bodo priznavali le toliko časa, kolikor ga bodo delavci centra prebili na delu. Predlagajo, da se takšen način postopka proti kršiteljem delovnega reda uvede povsod v tovarni. Niso zadovoljni s kvaliteto storitev kantin in želijo odgovor, kdaj bo ta problematika rešena. Samoupravne delovne skupine **kontrole kvalitete** pa so kritično obravnavale sedanji način oblikovanja in delitve osebnih dohodkov ter dohodkovnih odnosov v Železarni na sploh. Zahtevajo, da se do konc. leta izdelajo in uskladijo vsa merila v zvezi s tem vprašanjem. Opozorili so na vse večje število zmešnjav, ki so posledica slabe discipline in menijo, da bi o tem morale razpravljati vse samoupravne delovne skupine.

V TO HLADNA VALJARNA BELA so samoupravne delovne skupine poleg osnutka sporazuma obravnavale tudi notranjo problematiko, kar je razumljivo, glede na to, da se tam proizvodnja uvaja. Skupina **vzdrževanje 1** smatra, da delavci ne delajo z napravami, tako kot so se učili na raznih seminarjih, skupina **vzdrževanje 2** pa predlaga, da bi proizvodni delavci v času zastoja ali v času čakanja na vložek več pozornosti in časa posvetili čiščenju proizvodnih naprav. Samoupravna delovna skupina **adjustaža 1** je imela več pripomb o delu in nekaj vprašanj v zvezi s tem. Predlagajo, da bi priskrbeli omarico za orodje in posebno orodje za vsako skupino. Predlagajo skupni sestanek z vodjem temeljne organizacije, vodjem proizvodnje, dninskim tehnologom in programerjem, da bi se pogovorili o nekaterih problemih. Želijo, da bi v obratu postavili vsaj dve stenski uri. Smatrajo, da se napake in okvare prepočasi odpravljajo. Kopalnice niso urejene, primanjkuje tople vode za umivanje, pitna voda pa je pretopla. Dopolniti bi bilo treba delovna mesta, za nakladanje starega železa pa bi rabili še dva delavca. Sklenili so, da bodo s planiranjem dopustov počakali, dokler ne bo sindikalna organizacija objavila terminov za oddih v počitniških domovih.

Precej skupin je imelo pripombe o neurejenih razmerah v kantinah, zaradi predolgega čakanja na malice, kvalitete toplih obrokov in na vrednost bonov. Ker je ta problematika znana in jo bo treba rešiti kompleksno za celo Železarno, o tem v tem sestavku nismo pisali.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje – Milan Polak

# MLADI O SEBI, SVOJIH PROBLEMIH, NALOGAH IN PERSPEKTIVAH

## PASIVEN ODNOS MLADIH STOKOVNJAKOV DO DELA V ZSMS

Koordinacijski svet ZSMS Železarne je pred nedavnim pripravil razgovor z mladimi delavci v Železarni, ki imajo srednjo, visoko ali višjo izobrazbo. Osnovni namen tega razgovora je bil, da se nekje razčisti, oziroma začne reševati problem neaktivnosti mladih strokovnjakov, ki so zaposleni v Železarni. Skupaj jih je v kolektivu 168, od njih pa je le peščica tudi družbenopolitično aktivna.

Predsednik KS ZSMS Valentin Jekler je v uvodni'ı besedah razložil namen razgovora in prisotne soočil z omenjenim problemom. Mladi strokovnjaki odločno premalo prispevajo za naš samoupravni socialistični razvoj. S pasivnim odnosom stojijo nekje izven središča družbenopolitičnega dogajanja, pomoč od mladinske organizacije pa iščejo le takrat, ko se jim dodeli višje delovno mesto in zato iščejo potrditev o svoji družbenopolitični aktivnosti. Od skupno 168 zaposlenih mladih strokovnjakov je le nekaj redkih izjem, ki jih srečujemo na sejah in sestankih koordinacijskega sveta ZSMS.

Kljub temu da se je razgovora udeležilo le 25 mladih strokovnjakov, je bilo poudarjeno, da zaradi tega ni treba vreči puške v koruzo. Pred seboj moramo imeti sedaj to, da je ta akcija vendarle naposled stekla v konkretni obliki. Sicer ne preveč obširna razprava je dala vedeti, da so prišli na ta razgovor tisti mladi strokovnjaki, ki jih bomo kmalu lahko videli kot uspešne družbenopolitične delavce. Seveda se bodo najprej morali izkazati v svoji organizaciji, zvezi socialistične mladine, vzporedno pa bodo imeli tudi priložnost delati, oziroma se aktivirati drugje.

Razgovora se je udeležil tudi predsednik OK ZSMS Franjo Kragolnik, ki je predvsem poudaril, da so pred zvezo socialistične mladine, skupaj z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami, postavljene jasne naloge in pri uresničevanju le-teh mlada inteligenca ne sme biti neprizadeta. Tudi mladi strokovnjaki na svojih delovnih mestih niso brez problemov in težav. To so predvsem: pripravniška doba, kadrovanje, programi usposabljanja na delovnem mestu in podobno. Vemo, da tukaj stvari še danes niso urejene, kot bi morale biti. Mladi strokovnjaki sami morajo začeti reševati te probleme. V svojih prizadevanjih prav gotovo ne bodo osamljeni, saj bodo dobili potrebno pomoč in pobudo koordinacijskega sveta in seveda ostalih odgovornih dejavnikov.

V razgovoru je bilo nadalje še poudarjeno, da se morajo mladi strokovnjaki na svojih odgovornih delovnih mestih stalno zavzemati za resnične samoupravne odnose, za formiranje novih temeljnih organizacij in delovnih skupnosti, ki bodo resnično poglobljene in prežete s samoupravnim duhom in bodo izhajale iz vsebine zakona o združenem delu. V razpravi so se navzoči zadržali še ob novatorstvu, izobraževanju ob delu in štipendiranju.

Ob koncu lahko dodamo le še to, da omenjeni razgovor ni bil zadnji te vrste in da bomo lahko kmalu o tem napisali že kaj več spodbudnih besed.

besed.

J. R.

## JUTRI ZAČETEK LOKALNE DELOVNE AKCIJE

V petek, 1. aprila, bo v kampu Šranc na Plavžu otvoritev lokalne mladinske delovne akcije, in sicer nadaljevanje del pri izgradnji TRIM steze kot osrednjega jeseniškega rekreacijskega objekta. Občinska konferenca ZSMS bo na ta način delovno proslavila 1. april — dan brigadirjev. Otvoritev delovne akcije bo ob 15. uri, ob zaključku pa bo srečanje ob tabornem ognju s kulturnim programom. Lokalna akcija jeseniške mladine pri urejanju TRIM steze pa spada tudi v okvir delovnega proslavljanja 40-letnice KPS, 40 let prihoda tovariša Tita na čelo KPJ in 85-letnice njegovega rojstnega dne.

Akcija, ki se bo začela jutri, bo trajala ves mesec april in maj ob sobotah in nedeljah, na njej pa bodo sodelovali evidentirani brigadirji in člani osnovnih organizacij ZSMS.

J. R.

## NA NOVO ZASTAVLJENO DELO

Kljub temu da osnovna organizacija Zveze socialistične mladine Lesce uspešno dela in da je naše delo spodbudno vrednoteno v krajevni skupnosti, mladi še zdaleč nismo zadovoljni s tem, kar smo dosegli. V skrbi, da bi se čimbolje družbenopolitično izobrazili, da bi razširili kulturno dejavnost in se povezali z drugimi osnovnimi organizacijami ZSMS v krajevni skupnosti, smo pozabili na to, da bi se v mladinskem centru tudi razvedrili in zabavali.

Doslej nam je edino obliko razvedrila predstavljalo kvartanje, pa še zaradi tega je bilo mnogo hudih besed, zaradi upravičene bojazni, da bi se dejavnost nekaterih omejila samo na hudičeve podobice. Od zadnjega rednega sestanka je drugače. Sklenili smo, da nabavimo nekaj družabnih iger, da zaposlimo tiste, ki radi rišejo in slikajo, igrajo badminton na dvorišču. V nekaj dneh smo porabili ves material za slikanje, ob lepem vremenu vsi hočemo igrati badminton, karte so ostale kar v ozadju.

To pa še ni vse. Organizirali bomo skupinsko plavanje, zaenkrat še v zimskem bazenu, kegljanje, igranje nogometa in odbojke, skratka, dali smo možnost vsakemu članu, da se organizirano ukvarja s športom, ki mu je najbolj pri srcu. Naši šahisti se povezujejo s šahovskim društvom, za sodelovanje se zanimata obe strani, saj so šahisti prav na zadnjem občnem zboru izrazili priznanje našemu delu.

Navdušeni reševalci križank so sklenili, da bodo KIH reševali dvakrat mesečno kar v centru in si med sabo pomagali.

Kritično smo ocenili tudi družbenopolitično izobraževanje. Sedanja oblika (frontalna) ne ustreza vsem članom, tudi zato ne, ker je izobrazbena struktura članstva preveč raznolika, da bi lahko vsi sledili predavanjem, ki so bila po strokovni plati solidno pripravljena, za marsikoga pa težko razumljiva. Zato bodo odslej prednjačile okrogle mize, razprave o določeni temi (veliko zanimanje vlada za religijo, bolje rečeno, za mesto religije v naši družbi), tolmačenje zakona o združenem delu, samoupravnih struktur in podobno.

Kulturna komisija pripravlja skupinske obiske dramskih in filmskih predstav, povezane s predhodnimi informacijami o umetniških delih in o avtorjih, tudi ocenili naj bi jih skupaj po končani predstavi.

Delo je zastavljeno na široko in bo, poleg že uveljavljenih oblik (literarni večeri), razstave zbirk in del članov, dramski projekt, športna tekmovanja, predavanja o zgodovini ZKS, Spoznavajmo svet in domovino), zaposlilo vse člane. Verjetno uspešno, saj so upoštevani interesi vseh.

M. V.

## VEČJA AKTIVNOST V OO ZSMS HRUŠICA

Osnovna organizacija ZSMS Hrušica je v letošnjem letu ponovno začela aktivneje delati. V mesecu januarju je vodstvo osnovne organizacije doživelo več kadrovskih sprememb in sedaj se v dejavnosti mladih Hruščanov že pozna, da so sveže moči v vodstvu resneje prijele za delo. V programu za letošnje leto je poudarek predvsem na udeležbi na mladinskih delovnih akcijah, idejnopolitičnem izobraževanju, pripravah na ljudski odpor in družbeno samozaščito ter na kulturnih in športnih akcijah. Člani si prizadevajo tudi čim bolj uspešno sodelovati z DPD Svoboda, TVD Partizan, predvsem pa bodo v prihodnje morali najti več konkretnih stikov s krajevno skupnostjo in družbenopolitičnimi organizacijami v krajevni skupnosti.

OO ZSMS Hrušica sedaj vodi Friderik Novak, podpredsednik je Bojan Klinar, za ostala področja pa so zadolženi Zlato Marinkovski, Vojko Oman, Janez Palčič, Igor Lorenčič, Zdravko Škrabelj in Bojan Grzetič.

J. R.

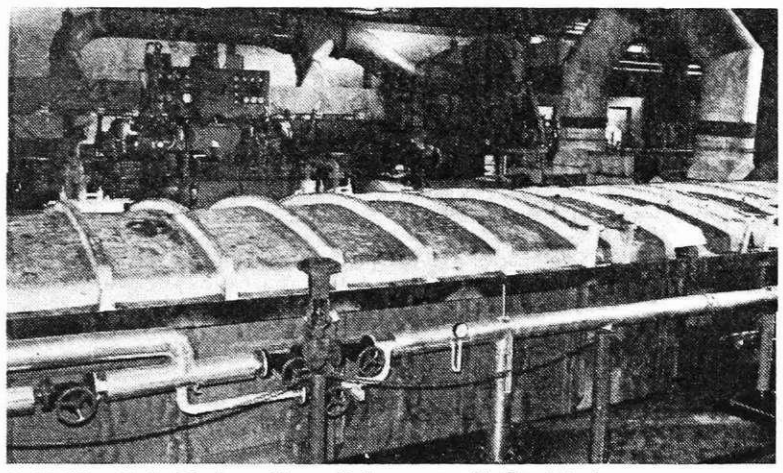

*Del lužilne linije hladne valjarne Bela — v ozadju Sendzimir*

**Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje . . .**

**Tito**

2

## PSIHOKEMIČNI VOJNI STRUPI

Preizkušanja so bila sicer opravljena v nekaterih vojaških enotah in z nekaterimi vojaškimi obvezniki ZDA. Ob tej priložnosti je bilo ugotovljeno, da te snovi povzročajo začasno paralizo mišičevja.

Na kongresnem komiteju za preizkušanje kemičnih in bioloških sredstev v ZDA je bilo leta 1959 demonstrirano tudi delovanje mišičnih relaksantov na živali. V to kategorijo nevromišičnih agensov spadajo sukinilkolin in nekateri butiroferoni. Psi, ki so bili izpostavljeni učinku 0,1 % raztopine tovrstne spojine, so čez pol minute reagirali, medtem ko so po eni minuti postali popolnoma nepremični. Ob poznejši uporabi antidotov so bili znova vrnjeni v normalno stanje.

Ob preizkušanju je bilo izračunano, da bi znašala učinkovita doza za človeka okrog 1000 mg/m³/min. Takšne snovi so bile dane prostovoljcem in je bilo ugotovljeno, da povzročajo določene učinke, ki so trajali od pol ure do dveh in več ur.

Zasnova o možni uporabi kemičnih snovi, ki temeljijo na mehanizmu onesposobljanja, čeprav so jo prvotno objavili izključno ameriški komentatorji, je bila hitro sprejeta tudi v državah NATO pakta, zlasti pa v Franciji. Javnih publikacij pa o tem v državah varšavskega pakta ni bilo; ni bilo niti kritičnih člankov o publikacijah zahodnih držav o tej problematiki. Šele pozneje je bilo opaziti dela vzhodnonemških avtorjev, ki so bila v zvezi s substanco BZ in nekaterimi psihokemičnimi agensi, sintetiziranimi v ZDA, ki so: alfaagensi, ki že po pol ure povzročajo vznemirjenje v koncentracijah 20 mg/m³/min.; betaderivati, lisergične kisline, ki v koncentracijah 200 mg/m³/min. povzročajo konfuzijo, telesne slabosti, gluhost in slepoto; sigmaagensi, uporabljeni v koncentracijah 2000 mg/m³min. povzročajo osemurno nesposobnost itd.

V sedanjih razmerah pa imamo za vojaško uporabo pred očmi predvsem zelo aktivne agense, ki manifestirajo svojo učinkovitost na funkcijo osrednjega živčnega sistema, ki traja ure in ure ali pa dneve in dneve, ki pa resno ne ogroža življenja in ne povzroča trajnih poškodb.

Znanih je več agensov, ki z različnimi mehanizmi lahko delujejo na normalno regulacijo osrednjega živčnega sistema in ki zadovoljujejo navedene zahteve. V glavnem jih uvrščamo v dve skupini psihokemičnih snovi.

Prva skupina je znana pod imenom psihokemični ali vojni strupi psihotomimetskega delovanja (imenujejo jih tudi snovi psihogenega delovanja ali halucinogeni). Povzročajo začasno načetje človekove psihe, oziroma težko psihično stanje, znano pod imenom shizofrenija, ki ga spremljajo razne halucinacije.

Druga skupina teh snovi je znana pod imenom fizikokemikati. Povzročajo začasno načetost telesnega stanja organizma (začasno paralizo mišičevja).

### VRSTE PSIHOKEMIKATOV

Danes v glavnem lahko srečamo dva glavna tipa psihokemikatov, ki jih je mogoče uporabiti v vojni. To so pravzaprav sredstva za umiritev, oziroma za stimuliranje osrednjega živčnega sistema.

Sredstva za umiritev ali depresanti živčnega sistema zajemajo spojine, katerih delovanje ima namen oslabiti ali blokirati delo osrednjega živčnega sistema. Tipični predstavniki tovrstnih agensov so: BZ, spojine tipa kanabionol in fenotiazin. Njihov primarni učinek je umiritev in načenjanje motivacije, pri čemer ne uničujejo sposobnosti mišičevja.

Sredstva za stimuliranje ali stimulanti živčnega sistema zajemajo spojine, ki povzročajo povečano živčno aktivnost, zaradi česar se pojavljajo dekoncentracije, neodločnost in nesposobnost reagiranja. Tipični predstavnik tovrstnih agensov je dietilamidalfa-lisergične kisline (LSD).

LSD je bil sicer med prvimi psihokemičnimi spojinami, preizkušen v letih 1954—1955. Preizkušen je bil na prostovoljcih, ki so simulirali izvajanje vojnih akcij.

Poleg tega pa imamo še nekatere vrste psihotomimetikov iz skupine antiholinergičnih glikolatov (ditran, benacitizin), dalje triptamine (psiholocibin, butotenin, DMT in njegovi homologi), feniletilamine, med katerimi je najbolj znan STP (ki predstavlja znano mamilo). Ko se je prvič pojavilo, je prevladovalo mnenje, da so bili viri za njegovo preskrbo korpusi armade ZDA, kot je to veljalo tudi za druge sintetizirane spojine tipa meskalinamfetamin.

Nobeden izmed teh agensov ne deluje v tako majhnih dozah kot LSD, ki ga je v tem pogledu v razredu te skupine mogoče primerjati tudi z VX strupi.

V skupini sodobnih onesposobljajočih agensov spadajo tudi t. i. psihotropne snovi — mamila, ki nimajo psihotomimetskega delovanja, omenjene pa so bile že leta 1968 v vojaških priročnikih armade ZDA.

*(SE NADALJUJE)*

feljton — Tehnični feljton — Tehnični feljton — Tehnični feljton — Tehnični feljton — Tehnični feljton — Tehnični feljton —

# SVETOVNA ŽELEZARSKA INDUSTRIJA V PRIHODNOSTI

3

To je razvidno tudi iz spodnje razpredelnice, ki kaže proizvodnjo surovega jekla v milij. tonah:

| leto | 1972 | 1973 | 1974 | 1975 | 1976 |
|---|---|---|---|---|---|
| proizvodnja | 96,9 | 119,3 | 117,1 | 102,3 | 107,4 |

Kljub tej situaciji to ne moti japonskih železarskih družb, da ne bi modernizirale in širile svojih obratov. Japonske železarne so znane po svojih velikih plavžih. Plavž št. 4 v železarni Kimitsu (last družbe Nippon Steel) dnevno lahko proizvede 12.000 ton grodlja.

V letu 1976 so zgradili še tri velike plavže, katerih dnevna proizvodnja je več kot 10.000 ton grodlja. Tudi letos bodo dokončali še dva plavža z dnevno proizvodnjo preko 11.000 ton grodlja.

Japonske železarske družbe pa precej investirajo po svetu. Predvsem vlagajo finančna sredstva in nudijo tehnično pomoč pri odpiranju rudnikov železove rude, pa tudi v železarne.

Japonsko ministrstvo za mednarodno trgovino in industrijo navaja podatek, da so japonske železarske družbe v letu 1976 investirale 4,8 milijarde dolarjev, kar je za 19,8 % več kot leto prej.

### INDIJA

Z ozirom na ogromne potrebe, proizvodnja indijske železarske industrije še zdaleč ne zadostuje, da bi krila vso lastno porabo železarskih proizvodov. Zato je tudi proizvodnja indijskih železarn v zadnjih treh letih kljub recesiji v zahodnem svetu vztrajno naraščala: leta 1974 7,1 milij. ton, leta 1975 8,0 milij. ton in leta 1976 9,4 milij. ton.

Posledica takšne situacije je tudi, da skušajo v Indiji z ustreznimi investicijami trajno povečevati proizvodne zmogljivosti železarske industrije. V prihodnjih 25 letih računajo, da bodo v te namene investirali preko tri milijarde dolarjev in tako povečali do leta 2000 letno proizvodnjo surovega jekla na 75 milij. ton. Da bi to dosegli, navajajo kot primer znano železarno Bokaro. Ta ima danes letno proizvodno zmogljivost 1,7 milij. ton surovega jekla. Do leta 2000 bi morala proizvajati namesto sedanjih štirih milij. ton kar deset milijonov ton surovega jekla.

Seveda je vprašanje, če bo tak ambiciozen načrt v tem sorazmerno kratkem roku mogoče uresničiti. Osnovni pogoji za to so: železova ruda, premog, delovna sila, domače in tudi tuje tržišče v državah Bližnjega in Daljnega vzhoda. Potrebna je organizacijska in tehnična pomoč. Glavni problem pa bo dobiti ogromna finančna sredstva, potrebna za uresničitev tega načrta.

### BRAZILIJA

Brazilija spada tudi med tiste države, ki imajo, z ozirom na svoje potrebe, znatno premajhno železarsko industrijo. Zato je njena proizvodnja v zadnjih letih kljub težavam s svetovno recesijo stalno naraščala: leta 1974 7,5, 1975 8,4 in 1976 9,2 milij. ton surovega jekla. S tem je tudi na prvem mestu na južnoameriški celini.

Zaradi vedno večjih potreb po železarskih izdelkih načrtujejo železarne te države tudi rast železarske proizvodnje v prihodnjih letih. Do leta 1980 računajo, da bodo sedanjo proizvodnjo surovega jekla podvojili in do leta 1985 povečali celo za štirikrat, torej na okoli 37 milij. ton.

Brazilija ima zelo velike rezerve kvalitetne železove rude, ki spadajo med največje na svetu. To je tudi njena osnova za razvoj lastne železarske industrije. Istočasno je močan vir deviznih sredstev, ki jih prinese njen izvoz na Japonsko, v ZDA in zahodnoevropske industrijske države. Odpiranje novih in moderniziranje sedanjih rudnikov močno podpira država, istočasno pa tudi daje ugodne pogoje za vlaganje kapitala tujih interesentov.

Največja brazilska železarska družba je Usiminas, v kateri je z 18,5 % udeležen japonski kapital. Pred kratkim je bila dokončana druga faza njene izgradnje, ki omogoča letno proizvodnjo 2,4 milij. ton surovega jekla. V tretji fazi povečanja proizvodne zmogljivosti, ki bo končana leta 1978, bo narasla proizvodnja surovega jekla na 3,5 milij. ton.

Družba Usiminas gradi novo železarsko središče v bližini mesta Belo Horizonte. Zgrajeno bo do leta 1979 in bodo vanj investirali 1,8 milijarde dolarjev.

CSN je najstarejša brazilska železarska družba, ki ima v Volte Redonde leta 1947 zgrajeno integralno železarno. Z nadaljno izgradnjo, izvedeno v dveh fazah, računajo, da bodo do leta 1980 povečali njeno proizvodno zmogljivost na 4,6 milij. ton surovega jekla letno. Ta družba načrtuje tudi gradnjo nove železarne v bližini Rio de Janeira z letno proizvodnjo v prvi fazi 1,1 milij. ton in v drugi 3,0 milij. ton surovega jekla letno.

**(Nadaljevanje na 6. strani)**

# ZARADI NESKLEPČNOSTI PONOVNO SKLICANA SEJA ZBORA PORABNIKOV SKUPŠČINE KS JESENICE

(Nadaljevanje s 1. strani)

dejno poglobljenim razpravam o kulturi v socialistični samoupravni družbi in njenem podružbljanju da a akcija slovenske izdaje Komunista, ki se je odvijala pod geslom ČLOVEK DELO KULTURA. Osnovni namen te akcije je bil, da se kar najbolj frontovsko soočimo s tem, kako uresničujemo dokumente desetega kongresa ZKJ, sedmega kongresa ZK, osmega kongresa ZSS in devetega kongresa ZSMS ter ostale dokumente, ki so sledili tem temeljnim aktom. Ko je občinska konferenca ZKS Jesenice presojala in ocenjevala uspešnost te akcije, je ugotovila, da smo v občini le delno uspeli. V razprave in akcije niso bile vključene vse subjektivne sile, to je Zveza komunistov, SZDL, sindikati in ZSMS ter samoupravne strukture, na različnih aktivih in sestankih, na katerih je tekla beseda o uresničevanju navedenih dokumentov, pa je manjkalo tudi vodstvenih in vodilnih delavcev. Tako se je ponovno potrdilo že znano spoznanje, da bo potrebna še bitka za premagovanje še vedno prisotne miselnosti, da je socialistična samoupravna kultura samo stvar tistih, ki so z njo neposredno povezani. Da bodo potrebna še prizadevanja za to, da bo socialistična samoupravna kultura resničeno postala sestavina dela vseh organiziranih socialističnih sil.

Bolj pozitivno pa je občinska konferenca ZKS ocenila drugi namen akcije Komunista, to je, seznanjanje delovnih ljudi in občanov z vlogo in nalogami kulture v socialistični samoupravni družbi. Ravno v tem pogledu je bil uspeh jeseniške akcije največji, saj je bil preko različnih oblik aktivnosti, to je, sestankov aktivov, javnih tribun, javnih manifestacij, oziroma prireditev, informacijskih sredstev in drugih oblik seznanjen širok krog predvsem komunistov, pa tudi ostalih delovnih ljudi in občanov. Na vseh teh razpravah je bilo potrjeno spoznanje, da je vlogo in naloge kulture v samoupravni socialistični družbi moč uresničevati le ob istočasni krepitvi delegatskega sistema in delegatskih razmerij na področju kulture. Potrjeno je bilo spoznanje, čeprav še ni prodrlo v zavesti niti vsem aktivistom, še manj pa v širše sloje delovnih ljudi in občanov, da sta socialistično samoupravno združeno delo in socialistična kultura nerazdružljivi celoti, druga drugi pogoj, ki ju uresničujemo le hkrati. V razpravah je prišla do izraza misel Karla Marxa, namreč, da lastnosti osebnosti, ki imajo določeno družbeno vlogo, lahko s svojim odnosom vplivajo na potek razvoja, tako da ga pospešujejo ali zavirajo. To bi z drugimi besedami pomenilo, da ljudje, ki imajo določene družbenopolitične in samoupravne odgovornosti, s svojim individualnim odnosom, pri tem imam v mislih odnos do kulture, lahko s svojimi osebnimi lastnostmi, oziroma odnosom, odigravajo zelo pomembno vlogo pri pospeševanju, pa tudi zaviranju uresničevanja določenih družbenopolitičnih nalog in ciljev. To prav gotovo še posebej velja za kulturo, kar potrjuje njeno prepočasno podružbljanje.

Drugo pomembno obeležje pri kulturnem delu in snovanju v občini je v lanskem letu dalo tudi praznovanje 100-letnice rojstva Ivana Cankarja. Menimo, da smo Cankarjevo leto premalo izkoristili za spoznavanje tega velikega pisatelja, misleca in socialističnega ideologa v soočenju s sedanjim stanjem v kulturi in njeni socialistični samoupravni angažiranosti. Izredno kvaliteten recital Ivan Cankar o narodu, domovini, jeziku, proletariatu in revoluciji, ki ga je pripravil Janez Svojšak s svojimi učenci osnovne šole Tone Čufar, je bil sicer izvajan v vseh krajevnih središčih naše občine ob sodelovanju pevskih zborov, vendar v večini primerov ob zelo slabi udeležbi. Isto smo ugotovili ob predvajanju jeseniške brezplačne premiere slovenskega umetniškega filma Idealist, saj se je premiere od 500 vabljenih udeležilo le okrog 200 ljudi. Obe akciji je organizacijsko vodila kulturna skupnost, ob sodelovanju osnovne šole Tone Čufar in jeseniškega kinematografskega podjetja.

Kulturna skupnost, še posebno pa njen izvršni odbor, kakor tudi posamezni delegati komunisti so zelo tvorno sodelovali v vseh akcijah v okviru programa meseca Komunista. Kritično smo analizirali delovanje delegatskega sistema in delegatskih razmerij ter uresničevanja svobodne menjave dela. O teh vprašanjih je na nekaj sejah tekla razprava v izvršnem odboru, o ugotovitvah, problemih in nalogah na tem področju pa sta na ločenih sejah razpravljala tudi oba zbora skupščine kulturne skupnosti. Ob tem velja poudariti, da je kulturna skupnost med prvimi interesnimi skupnostmi v občini začela uvajati ločene seje obeh zborov, kar se je izkazalo za zelo koristno in učinkovito.

Če poskušamo vsa ta lanskoletna prizadevanja v občini strniti v ustrezno oceno, potem moramo reči, da smo ob vseh spremljajočih slabostih, ki niso prisotne samo v naši skupnosti, naredili le pomemben korak naprej. To velja predvsem za uveljavljanje delegatskega sistema, bolj v organizacijah združenega dela kakor v krajevnih skupnostih.

To vsekakor dokazuje mnogo več pripomb in vprašanj razpravljalcev, oziroma delegatske baze, ob razpravah o osnutku samoupravnega sporazuma o temeljnih plana kulturne skupnosti za obodobje 1976 – 1980.

Kljub temu da izhaja iz ustave in kongresnih dokumentov Zveze komunistov in Zveze sindikatov, da krajevne skupnosti in organizacije združenega dela zadovoljujejo skupne potrebe delavcev in občanov med drugim tudi na kulturnem področju, kar pomeni, da bi v svojih letnih in razvojnih programih morale načrtovati, kako bodo to nalogo opravljale, to spoznanje še ni prodrlo v te sredine, čeprav je o tem tekla tudi beseda na vseh aktivih in sestankih v okviru lanskoletne akcije Komunista, čeprav je bil o tem govor tudi v skupščini kulturne skupnosti. To kaže, da še ni prodrlo v zavest nosilcev družbenega razvoja, da je kultura sestavina združenega dela, da področje kulture predstavlja bitko za osvobajanje človeka in dela, za vedno višjo stopnjo družbenoekonomskih odnosov in na njih utemeljeno najširše družbeno kulturno politiko. Razumljivo je, da se iz teh razlogov prepočasi uveljavlja svobodna menjava dela med delavci v proizvodnji in kulturi ter samoupravni položaj delavcev – neposrednih proizvajalcev v kulturni politiki, njeni usmerjenosti in vsebini celotne kulturne dejavnosti.

Ko presojamo lanskoletno delo, bi morali izhajati predvsem iz tega, koliko smo uspeli, da bi kulturna snovanja in delo približali delovnemu človeku in občanu, ne samo kot porabnikoma, temveč tudi kot sooblikovalcema kulturne politike in kulturnih programov. Presojati tudi z marksistično kritičnega vidika, ali so bili naši skupni programi in programi posameznih kulturnih društev in organizacij usmerjeni v temeljna načela kulturne politike, to je, v pospeševanje razvoja socialistične družbe, večje produktivnosti dela, razvoja ustvarjalnih sil ljudi in vsebinskega razvoja osebnosti, humanizacije socialističnih samoupravnih odnosov in splošnega napredka družbe ter v nadaljnjo krepitevin razvoj bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti.

Ob taki presoji bi morali objektivno izpostaviti nekaj izrednih dosežkov v minulem letu kot izraz kvalitetnega napredka amaterske kulturne dejavnosti, ki v bistvu najmasovneje vključuje delovne ljudi in občane kot porabnike pa tudi kot izvajalce.

Pri tem ne bi smeli mimo izredno kvalitetne kulturno politične manifestacije ob otvoritvi nove hladne valjarne na Beli in osrednje občinske proslave dneva republike, ki je pokazala izredno kvalitetno rast glasbeno-vokalne kulture v občini, pa tudi to, da smo z amatersko organizacijo sposobni izvajati kvalitetno in vsebinsko bogate programe. To so potrdile tudi številne zelo ugodne ocene udeležencev, kakor tudi televizijskih gledalcev po Sloveniji.

Poudariti moramo tudi založniško dejavnost v občini, ki jo izključno na ljubiteljski osnovi izvaja kulturno umetniški klub pri jeseniški Svobodi, z namenom delovnim ljudem in občanom in še predvsem mladim posredovati kvalitetno literaturo, zgodovinske zapise, kritiko, ocene in podobno. Lani so izdali šest številk LISTOV kot kulturno umetniške priloge Železarja v nakladi po 9.700 izvodov in posebno številko z naslovom Bratstvo in enotnost ob prihodu vlaka bratstva in enotnosti. Višek pa prav gotovo pomenijo izbrana dela delavskega pisatelja, pesnika, publicista, komunista in revolucionarja Toneta Čufarja kot deveta in deseta knjiga Male Čufarjeve knjižnice. Ob tem velja poudariti, da amatersko urejanje in distribucija knjig po znanih ocenah in kalkulacijah poklicnih založniških hiš predstavlja 40 % pocenitev knjige.

Pri teh ocenah moramo vsekakor tudi upoštevati kontinuirno likovno razstavno dejavnost na Jesenicah in sploh 31-letno kontinuirno likovno amatersko tvornost v občini, ki se odvija v okviru likovnega kluba DOLIK pri DPD Svoboda Tone Čufar.

Med temi dosežki je vsekakor potrebno poudariti izredno masovno udeležbo učencev osnovnih šol v vsakoletni akciji za pridobitev Finžgarjeve bralne značke. Nadalje vedno večje vključevanje žensk in mladine v aktivno kulturno delo.

Pri ocenjevanju lanskoletne dejavnosti ne bi smeli mimo izrednega povečanja amaterske kulturne dejavnosti v vseh društvih in organizacijah. Ne bi smeli mimo uspešnega dogovarjanja in skupnega financiranja obnove fasade in oken Titovega doma, nabave oblek, oziroma uniform za pihalni orkester Jeseniški železarji, za odkup in obnovo Liznekove domačije v Kranjski gori, za izdajo Čufarjevih izbranih del, nadaljevanje akcije za dograditev pretvornikov za možnost sprejema drugega TV programa v občini, katere nosilec je kulturna skupnost, in številnih drugih akcij in dejavnosti, ki so razvidne iz poročila, pa tudi tistih, ki obvezno spremljajo tako dejavnost in ki niso navedene v poročilu, kot so dogovarjanje, sporazumevanje, usklajevanje in podobno.

Spregovoriti pa moramo tudi o slabostih in nepravilnostih, ki so spremljale kulturno dejavnost v minulem letu, predvsem iz razloga, da jih pri nadaljnem delu odstranjujemo. Pri tem mislimo še na prisotnost številnih improvizacij, površnosti in neodgovornosti, na še vedno prisotne vsebinsko neustrezne programe, na neuspešnost kulturne skupnosti, da bi uredila razmere v amaterskem gledališču Tone Čufar, oziroma v njeni delovni skupnosti, kakor tudi pri uresničevanju zamisli hitrejšega povezovanja delovnih skupnosti kulturnih organizacij.

Seveda pa bi ocena delegatov morala zajemati tudi vprašanje ustreznega ali neustreznega informiranja, tako delegatov kakor nasploh vseh delovnih ljudi in občanov v občini. Pri tem vsekakor zaslužita ustrezno priznanje tako lokalna radijska postaja Triglav – Jesenice kakor tednik jeseniške železarne Železar, ki dovolj široko in tekoče obveščata delegate, spremljata kulturna dogajanja v občini, spodbujata kulturno delovanje, pa tudi kritično presojata posamezne kulturne dogodke in prireditve.

V lanskem letu je tudi preko 50 delovnih ljudi in občanov absolviralo enodnevne seminarje za kulturne animatorje, predvsem iz Železarne, kulturna skupnost pa ima tudi tri štipendiste, in sicer dva v dvelet-

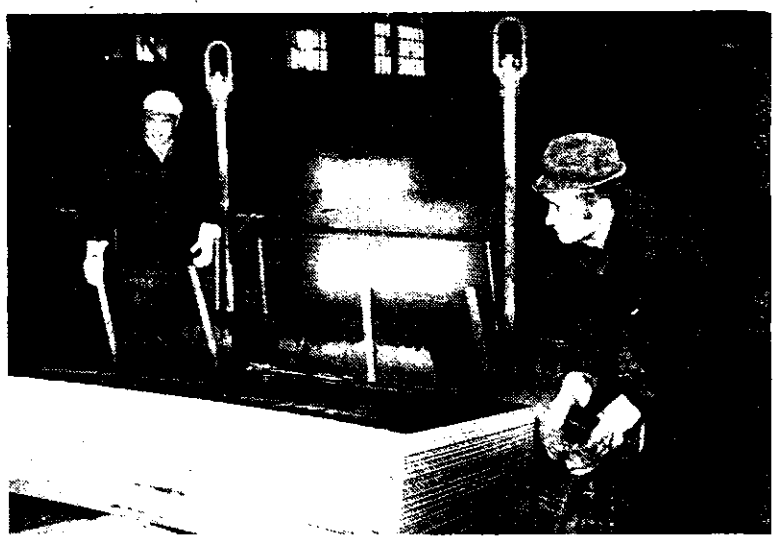

*Sodelavec v lužilnici na Javorniku*

nem tečaju za film, radio in televizijo in enega na igralski akademiji.

Na osnovi teh ocen in mnenj bi morala biti osrednja pozornost kulturne skupnosti v letošnjem letu namenjena doslednemu uresničevanju ustavnih družbenoekonomskih odnosov v kulturi, oziroma uresničevanju svobodne menjave dela z delavci v materialni proizvodnji in na teh osnovah izgrajevati in utrjevati sistem samoupravnih odnosov. Pri dokončnem oblikovanju letnega programa in programa do leta 1980, tako kulturne skupnosti kot posameznih izvajalcev, bi morali koristiti strokovno-znanstveno analizo o kulturi v občini, ki jo je jeseniška kulturna skupnost najbrž med prvimi izvedla na Slovenskem in ki jo v skrajšani obliki v nadaljevanjih objavljamo v Železarju. Kajti v njej se zelo nazorno kažejo interesi naših delovnih ljudi in občanov pa tudi praznine na področju kulturnih interesov in potreb.

# NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

### PLAVŽ

Seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata je bila 15. marca. Izvršni odbor je bil informiran o praznovanju dneva žena ter o finančnem poslovanju in o pripravah na praznovanje 40-letnice ustanovitve KPS, 40-letnice prihoda tovariša Tita na čelo partije in 85-letnice rojstva. Obravnavan je bil okvirni program dela osnovne organizacije, ob sklepu seje pa so razpravljali še o regresiranju toplih obrokov ter o dodeljevanju pomoči članom sindikata.

### DELOVNA SKUPNOST ZA EKONOMIKO, TEHNIČNO KONTROLO IN RAZVOJ TER NOVOGRADNJE

Seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata je bila 17. marca. Navzoči so se strinjali s politično oceno, ki sta jo posredovala Andrej Blenkuš in Janez Malenše, razpravljali so še o problematiki OTK in sprejeli sklep, da le-ta obravnava odbor za medsebojna delovna razmerja. Omenjeni odbor naj o morebitnih spremembah sindikalni odbor obvesti tri dni prej.

Razpravljali so o pritožbi Branka Krmelja in jo posredovali komisiji za medsebojna delovna razmerja v delovni skupnosti.

Sklenjeno je bilo, da bodo gradivo v zvezi s praznovanjem pomembnih obletnic obrazložili na sestankih delovnih skupin.

Komisijam so naročili, da do prihodnje seje pripravijo predlog finančnih zahtev. Karlu Tramtetu so naročili, da gradivo o izvajanju sindikalne liste posreduje v nadaljnjo razpravo samoupravnim delovnim skupinam. Pripravili bodo tudi predloge za podelitev odlikovanj osmim članom sindikalne organizacije.

## Železarski globus

### ITALIJA

Ameriška družba Unilux iz Hackensacha (zvezna država New Jersey) je kupila pri italijanski železarski družbi Italsider dve napravi za detekcijo površinskih napak pločevine. S pomočjo teh dveh naprav bodo ugotavljali napake v novi valjarni pločevine. Le-ta bo v mestu Hackensacku pričela obratovati v bližnji prihodnosti. Največja širina valjane pločevine v tej valjarni bo 4,5 m.

### BRAZILIJA

Zahodnonemško podjetje Schloemann-Siemag iz Düsseldorfa bo dobavilo kompletno opremo za obrat za proizvodnjo slabov in blumov. Ta obrat bo pripadal novi železarni, ki jo gradi družba Villares v mestu Pindamorhangaba. Isto podjetje bo dobavilo tudi opremo za valjarno paličastega jekla v isti železarni.

## Tehnični feljton — Tehnični feljton — Tehnični feljton — Tehnični feljton — Tehnični feljton — Tehnični feljton — Tehnični

*(Nadaljevanje s 5. strani)*

Cosipa, tretja največja brazilska železarska družba, povečuje svoje sedanje proizvodne zmogljivosti na 2,3 milij. ton. Končna faza modernizacije bo omogočala letno proizvodnjo surovega jekla 3,5 milij. ton.

V prihodnje bodo pričeli z gradnjo nove velike integralne železarne, ki bo proizvajala predvsem polproizvode za izvoz. Stala bo v pristanišču Tubarao v zvezni državi Espirito Santo. Železarna, v katero bodo investirali 2,5 milijarde dolarjev, bo proizvedla leta 1980 tri milij. ton in v sredini prihodnjega desetletja šest milij. ton surovega jekla letno.

Podoben projekt pripravljajo v mestu Itaqui na severu zvezne države Marankao. Letna proizvodnja je predvidena štiri milj. ton surovega jekla. Prve projekte so izdelali strokovnjaki japonske železarske družbe Nippon Steel Co.

Brazilija je znana tudi po tem, da obratuje v njenih železarnah več naprav za proizvodnjo železove gobe. Med njimi je ena, ki obratuje po postopku HyL, ena SL/RN, ena Purofer ter dve Midrex napravi. Do leta 1980 predvidevajo, da bodo v tej državi povečali letno proizvodnjo železove gobe na preko tri milij. ton.

### MEHIKA

Svetovna recesija v petdesetih letih je imela na mehiško železarsko industrijo precejšen vpliv. Zato je njena proizvodnja stagnirala: leta 1974 5,1 in 1975 ter 1976 po 5,3 milij. ton surovega jekla je proizvedla v zadnjih treh letih.

V prvi fazi in gradnji pa je precej novih železarskih projektov. Leta 1980 pričakujejo mehiški železarski strokovnjaki proizvodnjo 11 milij. ton surovega jekla, kar bo pokrivalo lastne potrebe. V ta namen bodo investirali do tega obdobja skupno 4,4 milijarde dolarjev.

Največji projekt pri povečanju proizvodne zmogljivosti mehiške železarske industrije je gradnja nove železarne ob ustju reke Balsas River na pacifiški obali, približno 250 km severno od znanega letovišča Acapulco. Po končani prvi fazi izgradnje v letu 1978 bo proizvajala ta železarna 1,35 milij. ton surovega jekla. Z drugo fazo bodo leta 1982 povečali letno zmogljivost na 3,65 milij. ton, s tretjo leta 1988 na 6,5 milij. ton in s četrto leta 1994 na deset milij. ton.

### ZDA

Vpliv svetovne recesije na proizvodnjo železarske industrije v ZDA je razviden iz razpredelnice, ki kaže letno proizvodnjo surovega jekla v milij. tonah:

| Proizvodnja | 1972 | 1973 | 1974 | 1975 | 1976 |
|---|---|---|---|---|---|
| | 120,8 | 136,5 | 132,0 | 106,0 | 116,3 |

Posledica te situacije v železarski industriji je tudi zmanjšanje investicijske dejavnosti. Še pred kratkim so predvidevali povečanje zmogljivosti proizvodnje surovega jekla do leta 1980 za 21 milij. ton. Sedaj so predvidevanje znižali na 18 milij. ton in nekateri železarski strokovnjaki so mnenja, da je še vedno previsoko. Istočasno pa drugi menijo, da je treba kljub sedanjim težavam več finančnih sredstev vlagati v povečanje železarskih zmogljivosti. V nasprotnem primeru se lahko zgodi, da ne bo mogoče ob ponovnem porastu konjunkture ugoditi vsem povečanim zahtevam po železarskih proizvodih.

V letu 1976 se so železarske družbe investirale 2,8 milijarde dolarjev za izgradnjo novih objektov in naprav. Od te vsote je bilo 540 milij. dolarjev porabljenih za naprave, potrebne za zaščito okolja. Zaradi vedno ostrejših oblastvenih predpisov v zvezi z zaščito okolja je bila vsota v primerjavi z letom 1975 večja za 154 milij. dolarjev.

# GOSPODARJENJE V OBČINI JESENICE V LETU 1977

(Nadaljevanje s 1. strani)

voljevanjem osebnih, skupnih in splošnih potreb v korist materialne osnove. Vendar gibanja v letu 1976 kažejo, da se te smernice ne uresničujejo v celoti. Delež sredstev za razširitev materialne osnove združenega dela se še nadalje znižuje, saj je bilo v letu 1975 to razmerje 74:26 v korist materialne osnove, v letu 1976 pa le 71,2:28,8 v korist sredstev, ki pripadajo delovnim organizacijam.

Na to zniževanje so poleg pogodbenih obveznosti (krediti, obresti), ki so v naši občini tako porasle, da so nekatere delovne organizacije iz panoge gostinstva in turizma v letu 1976 poslovale z visoko izgubo, vplivala še skupna sredstva za osebno, skupno in splošno porabo in so presegla dogovorjena razmerja.

Osebni dohodki, izračuni na osnovi mesečnih poročil RAD-1, so se v letu 1976 povečali za 16,1 %, torej več, kot je znašala rast dohodka, in celo hitreje od rasti življenjskih stroškov, čeprav ni bilo očitnega porasta produktivnosti.

Nizka gospodarska rast, upadanje reprodukcijske sposobnosti in akumulacije jeseniškega gospodarstva za 19,9 % ter prilagajanje gospodarstva novim pogojem gospodarjenja, kot tudi nekateri omejitveni ukrepi ekonomske politike, zlasti na področju plačilne bilance in cen, so vplivali tudi na investicijsko dejavnost v letu 1976 v naši občini. Čeprav smo z izgradnjo nove hladne valjarne na Beli dosegli pomemben investicijski uspeh celo v okviru republike, pa smo realizirali komaj 72 % planiranih investicij ali celo za 2 % manjši obseg investicijskih vlaganj kot v letu 1975. Pri investicijskih vlaganjih najbolj zaostajajo panoge gostinstvo, turizem in obrt, slednja predvsem zaradi nezadovoljivih investicijskih programov.

Na področju zunanje trgovine menjave so bili izvozni rezultati v letu 1976 nad planiranimi razmerji, saj se je izvoz povečal za 25,3 % v primerjavi z letom 1975, medtem ko se je uvoz zmanjšal za 30 %.

Po podatkih iz zaključnih računov je v letu 1976 sklenilo poslovanje z izgubo šest delovnih organizacij v naši občini. Skupna izguba je znašala 13,906.000 din in se je povečala za 44 %, glede na leto poprej. Te izgube še posebej razčlenjujemo v nadaljevanju.

Pregled realizacije dohodkov občinskih samoupravnih interesnih skupnosti nam pokaže, da se je realizacija dohodkov v letu 1976 povečala za 24 %, glede na realizacijo v letu 1976. Realizacija proračuna občine, torej splošna poraba, pa se je povečala za 11 % v primerjavi z letom 1975.

Gospodarska gibanja v letu 1976 kažejo tudi, da so bili na nekaterih področjih doseženi pomembni pozitivni premiki skladno z usmeritvami, začrtanimi v družbenem planu. Povečala se je splošna stabilnost gospodarstva, povečal se je izvoz in zmanjšal uvoz, doseženi so bili nekateri strukturni premiki v proizvodnji in investicijah, izboljšali sta se likvidnost gospodarstva in finančna disciplina.

Vendar pa ti rezultati še ne zagotavljajo ekonomske stabilizacije na trajnejših temeljih. Ob teh pozitivnih gibanjih so namreč prišli do izraza zlasti v bistveno zmanjšani stopnji gospodarske rasti, stagnaciji produktivnosti dela, nezadostni učinkovitosti gospodarjenja v velikih izgubah, zmanjšanju reproduktivne sposobnosti OZD, v nezadostni pripravljenosti za investicijske programe, v gibanju nekaterih oblik porabe nad materialnimi možnostmi in v visoki rasti denarne mase. To predstavlja potencialno nevarnost za ponovno oživljanje inflacijske spirale.

### CELOTNI DOHODEK IN NJEGOVA DELITEV

| (v 000 din) | Plan 1976 | Realizacija jan.–dec. | | 4:2 | 4:3 |
|---|---|---|---|---|---|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 |
| 1. Celotni dohodek | 11,756.939 | 10.856.670 | 10,702.825 | 91,0 | 98,6 |
| 2. Porabljena sred. | 10,435.420 | 9,647.672 | 9,321.758 | 89,3 | 96,6 |
| 3. Amortizacija | 406.773 | 419.149 | 343.465 | 84,4 | 81,9 |
| 4. Družbeni proizv. | 1,730.488 | 1,628.147 | 1,724.532 | 99,7 | 105,9 |
| 5. Dohodek | 1,323.715 | 1,208.998 | 1,381.067 | 104,3 | 114,2 |
| 6. Pogodb. obvezn. | 111.922 | 102.097 | 127.402 | 113,8 | 124,8 |
| 7. Zakonske obv. | 151.597 | 148.581 | 182.868 | 120,6 | 123,1 |
| 8. BOD in dr. os. pr. | 797.706 | 710.088 | 867.749 | 108,8 | 122,2 |
| 9. Ostanek doh. | 265.665 | 257.794 | 216.965 | 81,7 | 84,2 |

Iz tabele je razvidno, da načrtovanih ciljev nismo dosegli pri celotnem dohodku (–9 %), amortizaciji (–10,7 %), družbenem proizvodu (–0,3 %), in ostanku doh. (–18,3 %), medtem ko smo ostale elemente, torej tiste, ki predvsem poslabšujejo razmerje v delitvi družbenega proizvoda, presegli.

Gospodarstvo jeseniške občine je doseglo 10,702,825,000 din celotnega dohodka ali za 1,4 % manj kot v letu 1975. Od panog sta zmanjšali celotni dohodek samo industrija in trgovina, vendar pa, ker ti dve panogi v celotni strukturi predstavljata 87 % celotnega dohodka, sta tudi vplivali, da je celotno gospodarstvo ustvarilo manj celotnega dohodka kot leto poprej.

Vse ostale panoge izkazujejo porast celotnega dohodka, kar je spričo tega, da je bil v letu 1976 spremenjen način obračuna (prehod od fakturirane na plačano realizacijo), uspešno, saj se na račun višjih cen proizvodov v letu 1976 celotni dohodek ni toliko povečal kot v preteklih letih.

### PRIMERJAVA CELOTNEGA DOHODKA PO PANOGAH, GLEDE NA PLAN 1976 IN REALIZACIJO 1975

| (v 000 din) | Plan 1976 | Realizacija 1975 | Realizacija 1976 | Indeks real. 76 real. 75 | Indeks real. 76 plan 76 |
|---|---|---|---|---|---|
| Industrija | 9,249.270 | 8,745.017 | 8,620,448 | 98,6 | 93,2 |
| Kmetij. in gozdarstvo | 18.024 | – | 14,461 | – | 80,2 |
| Gradbeništvo | 694.513 | 758.783 | 877.673 | 115,7 | 126,4 |
| Promet | 100.887 | 82.169 | 86.431 | 105,2 | 85,7 |
| Trgovina | 1,330.150 | 937.863 | 716.515 | 76,4 | 53,9 |
| Gostinstvo | 84.085 | 70.713 | 92.390 | 130,7 | 109,9 |
| Obrt | 208.950 | 191.659 | 210.215 | 109,7 | 100,6 |
| Stanovanjska in komunalna dejavnost | 71.060 | 70.466 | 84.692 | 120,2 | 119,2 |
| SKUPAJ | 11,756.939 | 10,856.670 | 10,702.825 | 98,6 | 91,0 |

### PORABLJENA SREDSTVA

Porabljena sredstva so v letu 1976 naraščala sicer nekoliko počasneje kot celotni dohodek, vendar so imela prevelik vpliv na ekonomičnost poslovanja. Iz pregleda posameznih elementov porabljenih sredstev je razvidno, da so se največ povečale proizvodne in neproizvodne storitve, izredni izdatki in porabljeni material, glede na zmanjšani obseg celotnega dohodka. Porabljeni material je znašal v strukturi 68,2 % celotnih porabljenih sredstev. Amortizacija nad minimalno stopnjo pa se je zmanjšala v letu 1976, glede na leto poprej, kar za 91,7 %.

### AMORTIZACIJA

Skupna amortizacija se je po zaključnih računih zmanjšala v primerjavi z letom 1975 za 18 %, kar je spričo tega, da je bila v letu 1975 opravljena revalorizacija osnovnih sredstev, vsekakor zaskrbljujoče.

Še slabši položaj je pri pospešeni amortizaciji ali amortizaciji nad predpisano stopnjo, saj je ta padla z 178.406.000 din v letu 1975 na 14,730.000 din v letu 1976 ali za 91,7 %.

### DRUŽBENI PROIZVOD

Družbeni proizvod, ki predstavlja vir investicijske, skupne, splošne in osebne porabe, se je v letu 1976 povečal za 4 %. V primerjavi s srednjeročnim planom za leto 1976 pa se je povečal za 3,4 %. Če pa v tej primerjavi upoštevamo še inflacijski faktor, ki je bil v letu 1976 po podatkih okoli 9 %, smo zaostali za planskimi obveznostmi po srednjeročnem planu za 5,6 %.

Iz naslednje tabele, kjer so prikazana delitvena razmerja, vidimo, da delitev razdeljenega družbenega proizvoda, (v katerem so vsebovani tudi podatki izgub) ni usklajena s planom, v katerem smo se obvezali, da se bo struktura delitve izboljševala v korist delovnih organizacij. V letu 1975 je bila delitev družbenega proizvoda še v razmerju 74:26 v korist združenega dela, v letu 1976 pa le 70,8:29,2. Torej sredstva, ki ostajajo delovnim organizacijam, se zmanjšujejo in s tem tudi slabi reproduktivna in akumulativna sposobnost gospodarstva.

### DELITEV DRUŽBENEGA PROIZVODA V PRIMERJAVI Z LETOM 1975

| (v 000 din) | 1975 | str. | 1976 | str. | ind. |
|---|---|---|---|---|---|
| I. Sredstva OZD | 1,154.998 | 74,0 | 1,231.623 | 70,8 | 106,6 |
| – amortizacija | 407.241 | 26,1 | 343.465 | 19,8 | 84,3 |
| – neto OD in drugi os. prejem | 476.133 | 30,5<br>3,2 | 624.717<br>51.725 | 35,9<br>3,0 | 131,3<br>104,4 |
| – stan. prispevek za OZD | 49.559 | 14,2 | 211.716 | 12,1 | 95,3 |
| – ostanek dohodka | 222,065 | | | | |
| II. Drugi udeleženci v delitvi | 405.095 | 26,0 | 506.817 | 29,2 | 125,1 |
| – pogodbene obveznosti | 100.248 | 6,4 | 127.402 | 7,3 | 127,1 |
| – zakon. in samoupravno dogovorjene obveznosti | 90.631 | 5,8 | 131.143 | 7,5 | 144,7 |
| – prispevki in davki iz OD in drugih os. prejemkov | 196.714 | 12,7 | 243.025 | 14,0 | 123,5 |
| – za potrebe druž. služb | 17.502 | 1,1 | 5.247 | 0,4 | 30,0 |
| Razdeljeni družbeni proizvod | 1,560.093 | 100,0 | 1,738.440 | 100,0 | 111,4 |

### IZGUBE

Gospodarstvo naše občine je v letu 1976 sklenilo poslovanje z izgubo 13,906.000 din in to v šestih delovnih organizacijah. V primerjavi z letom 1975 se je izguba povečala za 4,269.000 din ali 44 %.

Ker so organizacije, ki so izkazovale izgube v zaključnem računu, poslovale z izgubo že med letom, so že ob polletni analizi, prav tako pa tudi ob devetmesečni analizi, vsi trije zbori skupščine sprejeli vrsto ukrepov in priporočil, da bi se stanje v teh delovnih organizacijah izboljšalo.

Čeprav smo že ob devetmesečni analizi podrobneje obravnavali stanje po posameznih delovnih organizacijah, pa glavne vzroke, ki so bili prisotni tudi v zadnjem kvartalu lanskega leta, še enkrat postavljamo in so predvsem naslednji:

– zmanjšanje prodaje gotovih izdelkov, zmanjšanje naročil in zato tudi obseg proizvodnje, visoki stroški, manjša investicijska potrošnja, povečani stroški poslovanja, visoke anuitete, to velja predvsem za delovne organizacije iz panoge gostinstva in turizma, in ne nazadnje tudi nizka produktivnost in storilnost, povečani osebni dohodki ter nezadovoljiva kadrovska struktura v nekaterih delovnih organizacijah.

Delovne organizacije, ki so poslovanje sklenile z nekrito izgubo, bodo morale SDK predložiti sklepe o uvedbi sanacije ter do 30. marca predložiti sanacijske programe.

### ZUNANJETRGOVINSKA MENJAVA

Spremenjeni pogoji poslovanja so tudi ugodno vplivali na izvoz. Delovne organizacije so si že posebej prizadevale za povečanje izvoza, k temu pa so jih silili tudi slabši pogoji prodaje na domačem tržišču.

V letu 1976 se je izvoz v naši občini povečal za 25,3 %, z ozirom na leto 1975, in je znašal brez devizne menjave 15,990.405 dolarjev. Največji porast izvoza sta zabeležili Iskra, TOZD Blejska Dobrava in Železarna.

Skupni uvoz pa se je zmanjšal za 30,9 %, z ozirom na leto 1975, in je znašal 25,542.763 dolarjev. V preteklih letih skoraj ni bilo večjih prizadevanj, da bi delovne organizacije pričele uporabljati v proizvodnji domači repromaterial, medtem ko so v letu 1976 k temu pristopile, čeprav v nekaterih primerih kvalitete materialov niso povsem ustrezale. Zmanjšanje uvoza je pri nekaterih delovnih organizacijah povzročilo tudi težave pri izvajanju planov TOZD ter vplivalo na investicijsko dejavnost.

### INVESTICIJE V OSNOVNA SREDSTVA

V letu 1976 nismo realizirali postavljenih ciljev na področju investicijskih vlaganj v osnovna sredstva našega gospodarstva. Planirane investicije smo realizirali le 72 %, z ozirom na leto 1975 pa smo celo znižali za 2 % obseg investicij. Od skupnih investicij odpade na železarno Jesenice skoraj 80 % investicijskih vlaganj.

**Najpomembnejši investicijski uspehi v letu 1976:**

– izgradnja nove hladne valjarne Bela,

– nova skladiščna hala Universala,

– toplovod, kanalizacijski zbiralnik,

– gradnja nove proizvodne hale Gorenjskih oblačil na Javorniku,

– investicije na področju cestne infrastrukture.

### OSEBNI DOHODKI

V letu 1976 je znašal poprečni čisti osebni dohodek na zaposlenega v naši občini 4.083 din in je bil 16,1 % višji kot v letu 1975. V OZD in TOZD s področja gospodarstva so znašali čisti osebni prejemki v letu 1976 3.998 din (indeks v primerjavi z letom 1975 je 115,1). Skupno z vsemi poslovnimi enotami v gospodarstvu (zajete poslovalnice ali poslovne enote, ki niso organizirane kot TOZD) pa znaša povečanje v lanskem letu v primerjavi z letom 1975 15,7 %.

V industriji je znašal povprečni OD v letu 1976 4.054 din in je bil višji za 14,7 % ali za 0,4 % pod povprečjem gospodarstva kot celote. Pod tem povprečjem so bile naslednje panoge: gozdarstvo, promet, trgovina in obrt. Povprečni čisti OD OZD in TOZD s področja gospodarstva pa so presegli: gradbeništvo za 4,8 %, gostinstvo in turizem za 3,4 % in komunalno stanovanjska dejavnost za 8,4 %.

V negospodarstvu pa se je poprečni čisti OD v letu 1976 zvišal z ozirom na leto 1975, za 17,9 % in je znašal 4.800 din. Iz primerjave poprečnih bruto OD na pogojno nekvalificiranega delavca pa vidimo, da so ti znašali v gospodarstvu 3.168 din in so se povečali za 18 %, v negospodarstvu pa 2.840 din ali za 20 % več kot v letu 1975.

### ZAPOSLENOST

V občini je bilo v preteklem 1976. letu poprečno zaposlenih 14.370 delavcev (9.147 ali 63,7 % moških in 5.223 ali 36,3 % žensk).

V primerjavi z letom 1975 se je število zaposlenih povečalo le za 0,6 %. Od skupnega števila je bilo v OZD in TOZD s področja gospodarstva poprečno zaposlenih 11.547, v poslovnih enotah in poslovalnicah (tudi gospodarstvo) 1.162 in v negospodarstvu 1.661 delavcev.

V gospodarskih panogah se je v OZD in TOZD v letu 1976 v primerjavi z letom 1975 število zaposlenih zmanjšalo za 0,1 %, skupno z vsemi poslovnimi enotami pa za 0,2 %.

Med delovnimi organizacijami, ki so v preteklem letu zmanjšale število zaposlenih, so: Iskra, TOZD Blejska Dobrava, SGP Sava Jesenice, Projekt, TOZD Javornik, Jesenice transport, PTT, TOZD Jesenice, Zarja, TOZD Industrija – obrt, Kovinar, TOZD Kov. predelava, Športmetal, Kovinoservis, Kroj, Komunalni servis in Dimnikarsko podjetje.

Povsem drugačno sliko pa nam pokaže zaposlovanje v negospodarskih dejanvostih, ki se je v lanskem letu, z ozirom na leto 1975, povečalo od 1.550 na 1.661 delavcev ali za 7,2 %.

### STANOVANJSKA IZGRADNJA

Pregled zgrajenih objektov v letu 1976 v družbenem sektorju:

| | stanovanj |
|---|---|
| – stolpnica S-3 (Plavž) | 84 |
| – železniški bloki (nadzidava) | 48 |
| – stolpnica S-4 (Plavž) | 91 |
| – stolpnica (R 16) | 20 |
| skupaj | 243 |

**Analiza plana 1976**

| | število stanovanj | | |
|---|---|---|---|
| | zgrajenih | plan | Indeks |
| Druž. sektor | 243 | 266 | 91,3 |

### SKUPNA PORABA

Skladno z resolucijo o družbenoekonomski politiki in razvoju v SRS so se na področju družbenih dejavnosti opravljale predvsem tiste naloge, ki so v neposredni zvezi z uresničevanjem skrbi za delovnega človeka.

Pregled realizacije dohodkov občinskih samoupravnih interesnih skupnosti v letu 1976 prikazuje spodnja tabela:

### SPLOŠNA PORABA

Višino dovoljene proračunske porabe za občine je urejal dogovor o splošni porabi v občinah za leto 1976. Ob sprejetju dogovora je znašala višina dovoljene splošne porabe za občino Jesenice 28.417.000 din, kolikor je znašala tudi višina sprejetega proračuna.

Med letom sta bili sprejeti naslednji dve spremembi dogovora o splošni porabi:

– Za rešitev problema financiranja povečanih programov ljudske obrambe so občinskemu proračunu pripadli novi viri dohodkov (akontacija davka od skupnega dohodka občanov, povišana stopnja posebnega občinskega prometnega davka od prometa naravnega žganja in vinjaka), kar je povišalo dovoljeno porabo za 825.000 din.

– Na osnovi sklepa odbora udeležencev dogovora o splošni porabi je bil povišan obseg dovoljene splošne porabe slovenskih občin v globalu za 2,16 %, kar je pomenilo za našo občino 588.000 din.

V skladu z 12. členom dogovora pa se je dovoljena proračunska poraba povišala še za 858.000 din, na osnovi ugodne izterjave davkov na dan 25. novembra 1976, ki je znašala 88,15 %.

Vse navedene spremembe so povišale obseg dovoljene porabe proračuna z 28,412.000 din na 30,688.000 din, ter je bilo upoštevano v sprejetem rebalansu proračuna občine Jesenice za leto 1976. V rebalansu so bili planirani izvirni dohodki v višini 28,706.000 din ter sredstva iz solidarnosti v višini 1,982.000 din.

Realizacija dohodkov v višini 29,184.000 din je bila večja za 1,67 % od planiranih, izpad pa je nastal pri sredstvih iz solidarnosti, tako da so bili dohodki proračuna realizirani le 97,84 % ali v znesku 30,024.000 din.

Iz solidarnostnih sredstev smo prejeli le 41,8 % predvidenih sredstev.

Realizacija proračuna občine Jesenice v višini 30,024.000 din pomeni 11 % povečanje splošne porabe v občini Jesenice v primerjavi z letom 1975.

R. Košir

## *Železarski globus*

### MAROKO

Čeprav ima precejšnje zaloge železove rude, ta afriška država še nima svoje železarne in mora vse potrebne železarske proizvode uvažati iz tujine. Zato pripravljajo skupaj z nekaterimi inozemskimi partnerji vse potrebno za gradnjo prve maroške železarne. Investicijski stroški so predvideni v višini 640 milij. dolarjev. Z gradnjo naj bi pričeli še letos.

### ŠVEDSKA

Železarni Stora Koppaberg in Oxelösund sta pred kratkim sklenili sporazum o prenosu proizvodnje debele pločevine v Oxelösund. V sredini letošnjega leta bo prenehala obratovati valjarna debele pločevine v železarni Stora Koppaberg, ki se bo preorientirala na proizvodnjo srednje in tanke pločevine ter toplo valjanih trakov. Povečala bo tudi svoja obrata za pocinkanje in prevlečenje pločevine z umetnimi masami. Železarna Oxelösund bo povečala svojo proizvodnjo debele pločevine za 800.000 ton letno in bo s tem postala eden izmed največjih proizvajalcev tega proizvoda v Evropi.

**Dopisujte v Železarja**

| SIS | Real. 75 | Plan 76 | Real. 76 | Indeks 76/75 | Indeks real. 76 plan 76 |
|---|---|---|---|---|---|
| Skupnost otroškega varstva | 3.027 | 3.626 | 3.847 | 127,1 | 106,1 |
| Izobraževalna skupnost | 39.218 | 44.465 | 45.558 | 116,2 | 102,5 |
| – za občinsko | 30.456 | 34.595 | 35.573 | 116,8 | 102,8 |
| – za solidarnost | 8.762 | 9.348 | 9.430 | 107,6 | 100,9 |
| – za vzajemnost | – | – | 555 | – | – |
| Kulturna skupnost | 4.445 | 7.897 | 8.003 | 180,0 x | 101,3 |
| – za občinsko | 3.164 | 3.552 | 3.591 | 113,5 | 101,1 |
| – za rep. skupnost | 1.281 | 4.345 | 4.412 | 344,4 x | 101,5 |
| Telesno kultur. skup. | 5.092 | 6.219 | 6.469 | 127,0 | 104,1 |
| Skup. soc. skrbstva | 4.367 | 5.641 | 5.774 | 132,2 x | 102,4 |
| – za občinsko | 3.805 | 4.093 | 4.245 | 111,6 | 103,7 |
| – za solidarnost | 562 | 887 | 787 | 140,0 | 88,8 |
| – za vzajemnost | – | 661 | 741 | – | 112,1 |
| SKUPAJ: | 56.149 | 67.848 | 69.651 | 124,0 | 102,7 |

x – povečanje zaradi prevzema novih obveznosti (naloge)

CVETKO ZAGORSKI

# POTOVANJE V TUMANJAN

## LIRIČEN POTOPIS 12

*Vendar je »David Sasunski« le tretji del obširnejšega ciklusa v štirih delih o štirih rodovih sasunskih junakov: prva sta bila Sanasar in Bagdasar, sledil je Mger starejši, nato njegov sin David, ciklus pa zaključuje epos o Mgeru mlajšem. Tumanjan se je nameraval lotiti tudi tega eposa, pa ni več utegnil.*

*Korenine »Davida Sasunskega« kakor tudi drugih eposov segajo v pradavnino, na njihovem dnu so še živi miti daljnih stoletij, ko si je skušal človek ustvariti predstavo o skrivnostnih in vsemogočnih naravnih silah in jim je pripisoval podobo zveri ali nenavadnih bitij. Od tod v »Davidu Sasunskem« prizori z živalmi, ki spremljajo Davida, in neznanska moč junakov, bodisi tistih z dobrimi lastnostmi, naklonjenih ljudstvu, bodisi hudobnih, ki prinašajo nesrečo. V stoletjih so se ti miti približali zemlji, postajali vse bolj zemeljski, razvoj civilizacije in kulture je bogatil prvotne predstave, iz zarodkov ljudskega pripovedništva se je oblikoval nacionalni epos, ki mu je zavrla nadaljnje oblikovanje šele novejša doba. Tako vsebuje nacionalni epos izročilo o zgodovini naroda, njegovem verovanju, spomin na odločilne poraze in zmage, na najpomembnejše, za skupnost važne dogodke, etično in estetsko dediščino ter svetovnonazorske poglede, izoblikovane skozi burjo tisočletij, v zgodah in nezgodah tega naroda. Vse to pa je izpovedano, kot je zapisal Tumanjan, »v najžlahtnejši literarni obliki — večnih simbolih«.*

*Tumanjanu ni bilo ljudsko izročilo samo material, iz katerega je ustvaril enotno delo, marveč predvsem izhodišče; temeljito poznanje snovi mu je omogočilo, da se nikjer ni izneveril osnovni zamisli nacionalnega in ljudskega v eposu. Tumanjan je pestoval to snov kot zakladnico svojega naroda in jo hotel obvarovati za prihodnost in za svet kot pričevanje, ki ga je ohranilo ljudstvo skozi stoletja, ker je vsebovalo njegove najznačilnejše lastnosti, dogodke in ideale, izražene v trajnih simbolih in razsežnostih. To daje eposu mimo dejstva, da je narod združeval in mu bil v duhovno oporo, tudi splošno človeško vrednost, kar je Tumanjan še posebej naglašal. Zato je Tumanjan tudi odločno nasprotoval raziskovalcem, ki so hoteli po vsej sili v posameznih osebah odkriti določene zgodovinske mogočnike in v posameznih ruševinah njihove dvorce, trdnjave in cerkve. Prav tako je poudarjal v svojih spisih, da Davidova moč ni bila toliko v njegovi fizični moči kot v moralnih lastnostih, ki so poosebljale ljudske ideale pravičnosti, dobrosrčnosti in poštenja, medtem ko je poosebljal Misramelik samoljubje, krivico, lažnivost, sleparstvo, pohlep in nasilje tako nad lastnim narodom kot tudi nad drugimi narodi. Tako kot slovenski Krpan je tudi armenski David učlovečenje ljudskega demokratičnega in svobodoljubnega duha.*

*Tumanjan je zapisal: »Kolikor bliže je človek domovini in svojemu ljudstvu, toliko večji je in toliko bolj človeški. Samo po tej poti lahko najde pisatelj svoje mesto tudi v svetovni literaturi.« V njegovem primeru se je ta trditev tudi uresničila.*

*Tumanjan je preučeval ljudsko epsko ustvarjalnost tudi drugih narodov, med njimi srbskega. V arménščino je prevedel pesmi o kraljeviču Marku: »Marko odpravi svatbeni davek«, »Marko pije vino za ramazan«, »Marko orje zemljo« in »Kaj so Moskovčani dajali, kaj Turki jemali«. V članku »Nekaj besed o srbskem eposu« je omenil mladost slovanskih literatur, a glede eposa naglasil, da se je najbolj razvil in ohranil pri Srbih. V članku ga ni zanimala toliko zgodovinska resničnost kraljeviča Marka, kolikor Marko kot junak srbskega eposa, kot poosebljenje in izročilo zgledov in želja srbskega naroda. V tem smislu je primerjal Marka z Davidom Sasunskim in iskal stičnih točk med srbskim hajdukovanjem in bojem armenskega ljudstva: oba naroda sta se stoletja bojevala proti istemu sovražniku, oba, vsak na drugem koncu turško-perzijsko-arabskega sveta, eden na Balkanu, drugi v Zakavkazju, sta imela v slovanskem zaledju istega zaveznika, oba sta se zatekala v gore, ki so jima postale zato nadvse ljube; Tumanjanu je bilo posebno všeč, da je Srbija s Črno goro sama napovedala 1876. leta Turčiji vojno, in obsoja evropske države, ki so puščale Srbijo na cedilu (prav tako kot mnogokrat Armenijo), in posebej omenja leto 1878 kot leto osvoboditve (na berlinskem kongresu revidirani šanstefanski mir po rusko-turški vojni).*

*Ob tej priliki drobna zanimivost: v pesnitvah Egiše Čarenca, rojenega na južnem, dolinskem koncu nekdanje velike Armenije, ki je bil izpostavljen najhujšemu pritisku turškega imperializma in je danes bodisi pust bodisi poturčen, sem našel precej turških besed, ki so se bile vrinile tudi v srbščino: jok (nikakor ne), čok (zelo, mnogo), fukara (sodrga, revежi), peškeš (darilo) itd.*

### Resničnost

*Hoja skozi vas se mi je zdela zelo dolga. Saj se je zgrinjalo in trlo po široki cesti kar črno ljudi. Zato sem rajši nekoliko zaostal in se ustavljal, kjer me je mikalo.*

*Hiše v vasi Dseh ali po novo Tumanjan so enonadstropne ali dvonadstropne, iz kamna, z verandami ali balkoni. Ne stoje strnjeno, marveč druga od druge precej narazen, tako da je med njimi dosti prostora za vrtove, za pašo domače kravice in za otroško igro. Na teh vmesnih prostorih in po travnikih za hišami je rajalo nekaj skupin visokoraslih, vitkih deklet in prav takih mladeničev v starih narodnih nošah. Skupine so bile prava paša za oči: obleke deklet so bile enobarvne — modre, vijoličaste, zelene ... — okoli vratu zapete, skoraj do tal, v pasu stisnjene; zelo preprosta oblačila, skladna in celovita, ničesar preveč in nič jim ne bi dodal. Vsakemu dekletu visita čez rame prek prsi ali hrbta dve čim daljši, gosti kiti, za katere ne prisežem, da so bile vse pristne. Tudi moški, ki so plesali ali piskali v zurne in drobili po sazih (starih ljudskih instrumentih), so bili oblečeni po starinsko kavkaško — s kučmami na glavah, v bluzah z nabojnjačami na prsih, v širokih hlačah, ki so se sredi meč izgubljale v škornjih. Imel sem vtis, da to ni bila prireditev, namenjena tujcem, marveč njihova resnična zabava: niso se menili, kaj se dogaja na cesti, stopali so v kóla, se razhajali, se shajali po dvoje in se lovili okoli hiš po travnikih, ko da uživajo v prostem, sončnem jesenskem dnevu.*

*Po sredi ceste sem še nekako rinil naprej, teže pa mimo hiš, ovešenih s preprogami. Pred sleherno hišo je namreč stala belo pogrnjena miza, za njo pa po trije, štirje družinski člani, odrasli in otroci, ki so klicali in vabili mimoidoče, naj pokusijo, kakšne dobrote zmore njihova kuhinja.*

*Kuharski strokovnjak bi se tu lahko temeljito poučil o armenski in kavkaški praznični kuhi in peki, o jedačah in pijačah, sladkih ko med ali pekočih ko ogenj ali oboje obenem. Okušal sem od mize do mize, se kar se da vljudno otresal ljubeznivih gostiteljev in gledal, da sem prišel s čim manj škode za želodec mimo teh miz. Posebno sem si zapomnil okusno jed — prav drobne kvadratke v dimu osušenega mesa, prepojenega z medom. Manjkal pa ni niti camon, neka drevesna smola, pripravljena za žvečenje.*

*Bolj od vseh teh praznicnih podob me je mikalo, da bi spoznal resnično, vsakdanje življenje armenske hribovske vasi. To je bilo kajpak nemogoče, ta dan so se hoteli vsi skupaj in vsak posebej samo pobahati, kaj vse zmorejo, kaj imajo in kaj znajo. Zato pa sem si toliko laže in nazorneje priklical v spomin armensko vas prejšnjega stoletja, kakšna se je ohranila v Tumanjanovih delih.*

*S pogledom sem zabodil prek streh in se ustavil na najvišji serpentini, ki se je bela kazala iz gosto poraščenega hriba nad vasjo, preden se je izgubila čez sedlo ...*

*Je to kraj, kakršnemu pravijo ponekod na Slovenskem »poklon«, razgledna točka, odkoder se odhajoči na tuje še poslednjič ozre na svojo vas? Sta se tukaj ustavila »api« (oče) Ambo in dvanajstletni Gikor, ko sta odhajala iz svoje Lori? Oče je vodil sina »med ljudi«, v svet, da bi mu omogočil lažje življenje, saj doma še kruha ni bilo za vsa usta. Imela sta srečo — v mestu Tiflisu, tedanjem središču vseh kavkaških narodov, plemen in dežel, sta hitro našla trgovca Artema, ki je vzel fanta v uk. Zmenili so se, da bo Gikor pospravljal sobe, pomival posodo, snažil čevlje, nosil kosilo v trgovino in opravljal še vsa druga drobna dela v hiši. Čez leto dni pa bo vzel gospodar — »bazaz« fanta v trgovino in tako bo počasi napredoval in rasel v samostojnega moža ...*

*»Prvih pet let mu ne bom nič plačeval,« je rekel bazaz. »Če po pravici povem, bi moral še fant plačevati meni za uk. Saj še nič ne zna!«*

*»Kako bi kaj znal, saj zato sem ga pripeljal, mojster bazaz.«*

*»Se bo že naučil, vsega se bo naučil ...«*

*Kakšna podobnost med Tumanjanovo povestjo »Gikor« in novelo Jožeta Kerenčiča (ustreljen 1941. leta v Mariboru) »Mati išče mojstra« (»Ljubljanski zvon« 1937), z usodami naših vajencev iz Haloz ali Suhe krajine ali s Krasa ... Le da so bile okoliščine takrat v Tiflisu še povsem carsko-orientalske in gubernatorsko-bazarske. (Za njimi so ostale v sedanjem Tbilisiju, prestolnici SSR Gruzije, le še turistično zanimive sledi.)*

*Tako zagledamo Gikorja čez leto dni, kako stoji pred trgovinico na bazarju, maha z rokami, kriči in vabi kupce. Komaj umolkne, se oglasi iz trgovine bazaz:*

*»Ej, ti, kaj stojiš kot lipov bog? Imaš vodo v ustih?«*

*»Izvolite sèm, izvolite sèm!« spet zakriči Gikor.*

*Iz trgovinice pa smeh.*

*Poučevali so ga, kako naj privablja v trgovinico kupce. Kadar ne gre drugače, naj zgrabi kakega lepo oblečenega mimoidočega kar za suknjič in ga potegne v trgovino.*

*V vročih poletnih dneh se je dogajalo, da je od utrujenosti omahnil na bali katuna pred trgovino.*

Zatrmoglavil je:

— Če je o meni kdo kaj takega rekel, si je izmislil!

Jesen je namignil stražarju in dodal:

— Ne bomo govorili v prazno. To boš lahko še enkrat ponovil!

Izza drevja se je počasi približevala potrta Petrova žena. Hodila je kakor živa obsodba.

Vsi so tiho spremljali vsak njen korak. Filipa pa je v grlu stisnilo, kot bi ga nekaj hotelo zadušiti. Tudi premakniti se ni mogel.

Ustavila se je pred njim. Tedaj se ji je iztrgal divji krik, v katerem je bilo zajeto vse njeno trpljenje. Nič ni spregovorila, le močno je še enkrat zajela zrak in nato pljunila v prepadeni Filipov obraz. Potem je sedla in si zakrila obraz z rokami, naslonjenimi na kolena. Filip je še vedno molčal. Angela ga je zmedla. Zmanjkalo mu je časa in zbranosti.

Ob pogledu na Angelo tudi Jesen ni mogel takoj spregovoriti, potem pa se je zbral in ponovil vprašanje:

— Si vedel za njeń obisk, še preden si obvezan in krvav govoril s Petrom? Si ga nagovarjal k popuščanju?

V Filipu se je vse zamajalo. V kleščah obveščevalcev in prestrašen od nenadnega suma, da se ga hoče Werner znebiti, ni mogel nikamor več. Če je tako, kaj, kaj?

Glava mu je zlezla med ramena. Premalo se je pripravil na kaj podobnega. In ravno zdaj, tik po Aleševi in Petrovi smrti! Zbal se je jeznih in prizadetih obrazov. Nenadoma se je ostro zravnal in nepričakovano močno zavpil:

— Sem, tovariš! Vse bom povedal, vse! Samo obljubite mi, da bom ostal živ! Drugo bom že prenesel!

Vsi so ostrmeli. Priznanje je prišlo kar prehitro. Zaprepadeno so zrli v človeka, ki je povzročil toliko hudega!

Strah mu je razgnal ves razum in v tem trenutku je bil videti kakor norec. Znašel se je na spolzkih tleh, kjer se spet mora pehati za obstanek. Spet je bila nekaj časa moreča tihota, potem pa so se nekateri premaknili. Dva sta se pognala tudi vanj. Jesen ju je zadržal z močnimi rokami.

— Pusti »tovariše« in obljube. Govori! je zahteval Jesen.

Zdaj se je vmešal tudi Gorski, ki je dotlej le molče spremljal ves potek. Sedel je bliže k Filipu in ostro sledil zasliševanju. Sem in tja je tudi on vrinil kako vprašanje, kakor bi hotel odkriti tiste podrobnosti, ki jih doslej ni mogel povezati v celoto.

Filip se je zdaj hitro vživljal v novo vlogo. Njegova pripravljenost, da bo povedal vse, je bila le v besedi, vendar pa delno iskrena. Pripovedoval je le tisto, kar se mu je zdelo, da je zasliševalcem že znano. Vendar je govoril tako, da je vsem skupaj jemalo dih. Mrtvih, ki so ostajali za Filipom, je bilo preveč.

IVAN JAN

# MRTVI NE LAŽEJO

## 93

Da bi bil pogovor izčrpnejši, ga je Jesen spomnil:

— Praviš, da ti je pištolo dal Aleš. Bomo še videli. Kaj pa denar, toliko denarja? Kje si ga dobil?

Govoričil je o prekupčevanju, a nič pravega ni mogel povedati. Bilo je kot iz trte zvito.

Jesen mu je pred oči pomolil šop mark.

— Dobili smo jih pri tebi. Dobro si jih skril, a še premalo. In za ta papir si prodajal naše ljudi!

Tudi moje skrivališče so našli, se je zdrznil in potuljeno molčal. Preveč dokazov se je kopičilo pred njim.

Njegov molk je pritrjeval dokazom.

Zasliševanje se je vleklo. Vse mu je bilo treba dokazovati in zasliševalci so izgubljali potrpljenje. Okoli ušes je padlo nekaj klofut.

— Kdaj si se pravzaprav prodal? Začni od začetka.

Filip, ki je bil v vlogi zaslišanca že več ur, se je zdaj nekako že vživel v to. Nuja ga je priganjala, da je vzel stvari take, kot so pač bile. Zato se mu je zdaj nekako odvezalo, pa tudi klofut se ni ustrašil bolj, kakor je pričakoval. Kaj, če ga bodo začeli mučiti? Dosti zaslanih je videl v zaporih in tudi sam je znal streči takim rečem. Nekaj bo še povedal, medtem pa se bo že še kaj zgodilo. Tu je vendar Gorski, ki tuhta, ni pa še našel pametne rešitve. Tudi vere v mogočkljukastega križa je v tem trenutku splahnela. Sredi gozdov sedi obersturmführer, ki je morda kaj takega celo želel ali povzročil, pa daleč. Samo tega še manjka, da bi se prikazal še Golob. Kako se je vse hitro zasukalo!

Vendar je vse bolj začel graditi tudi na Gorskega. Zbeganost in strah sta se počasi umikala rahlemu upanju.

Nekaj bo prav gotovo storil, saj vendar ve, da mi je treba samo odpreti usta. Mora! Kako za hudiča me ni obvestil, da me lovijo, je ugibal ob vsem tem in misli so mu begale od dogodka do dogodka. Kje se je pretrgala zveza? Zakaj Werner ni poskrbel za Petrovo ženo? To ga je motilo najhuje.

Dopovedoval si je, da se mora zbrati in obveščevalcem poleg nekaterih priznanj povedati tudi kaj takega, da se bodo zmedli, prestrašili ali si kaj zaželeli. Toda, kako jih prestrašiti? Ni se dal ne Aleš ne Peter ne vrsta drugih. In sredi zidov. Morda bo Jesen drugačen? Zlasti, če bo še Gorski zinil kaj pametnega.

Zdaj je torej moral odgovoriti na vprašanje, kdaj je začel sodelovati z gestapovci. In ko je le predolgo odlašal, ga je najbližji dregnil pod rebra ter ga opomnil, naj že spregovori. Tedaj je že imel v mislih, da bi jim ponudil še nekaj denarja in celo zlata. Zinil je, ker ni kazalo drugače:

— Lani, preden so me spustili!

Ko je govoril, je gledal v Gorskega, kot bi pri njem hotel zvedati, če dela prav in če bo zaradi tega kaj bolje. Vedel je, da so še prej Nemci imeli v zaporih tudi Gorskega in po vsem, kar se je zgodilo, ni mogel misliti drugače, kakor o sebi. O tem mu sicer obersturmführer ni pripovedoval, a vedel je, da so njega zaprli zaradi lepšega.

*(se nadaljuje)*

LUDVIK AMBROŽIČ 3

# SPOMINI IZ NOB

## SMRT MLADEGA KOMUNISTA, AKTIVISTA IN PARTIZANA

Dogovorila sta se, da se sestaneta naslednji dan okoli poldneva ob Novakovem mostu pri Debelem kamnu, kot tomačini nazivajo ta kraj. Od tam pa bi odšla na Pernike na neki širši, že sklicani skojevski sestanek. Že dopoldne pa naj bi Žarko pripeljal z vozičkom do tja dve bali strešne lepenke, ki bi jo uporabili za streho nove barake — komiteja SKOJ na pokljuški strani Radovne. Žarko je ta del naloge opravil že zjutraj, proti poldnevu pa se je peljal na vozu po cesti proti Gorjam. Vprego je vodil Šetinov Janko iz Radovne. Na ovinku pri Debelem kamnu je zagledal Nemce in šepnil »Žarko — Švabi«! Presenečen se je Žarko pognal v gozd in prav v tem trenutku se je moral na poti od mosta proti cesti pokazati nič hudega sluteči Špik, oborožen in v partizanski uniformi s titovko na glavi. Nemci in domobranci, ki so, kot se je pozneje domnevalo, prišli do tja čez Laze in Pernike, so vsuli smrtonosni ogenj na Špika in ga z rafalom pokosili. Obležal je mrtev. Žarko je slišal to streljanje in takoj je posumil, kaj bi se lahko zgodilo, saj je bil prav ta čas dogovorjen za zvezo s Špikom.

Šančev ata in nekaj borcev so s solznimi očmi naslednje jutro pokopali ob šumeči Radovni padlega sekretarja SKOJ in dobrega tovariša, predvsem pa predanega borca za svobodo, Špika. Padel je v zasedo in obležal pod rafali še poln načrtov in idej. Padel je eden vidnejših organizatorjev gorjanske in dobravske mladine.

Čez štirinajst dni se mu je v Železnikih rodil sin, s katerim se nista nikdar videla, ki ni nikdar poznal svojega očeta, padlega partizana. Njegova dekle Marija je za njegovo smrt zvedela šele čez nekaj mesecev od nekega Tržičana na Golniku. Do tedaj je bila prepričana, da je še živ in da le nima možnosti, da bi se oglasil ali kako javil. Sprva ni mogla verjeti, toda resnici ne uideš. Ko je prišla domov, so ji tudi domači povedali in da so ji to zaradi otroka prikrivali. Menda jih je kmalu o tem obvestil Jelovčan, ko se je mudil v bližini. To je bila težka izguba, kot je bilo nam vsem težko ob vsaki žrtvi, ki jo je narod moral žrtvovati za svobodo.

Oktober 1945. leta je bil za marsikatero družino turoben in pust mesec. Ozračje se je ohladilo in dišalo je že po zgodnji zimi, kajti vrhove je prvič v svobodi dokaj zgodaj pobelil prvi sneg. Tako je bilo tudi pri Rekeljnovih, ki so takrat prekopavali sina Janka in ga pokopali na dobravsko pokopališče. V mnogih družinah so se ponovno odprle boleče rane, še ne povsem zaceljene. Mnogo slovenskih mater in žena je zajokalo in marsikateremu borcu se je zasolzilo oko ob zadnjem slovesu od padlih partizanov.

Ravno takrat, ob mrtvaškem odru, ko smo se poslavljali od Špika, je Lado Kersnik izvršil eno zadnjih Špikovih želja, oddal je pismo Mariji, katerega ji je napisal dva dni predno je padel. Lada je prosil, naj ji ga odda. Čakal je primeren čas, kajti on je med prvimi zvedel za njegovo smrt. Prečitala ga je šestnajst mesecev po njegovi smrti. V pismu ji vliva zaupanje in vero v boljše življenje v svobodi, bodril jo je, kot je bodril vsakega. Iz njegovih besed pa veje prepričanje v zmago, v svobodo slovenskega naroda. Z dovoljenjem ga objavljamo:

»Draga Miša!

Zahvaljujem se ti za pismo, katerega sem srečen sprejel. Počutim se dobro in sem zdrav in živ, čeprav je danes živeti umetnost. Živimo in borimo se prežeti z novimi močmi in radostjo v srcih. Veselimo se vsakega našega uspeha.

Marija, bodi zdrava in močna, srečna in vesela, ter ponosna, kot je lahko le vsaka slovenska mati.

Upam, da te bom kmalu lahko obiskal, kajti boljša bodočnost je pred vrati in vsem nam bo kmalu zasijalo pravo, zaželjeno svobodno sonce.

Tvoj Janko«

*IN KONEC*

# AKTUALNOSTI IZ JESENIŠKE OBČINE

## POLITIČNA ŠOLA NA JESENICAH

**V soboto, 26. marca, se je iztekel pouk v četrtem oddelku politične partijske šole ZKS na Jesenicah (PPŠ). Ob zaključku PPŠ, ki je trajala od ponedeljka, 21. marca, lahko podamo nekaj misli in ocen uspešnosti PPŠ pri idejnopolitičnem usposabljanju članov ZKS.**

PPŠ se sestoji iz dveh oddelkov, ki zajemata »A« in »B« program PPŠ. V minulem tednu so slušatelji zaključili »A« program PPŠ, z »B« programom PPŠ pa bodo nadaljevali septembra.

Organizator PPŠ je ideološka komisija občinskega komiteja ZKS Jesenice, izvajalec programa pa delavska univerza Jesenice. V PPŠ se je vključilo 38 slušateljev, ki so jih v šolo kadrovale njihove osnovne organizacije ZKS. Slušatelji tega oddelka PPŠ so že vključeni v družbenopolitično delo kot sekretarji osnovnih organizacij ZKS, namestniki sekretarjev OO ZKS ali pa so v kadrovski evidenci ZKS Jesenice predvideni za opravljanje zahtevnejših in odgovornejših nalog s področja delovanja ZKS.

»A« program PPŠ posreduje članom ZK temeljna znanja iz marksistične teorije. Teoretična spoznanja osnov marksizma se utemeljujejo na primerih sodobne družbene prakse, pri aktualnih družbenopolitičnih temah pa so izhodišča v temeljih znanstvenega socializma.

Sistematizacija »A« programa PPŠ omogoča članom ZK, da osvojijo ustrezna teoretična znanja marksizma, in vključitev v »B« program PPŠ.

Vedno obsežnejše naloge iz družbenopolitičnih, ekonomskih, socialnih, kulturnih in vrste drugih področij, ki jih v idejnopolitičnem delovanju zajema ZK, narekujejo organizirano usposabljanje članov ZK. Izhajajoč iz nujnosti usposabljanja članov ZK, je ideološka komisija občinskega komiteja ZKS Jesenice na svoji seji, 9. februarja letos, sprejela sklep, da se organizira PPŠ.

Izobraževalno delo PPŠ se je odvijalo v šahovskem domu na Jesenicah, razen v sredo, 23. marca, ko so imeli slušatelji PPŠ Jesenic in Radovljice skupno predavanje v sejni sobi skupščine občine Radovljica v Radovljici. Slušatelji PPŠ iz Radovljice pa so se pridružili skupnemu predavanju slušateljem PPŠ Jesenic v torek, 22. marca, v šahovskem domu na Jesenicah. Tako so slušatelji obeh PPŠ z Jesenic in iz Radovljice dvakrat združili program PPŠ. Zelo močno pa je bilo tudi sodelovanje organizatorjev in izvajalcev programa PPŠ Jesenic in Radovljice. Slušatelji obeh PPŠ so si v torek, 22. marca, v času opoldanskega odmora ogledali tehniški muzej železarne Jesenice, v sredo, 23. marca, pa so si v Radovljici ogledali Linhartovo sobo, Šivčevo hišo in čebelarski muzej, s čimer so skopo odmerjeni čas odmora uporabili za ogled kulturnih, zgodovinskih in umetniških vrednot.

V 44 učnih urah so slušatelji PPŠ obdelali 20 študijskih tem in to 15 študijskih tem izobraževalnega programa in pet tem programa usposabljanja v študijski skupini. K celovitosti pregleda obsega programa PPŠ pa je potrebno dodati še 28 tem, ki so jih slušatelji PPŠ predelali v obliki konsultacij individualnega študija v študijski skupini, v času odmora med predavanji posameznih tem.

Poznavanje teoretičnih osnov marksizma je slušateljem posredovalo devet predavateljev z višjo in visoko izobrazbo ter magisterijem.

Že v ponedeljek, 21. marca, so slušatelji PPŠ pisali uvodni test, ki je imel namen ugotoviti kvantitativni in kvalitativni nivo predhodnega znanja o marksizmu slušateljev PPŠ. V soboto, 26. marca, pa so slušatelji pisali zaključni test. Skupni uspeh uvodnega testa je 60 %, skupni uspeh zaključnega testa pa je nekaj več kot 90 %, kar pomeni, da se je kvantitativni in kvalitativni nivo znanja slušateljev PPŠ dvignil za več kot 30 %. Do 15. aprila morajo slušatelji PPŠ napisati seminarsko nalogo. Ocene seminarskih nalog bodo dopolnile trenutno splošno oceno in tedaj bo mogoče ugotoviti skupno splošno oceno PPŠ.

Zadovoljstvo z uspešnostjo dela PPŠ je opaziti pri slušateljih PPŠ in pri organizatorjih ter izvajalcih PPŠ. V letošnjem oddelku PPŠ je uvedena popolnoma nova organiziranost. Vsi slušatelji PPŠ sestavljajo skupnost slušateljev PPŠ, ki obravnava vprašanja izvajanja programa PPŠ, daje predloge k organizaciji dela PPŠ ter sprejema analizo uspešnosti dela PPŠ. Za predsednika skupnosti slušateljev PPŠ so izvolili tovariša Julija Ulčarja, ki je sklical skupnost slušateljev PPŠ dvakrat. Na prvem sestanku je skupnost obravnavala uspešnost dela PPŠ in potrdila analizo uspešnosti dela PPŠ, sveta skupnosti slušateljev PPŠ in se zavzela za dosledno izvajanje študijskega in splošnega programskega dela PPŠ, sprejeta pa je bila tudi ugotovitev sveta skupnosti slušateljev PPŠ o 95 % udeležbi slušateljev PPŠ v procesu dela PPŠ. Na drugem sestanku skupnosti slušateljev PPŠ je bil sprejet sklep, da seminarske naloge izdelajo slušatelji PPŠ do 15. aprila, razprava pa se je nanašala tudi na »B« program PPŠ in oceno uspešnosti dela v »A« programu PPŠ.

Na konstituantnem sestanku skupnosti slušateljev PPŠ so izvolili petčlanski svet PPŠ, v katerega so vključili še Valjka Erjavška, predsednika ideološke komisije pri občinskem komiteju Jesenice, in Janeza Zurca, vodja PPŠ. Za predsednika sveta PPŠ je bil izvoljen Emil Stražišar, ki je sklical sejo sveta PPŠ, na kateri so opravili analizo realizacije programa dela PPŠ, ugotovili 95 % udeležbo slušateljev pri delu PPŠ in oblikovali predlog spremenjenega zaključnega dela programa dela PPŠ, s tem, da bi se pismeni preizkus znanja časovno prestavil zaradi zahtevnosti in obsežnosti učne snovi, česar pa skupnost slušateljev PPŠ ni potrdila. Svet PPŠ je izvajalcem programa predlagal, da bi slušatelji dobili v »B« programu PPŠ izpiske posameznih študijskih tem, kar bi jim olajšalo individualni študij in omogočilo še boljše spremljanje posameznih predavanj.

Mentor PPŠ je Marija Vičar-Zupančič, sekretarka občinskega komiteja ZKS Jesenice, ki svetuje PPŠ metode dela in organizacijo izvajanja programa dela PPŠ.

PPŠ vodi Janez Zurc, organizacijski vodja PPŠ pa je Srečko Krč.

Po obsegu in vsebini programa je PPŠ po mnenju slušateljev PPŠ zelo zahtevna. Končni uspeh PPŠ pa zadovoljuje slušatelje PPŠ kot tudi vse, ki s PPŠ sodelujejo in si prizadevajo, da bi PPŠ dosegla svoj družbeni cilj, ki ga izraža v svojem programu dela.

J. Z.

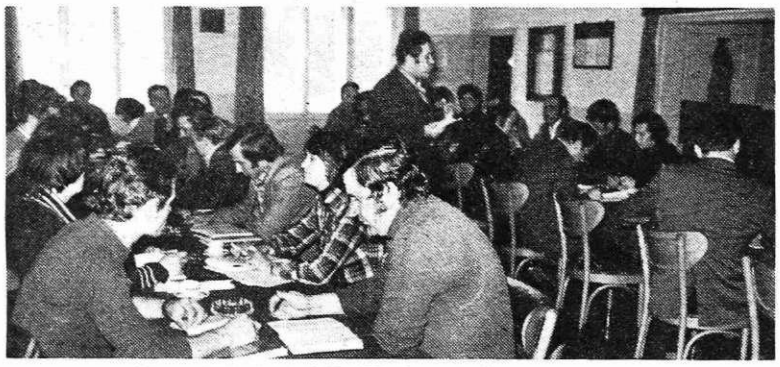

*Na predavanju v politični šoli OK ZKS Jesenice*

## VOJAŠKI VOJNI INVALIDI SO ZBOROVALI

V soboto, 26. marca, so se v zdravilišču Triglav v Mojstrani zbrali na letni skupščini člani organizacije vojaških vojnih invalidov Dovje – Mojstrana – Kranjska gora. Organizacija, ki združuje vojaške vojne invalide ter starše padlih borcev z območja od Mojstrane do Rateč, šteje danes petinštirideset članov. Na sobotni letni skupščini je približno polovica zbranih članov pregledala dejavnost v preteklem mandatnem obdobju in se soočila s svojo problematiko. Na osnovi podanega poročila in razprave je bilo moč zaključiti, da je odbor vojaških vojnih invalidov ves čas deloval in izpolnjeval zadane naloge. Člani odbora so se med drugim udeležili proslave ob odkritju veličastnega spomenika v Dražgošah, nekaj članov pa se je udeležilo tudi izletov v partizanske kraje po vsej Jugoslaviji.

V razpravi so se v glavnem dotaknili invalidskih prejemkov, socialnega skrbstva in podobno. Pozitivno so tudi ocenili sodelovanje z občinskim odborom ZZB NOV Jesenice, manj stikov pa so imeli s krajevnimi družbenopolitičnimi organizacijami. Med drugim so se tudi zavzeli, da bi se vojaški vojni invalidi po svojih močeh vključili v praznovanje Titovih jubilejev. Omeniti velja še, da nekaj članov organizacije aktivno dela v njej že več kot petindvajset let.

Na letni skupščini so člani odbora vojaških vojnih invalidov Dovje – Mojstrana – Kranjska gora za predsednico ponovno izvolili Stanko Ambrož.

J. R.

## TURISTIČNO DRUŠTVO JESENICE O SVOJEM DELU IN NAČRTIH

**Na letni konferenci turističnega društva Jesenice, 25. marca, so pregledali delo, opravljeno v lanskem letu, in na osnovi obširne razprave sprejeli program dela v tem letu. Med drugim so ugotovili, da imajo 329 članov, od tega 26 mladincev.**

Turistično društvo Jesenice, ki zajema področje od Potokov do vključno Hrušice, se je v lanskem letu v glavnem prizadevalo za večji turistični promet, ukvarjalo z informativno službo, s prizadevanji za čimlepše okolje, v okviru akcije »lepe rože«, analizirali so razvoj turizma in predlagali ustrezne ukrepe, nadaljevali z graditvijo TRIM in sprehajalne steze, vzdrževali in urejali vremensko hišico in drugo.

V poročilu je tajnik društva navedel, da so lani na tem področju zabeležili 22.644 nočitev, kar je za 6 % manj kot leta 1975. Padec je bil v glavnem zabeležen pri tujih gostih. Čistoči in urejenosti niso mogli dati priznanja, saj so bile lani Jesenice zaradi graditve ceste, kanalizacije in toplovoda prekopane takorekoč po dolgem in počez. Seveda pa je to slabo vplivalo tudi na splošno čistočo. V zvezi s tem so izrekli pohvalo šolam za uspešno opravljene očiščevalne akcije, s katerimi bodo tudi letos nadaljevali.

V zvezi s TRIM stezo so poročali, da je do polovice zgrajena, za dokončanje pa potrebujejo še okrog 85 tisoč din, predvsem za zgraditev treh brvi čez Jesenico. Kar zadeva prizadevanja za povečanje turističnega prometa, so opozorili, da bo treba gostom nuditi več. Potrebna bo dobra postrežba in solidne cene. Za dobro počutje bo treba poskrbeti tudi za večjo čistočo, za pozornejšo postrežbo, za boljšo kvaliteto prodajnih artiklov, predvsem sadja in zelenjave ter drugega. Ob tem so tudi predlagali zgraditev večjega hotela, motela, bencinskih črpalk in drugega potrebnega, ko bodo gradili cesto skozi karavanški predor.

Na letni konferenci so podelili priznanje 64 prebivalcem Jesenic in bližnje okolice, ki so se v lanskem letu najbolj prizadevali pri gojitvi okrasnega cvetja in zelenja na oknih, balkonih ter vrtovih. Priznanja so prejeli: Angela Robič, Francka Slabe, Ivanka Piberčnik, Alojz Zajc, Rozka Divjak, Anica Sedej, Anica Jamnik, Marija Uršič, Vika Grmovšek, Gilda Tratnik, Cveta Čop, Franc Divjak, Ciril Pretnar, Lucija Vidmar, Marija Šinkovec, Jožica Gale, Marija Veber, Angela Bolte, Ana Kanc, Jože Komic, Cilka Čemažar, Lucija Butinar, Tilka Šega, Janez Dornik, Angela Jagodic, Tinca Ažman, Marica Indiher, Nada Pavlovič, Sofija Brelih, Franc Podlipnik, Miloška Kuraš, Stanko Podobnik, Matevž Kalan, Matjaž Kalan, Cilka Klinar, Antonija Pirc, Helena Kučina, Milena Pirc, Rozalija Konič, Ana Lajnšček, Elica Šporn, Albina Klinar, Frančiška Ravnihar, Franc Ravnihar, Fani Turk, Gabrijela Finžgar, Marica Korbar, Franc Krničar, Ana Bogataj, Jože Podlipnik, Dragica Lasan, Cilka Švab, Karlo Markovič, Marija Sodja, Antonija Pikon, Marija Razinger, Zofija Štukelj, Pepca Kejžar, Antonija Merlin, Martina Obed, Anica Fon, Marija Veskovič, Cvetka Valjavec in Pavel Podobnik.

B. B.

*Marija Uršič s svojim amarilisom*

# NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

V sredo, 30. marca, so na ločenih sejah vsi zbori občinske skupščine obravnavali predlog odloka o potrditvi zaključnega računa občinskega proračuna za 1976. leto, dopolnitve odloka o posebnem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve v občini, odlok o urbanističnem načrtu Radovljica – Lesce – Begunje, dogovor o usklajevanju davčne politike v 1977. letu, osnutek odloka o zazidalnem načrtu Radovljica-center, odloka o rokih čiščenja in pregledovanja kurilnih naprav na trda goriva v zasebnih gospodinjstvih, poročilo o delu zavoda za urbanizem Bled, poročilo koordinacijskega odbora za izgradnjo vzgojnovarstvenih objektov, poročilo o ugotovitvah, kako je prišlo do razlitja plinskega olja v blejsko kanalizacijo in onesnaženja Save Bohinjke. Zbor KS je sprejel odlok o imenovanju ceste »Pot 3. bataljona Prešernove brigade« od Koprivnika do grobišča borcev NOB na Pokljuki. Vsi zbori pa so izrekli tudi soglasje k imenovanju Antona Tomana za sekretarja občinske skupščine in komisije za pripravo osnutka sprememb statuta občine Radovljica.

– – –

Na 35. seji komiteja OK ZK Radovljica, 29. marca, na katero so bili vabljeni, razen sekretarja MS ZK Kranj, tudi predsedniki vseh občinskih družbenopolitičnih organizacij, sekretar aktiva komunistov-delavcev in predsedniki komisij pri OK ZK, so obravnavali stališča in ocene izvršnega komiteja CK KPJ o aktualnih vprašanjih gospodarskih gibanj, s posebnim ozirom na ta gibanja v radovljiški občini. Navzoči so bili seznanjeni tudi z informacijo o pripravah na junijsko konferenco o evropski varnosti in sodelovanju v Beogradu.

– – –

Na seji volilne komisije pri predsedstvu OK SZDL Radovljica, 23. marca, so na osnovi smernic volilne komisije pri RK SZDL Slovenije sprejeli poslovnik in program dela ter sklenili, da bodo v aprilu sklicali posvet s predsedniki KK SZDL, osnovnih organizacij sindikata in koordinacijskih odborov za volitve pri KK SZDL, na katerem bodo spregovorili o nalogah, ki jih mora SZDL opraviti do predkandidacijskih postopkov do konca 1977. leta.

– – –

Prejšnji teden so obiskali OK SZDL Radovljica predstavniki OK SZDL Ljubljana Šiška, ki so se seznanili z vsebinskimi oblikami in metodami dela koordinacijskega odbora za urejanje odnosov med samoupravno družbo in verskimi skupnostmi. Znano je, da v radovljiški občini že več let SZDL uspešno ureja medsebojne odnose z duhovniki in da s svojimi izkušnjami celo prednjači v Sloveniji.

– – –

Komite OK ZK Radovljica je v sodelovanju z delavsko univerzo organiziral uvodni seminar za kandidate in nove člane ZK, ki ga obiskuje nad 80 poslušateljev. Seminar je v prostorih osnovne šole, razdeljen pa je v dva dela. Prvi je bil že od 17. in 19. marca, drugi del s sklepno razpravo in podelitvijo potrdil pa bo od 31. marca do 2. aprila.

– – –

Po sklepu izvršnega odbora predsedstva OK SZDL Radovljica je bil 23. marca skupni sestanek predstavnikov oddelka za ljudsko obrambo, varnosti in družbeno samozaščito pri OS, OK ZSMS, občinske zveze organizacij za tehnično kulturo ter radioamaterskih krožkov. Beseda je tekla o vključevanju programa radioamaterske dejavnosti v obrambne priprave ter o virih financiranja teh programov.

– – –

Občinski odbor ZRVS Radovljica je 21. marca obravnaval in kritično ocenil enoletno dejavnost, zlasti po pomanjkljivosti in ažurnost občinskega odbora, ki ni bil kos vsem nalogam. Sprejel je program za 1977. leto in določil prednostne naloge pri strokovnem usposabljanju in ne več v občinskem merilu. Sprejet je sklep, da bodo do 10. maja sklicane vse skupščine OO ZRVS, do 20. maja KO ZRVS, skupščina občinskega odbora pa bo sklicana do 15. junija.

– – –

Člani sekcije koroških partizanov pri občinskem odboru ZZB NOV Radovljica so na sestanku, ki je bil na Bledu, pod vodstvom predsednika Ivana Žemve-Triglavskega ocenili lanskoletno dejavnost, ki je bila spričo položaja Slovencev na Koroškem izredno plodna. Koroški partizani iz radovljiške občine so se vključili v vse akcije SZDL in ZZB NOV, obiskovali svoje soborce onkraj meje in zavzeto sodelovali pri vsebinskem oblikovanju časopisa Vestnik koroških partizanov, ki ga bodo v prihodnje še bolj razširili z mrežo novih naročnikov.

– – –

V četrtek, 16. 3., je komisija za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito pri predsedstvu OK ZSMS Radovljica organizirala posvet s predstavniki komisij za LO in družbeno samozaščito pri OO ZSMS. Beseda je tekla o delu komisij in njenih nalogah pri vključevanju mladih prostovoljcev v partizanske enote.

– – –

V zakonskem roku je na davčni upravi občinske skupščine Radovljica letos vložilo 1.520 občanov napovedi za davek od skupnega dohodka iz leta 1976. V primerjavi z lanskim letom je vložilo svoje napovedi okoli 800 manj občanov, kar je pripisati novim določilom o višjem neobdavčenem znesku.

– – –

Po podatkih iz zaključnih računov so v 1976. letu zaradi nedoseženega dohodka ugotovili izgubo v Sukno Zapuže, KŽK Kranj TOZD Kooperacija Radovljica, Viator hoteli Bled, zavod za turizem Bled, Alpetour, TOZD hoteli Pokljuka, Kompas Bled in KGP Grad Bled, TOZD Komunala. Izguba znaša 9,575.000 din in je za 58 % višja kot 1975. leta. Večino izgube izkazujeta gostinstvo in turizem, ki imata kar 69 % delež vseh izgub v občini.

– – –

V OZD Elan Begunje je strokovna komisija za varstvo pri delu od lanskega novembra do februarja 1977 opravila preverjanje znanja o varstvu pri delu od 847 pri 720 ali 85 % vseh zaposlenih. Izpite so uspešno opravili štirje vodilni, 80 vodstvenih in 636 delavcev iz proizvodnje. Vsi vodilni, vodstveni in drugi delavci, ki niso opravili izpitov, jih bodo položili v marcu.

– – –

Upravni odbor KO ZB NOV Radovljica je na seji, 21. marca, sklenil, da bo občni zbor krajevne organizacije v nedeljo, 3. aprila, v sejni dvorani občinske skupščine ob 9. uri. KO ZB NOV Radovljica šteje 323 članov, lani pa jih je umrlo osem. Na seji so se dogovorili o vsebinskih in kadrovskih pripravah, določili, da bo novi odbor štel 23 članov; izvolili ga bodo na občnem zboru.

– – –

508-članski delovni kolektiv tovarne merilnih instrumentov Iskra Otoče je v 1976. letu izdelal za 133,127.000 din gotovih proizvodov, kar je za 16,10 % več kot leta 1975, čeprav je bilo več zaposlenih. Poprečni neto OD zaposlenih je bil lani povečan za 820 din in je znašal 3.968 din, z upoštevanjem nadur pa celo 4.033 din.

– – –

V OZD LIP Bled so kljub skromnemu ostanku dohodka za sklade poslovno leto 1976. uspešno sklenili. Celotni dohodek na zaposlenega je bil v primerjavi s 1975. letom višji za 55.222 din, dohodek 34.295 din in neto OD za 392 din. Posebno pomembno je, da so se lani zaloge znižale kar za 47 % zaradi naglega povečanja prodaje izdelkov.

– – –

KS Stara Fužina je 11. marca sklicala posvet, ki so se ga udeležili tudi predstavniki zavoda za spomeniško varstvo Kranj in stanovanjskega podjetja Alpdom iz Radovljice. Beseda je tekla o programu predvidene gradnje družbenega centra v Stari Fužini, ki bi jo financirali iz krajevnega samoprispevka, ob soudeležbi občinske skupščine, stanovanjske in kulturne skupnosti, sklada za gradnjo vzgojnoizobraževalnih objektov in društva upokojencev. Objekt bo imel 486 kv. metrov koristne površine, načrt pa bodo pripravili še pred razpisom referenduma.

– – –

Upravni odbor PD Radovljica je na zadnji seji sprejel program letošnjih akcij. Med drugim bodo v sodelovanju z OK ZSMS Radovljica okrepili mladinski odsek društva, sodelovali pri kadrovski izbiri mladih planincev za zvezne in republiške delovne akcije, organizirali planinsko štafeto mladosti s Stola do Begunj, kjer se bo 18. aprila priključila zvezni štafeti, udeležili se bodo pohoda po vrhovih bosanskih planin ter navezali prijateljske stike s PD Železar iz Štor.

– – –

Na seji uličnega odbora SZDL za Gorenjsko cesto v Radovljici v začetku marca so na zahtevo stanovalcev bloka št. 33 sprejeli sklep, da KK SZDL Radovljica sproži postopek za rešitev problema lokacije cestnega podjetja ob tem bloku. Ugotovili so, da so bili doslej vsi poskusi občanov, da se preprečijo onesnaževanje z odpadki in olji, nenehen trušč in osmrajevanje okolice, ki ga povzročajo tovornjaki, brez vsakega odziva. Zahtevali so, da se za tovornjake in strojni park najde drugo, primernejše mesto.

– – –

AMD Radovljica, ki sodi med najštevilnejša društva v okviru zveze organizacij za tehnično kulturo občine Radovljica, je imelo v soboto, 19. marca, v hotelu Grajski dvor 22. redni občni zbor, s katerim so hkrati praznovali tudi 25-letnico ustanovitve društva. Vsi navzoči so ugodno ocenili enoletno dejavnost, izrekli priznanja najzaslužnejšim ter potrdili letošnji program dela. Najpomembnejša naloga bo vsekakor organizacija državnega prvenstva v motokrosu za motocikle 50 in 125 ccm.

– – –

Nakup knjig v matični knjižnici A. T. Linhart v Radovljici je bil v 1976. letu kar za 60 % manjši kot leto poprej. Namesto predvidenega nakupa 3.600 je bilo komaj 1.442 novih knjižnih izvodov. Po normativih bibliotekarske službe SRS bi moral znašati nakup v radovljiški občini letno 5.900, po srednjeročnem načrtu pa 3.600 knjig. Vzroki za tako nesorazmerje pri nakupih so v izrednem naraščanju cen novih knjig in bistvenem zmanjšanju popustov založniških hiš.

– – –

Občinskega sindikalnega prvenstva v veleslalomu, ki je bilo na Zatrniku v soboto, 19. marca, se je iz 82 osnovnih organizacij sindikata udeležilo 348 tekmovalcev, razen teh pa tudi 50 iz OO ZSMS radovljiške občine. Pri moških so bili ekipno najuspešnejši tekmovalci Elana iz Begunj, pri ženskah iz Vezenine Bled, v skupnem seštevku točk pa so bili prvi tekmovalke in tekmovalci Elana.

– – –

V prostorih družbenega centra v Lescah bo v soboto, 2. aprila, sestanek lastnikov psov, ki ga pripravlja klub za vzrejo in vzgojo psov Lesce Bled. Dogovorili se bodo o letošnjih tečajih za urjenje poslušnosti psov, ki bodo na leškem poligonu. Na tečaju bodo lahko sodelovali tudi nečlani in vsi lastniki psov, ki se želijo včlaniti v klub.

# DELOVNA AKCIJA V OSNOVNI ŠOLI ŽIROVNICA

Onesnaževanje okolja postaja v svetu vedno večji problem. Z onesnaževanjem ne mislimo le na onesnažen zrak, pač pa v veliki meri tudi na naše neurejeno okolje.

Čeprav imamo mi na vasi še vedno precejšnjo prednost pred ljudmi, ki živijo v mestih, tudi nas na vsakem koraku spremljajo produkti civilizacije. Če se samo ozremo okoli sebe, se o tem lahko sami prepričamo. Narava se tako vedno bolj spreminja v eno samo veliko smetišče! Seveda pa se to ne sme zgoditi. To lahko preprečimo z raznimi delovnimi akcijami pod geslom: osnažujmo okolje.

V okviru jugoslovanskih pionirskih iger, precej pa tudi zaradi svojega interesa in želje po lepši urejenosti okolice šole, smo v sredo, 23. marca, izvedli delovno akcijo. Že dan prej smo ustanovili tri stalne delovne brigade. Vsako sestavljajo štiri čete. Vsaka brigada je imela komandanta-učenca, ki smo ga izbrali sami, v prepričanju, da smo to odgovornost zaupali resnim in sposobnim učencem. Vsak brigadir je v šolo prinesel orodje, lopato, kramp, grablje, motiko, samokolnico ali kaj podobnega. Odločili smo se preurediti naš šolski vrt.

Ob 15. uri je bil pred šolo zbor vseh pionirjev in mladincev. Tov. Mežek je vsako skupino posebej seznanil z njenim delom, nakar smo vsi resno pričeli.

Najprej je bilo treba skopati jame za posaditev sadik. Zemljo ob igrišču je bilo treba temeljito očistiti in pregrabiti. Za šolo je bilo treba utrditi in olepšati nasipe, ki so se posipali. Učenci so se pri tem delu potrudili in izdelali tudi stopnice iz betonskih plošč. Zaradi neprijetnega vonja smo odstranili tudi stranišče za šolo, postavljeno v času gradnje. Učenke so poskrbele še za sedanji vrt in ga uredile. Za sajenje sadik je bilo potrebno tudi gnojilo. Tudi tega so učenci pripeljali sami.

Vreme nam je bilo naklonjeno — sonce nas je pri delu ves čas spremljalo. Priznati pa moramo, da smo bili precej utrujeni in tudi vroče nam je bilo, zato se nam je mrzla limonada dobro prilegla. Pijačo je pripravila in razdelila med žejne brigadirje posebna skupina.

Čakalo nas je še najbolj odgovorno delo — posaditev sadik, ki jih je pripravil Janez Pšenica. Pri saditvi nam je pomagal Stanko Jauh — vrtnar. Posadili smo več vrst drevesc in grmičevja. Seveda pa s tem njihova nega še ni končana. Treba jih bo še zalivati in na razne načine skrbeti, da naš trud ne bo zaman.

Akcija je uspela. Ponosni smo, da je bila prva osnovnošolska delovna brigada ustanovljena prav na naši šoli. S to delovno akcijo smo dokazali, da se da s trudom in veseljem mnogo narediti.

Veseli smo, da se že sedaj marsikdo zelo rad ustavi ob našem nasadu, nas pohvali in nam s tem da spodbudo za bodoče akcije.

Darja Hubjer in Mira Mravinec
8. a, novinarski krožek osnovne šole Žirovnica

# VELIKA UDELEŽBA NA PROSLAVI NA POREZNU

Kljub temu, da v nedeljo, 27. marca, ni kazalo na najlepše vreme, se je podala na pot proti vrhu Porezna velika množica ljudi iz raznih krajev Gorenjske in Primorske. Tako so nekateri ocenjevali, da je ta dan obiskalo ta znameniti vrh čez 2.000 planincev, nekdanjih borcev NOV, mladine in drugih udeležencev, med temi tudi nekaj mož v visoki življenjski dobi.

Vsakoletni pohod na Porezen se prireja v spomin padlim junakom v borbi z okupatorjem, 24. marca 1945, ko je okupatorjeva soldateska pred svojim zlomom hotela zadati smrtni udarec našim partizanskim enotam, ki so se bojevale v teh krajih.

Lep je bil pogled z vrha Porezna na dolge kolone udeležencev, ki so se pomikale z vseh strani, tako iz Podbrda, s cerkljanske kotline in od Petrovega brda po grebenih proti kraju, kjer stoji spomenik. Še po počastitvi padlih junakov, ki je bila ob 11.30, so še vedno prihajali novi udeleženci proti vrhu.

Tudi z Jesenic in Javornika ter okoliških krajev je bila velika udeležba, tako da je odpeljal jutranji vlak proti Gorici prenatrpan in so se udeleženci na postajah od Jesenic do Podbrda le s težavo zrinili v vagone. Tako sta, na primer, Valodja in Ančka Stojan na vrh Porezna popeljala kar 48 mladih planincev z Jesenic.

Tako je tudi letošnja počastitev padlih borcev na Poreznu res dobro uspela. Dva dni pred tem pa je bila komemoracija v Jesenici pri Cerknem, v spomin 97 ujetim partizanom, ki so jih tu ustrelili Nemci.

S. Š.

# OBČNI ZBOR DPM NA JAVORNIKU

V petek, 25. marca, so se v prostorih delavskega doma Julke in Albina Pibernik na Javorniku zbrali člani DPM. Na občnem zboru so bili seznanjeni z delom upravnega odbora društva za obdobje 1973—76. V odsotnosti predsednika Alojza Tišova je o opravljenem delu poročal podpredsednik Anton Dežman. Občnemu zboru je bilo posredovano še poročilo o finančnem poslovanju, potrdili pa so tudi pravila DPM. Med razpravo so obširneje spregovorili o izgradnji otroškega vrtca na Koroški Beli. Iz podatkov, ki so bili posredovani v poročilu, je razvidno, da so ustrezne pogodbe z Marlesom iz Maribora že podpisane, omenjeno podjetje pa bo objekt postavilo v 145 dneh. Seveda bo treba opraviti še vrsto drugih nalog, zlasti še, ker skupnost otroškega varstva kot investitor gradnje izvaja akcijo za zbiranje potrebnih denarnih sredstev. Upajo, da bo vrtec do jeseni nared in da bo že možno varstvo predšolskih otrok v novem vrtcu.

Razpravljalci so se zavzemali za tesnejše sodelovanje s krajevno skupnostjo in ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami. Izvolili so nov upravni odbor ter imenovali Lojzeta Tišova za častnega predsednika društva. Prav tako so izvolili delegate za občinsko zvezo DPM Jesenice.

# MLADI GLASBENIKI SO TEKMOVALI

**V soboto in nedeljo, 19. in 20. marca, ko smo vsi napeto spremljali atraktivne nastope pogumnih skakalcev na planiški velikanki in se veselili uspehov Norčiča in njegovih mlajših tovarišev, se je 87 mladih slovenskih glasbenih solistov merilo v znanju. V Ljubljani je bilo namreč republiško tekmovanje, za katerega se je prijavilo 18 klarinetistov, 18 flavtistov, 14 violinistov, 13 kitaristov, devet trobentarjev, sedem hornistov, štirje pozavnisti, dva oboista in violončelist. Največ jih je bilo seveda iz Ljubljane in Maribora. Štirje tekmovalci so prišli iz radovljiške občine: kitaristki Maruša Oblak in Marjeta Jovan ter klarinetista Tomaž Ankerst in Jožko Povšin.**

**Kot zahtevajo propozicije tekmovanja, ki veljajo za vse republike in obe pokrajini, so bili udeleženci glede na svojo starost razvrščeni po kategorijah. Le-teh je pri godalih pet, pri drugih disciplinah pa so štiri. Za vsako glasbilo in kategorijo je predpisana obvezna skladba. Drugo glasbeno delo v sporedu vsakega tekmovalca mora biti stvaritev jugoslovanskega skladatelja, tretje pa je prepuščeno izbiri pedagoga. Predpisan je tudi čas, koliko sme, oziroma mora trajati nastop vsakega tekmovalca. Ta mora svoj spored izvajati na pamet, sicer je diskvalificiran. Tekmovanje je javno, spremlja in ocenjuje ga pet- do devetčlanska komisija priznanih glasbenih strokovnjakov. Učenci, ki dosežejo najvišjo število točk na republiškem tekmovanju, se uvrstijo na zvezno tekmovanje. To priredi vsako leto druga republika ali pokrajina.**

**Mnogo je pomislekov in ovir, zaradi katerih se pedagogi in učenci (s starši vred!) le stežka odločijo za zahtevne priprave in tekmovanje. Tudi odločitev za sodelovanje na minulem tekmovanju je bila pozna, zato so bile priprave zelo kratke. Kljub temu so nastopajoči dosegli prav lepe uspehe. Oblakova, Jovanova in Ankerst so v svojih kategorijah pristali na tretjem mestu. Povšina pa je pa pri tretji skladbi žal izdal spomin. Dosežki so bili boljši, kakor je bilo pričakovati, zato veljajo mladim glasbenikom iskrene čestitke.** GE

# KULTURNA IZKAZNICA OBČANA JESENIC

## VI. POGLED NA ODER

### SKORAJ TRI ČETRTINE OBČANOV NISO VIDELE NOBENE PREDSTAVE

Samó 15,0 % občanov je navedlo vsaj eno predstavo — lahko pa tudi več — ki so jo videli v (gledališki) sezoni. Skoraj tri četrtine občanov (72,9 %) niso videle nobene gledališke predstave, medtem ko je 12,1 % občanov kakšno predstavo videlo domnevno. Nazorno so razmerja prikazana na sliki 6.

Posebej zanimivi so odgovori: **predstavo sem videl, vendar ne vem katero.** Taki odgovori imajo lahko zlasti dvojni izvor:

1. Pozabljanje. Predstavo lahko »izbrišejo« iz spomina številni faktorji: časovni razmik od obiska gledališča do ankete, veliko novih informacij ali dogodkov, ki »prekrijejo« stare dogodke, večja ali manjša sposobnost pomnenja, stopnja atraktivnosti predstave in podobno.

2. zavestno ali nezavedno potvarjanje stvarnih podatkov ali težnja, da se oseba prikaže v lepši luči, torej bolj (gledališko) kulturna, kot dejansko je.

Menimo, da lahko pretežni del odgovorov tega tipa pripišemo težnji po olepšavanju kulturne podobe in le manjši del pozabljanju. Verjetnost pozabljanja je namreč močno zmanjšana ob dejstvu, da človek od dvajsetih predstav, ki jih je videl, dve ali tri že lahko pozabi, a ena mu prav gotovo ostane; zelo težko pa se pozabi ena sáma predstava, saj pomeni za osebo poseben (izjemen) dogodek, ki se ne križa z drugimi doživljaji.

S tega vidika dobijo odgovori širšo dimenzijo, pri kateri ne gre le za poštenost, oziroma iskrenost pri odgovarjanju, ampak bržkone za obsežnejši in bolj zapleten sindrom (splet) »malomeščanstva«, katerega pomembni znak je tudi napihovanje in olepševanje lastne podobe in potrošniški odnos do kulture (hvaljenje z veliko količino »zaužitih« kulturnih dobrin). To je sicer zgolj domneva, ki je natančno v okviru raziskave ni mogoče niti potrditi niti zavrniti.

### MED USLUŽBENCI IN DELAVCI IZ NEPOSREDNE PROIZVODNJE NI RAZLIK

Obiskovanje gledališča se zelo razlikuje med različnimi poklici. Daleč najboljši obiskovalci gledališča so dijaki in študentje, med katerimi jih je v minuli gledališki sezoni skoraj polovica (49,4 %) videla vsaj eno predstavo. Pri kmetovalcih in obrtnikih je bilo obiskovalcev vsega 5,5 % in med gospodinjami 5,4 %. Zanimivo in razveseljivo hkrati je dejstvo, da med uslužbenci in delavci iz neposredne proizvodnje v obiskovanju gledališča skorajda ni razlik (12,5 %:12,1 %).

Pripomniti moramo, da je obenem med dijaki in študenti največ tistih, ki jih muči pozabljivost ali pozabljivost le hlinijo. Sledijo jim uslužbenci in šele zatem delavci iz neposredne proizvodnje itd.

### PETKRATNA RAZLIKA MED NAJVIŠE IN NAJNIŽE IZOBRAŽENIMI OBČANI

Obiskovanje gledališča je v pomembni odvisnosti od šolske izobrazbe. Z naraščanjem šolske izobrazbe narašča delež oseb, ki so videle vsaj eno predstavo v minuli gledališki sezoni. Tako je, na primer, med občani, ki imajo za seboj do 4 let šolanja, bilo 7,4 % gledaliških obiskovalcev, kar je trikrat manj kot občanov s srednješolsko izobrazbo (12 let šolanja) in domala petkrat manj kot občanov z višjo in visoko izobrazbo (14 do 16 let šolanja).

Tabela 8: Zveza med obiskovanjem gledališča in formalno šolsko izobrazbo.

| Pogostost (v %) | najmanj eno predstavo | ne ve, katero | nobene |
|---|---|---|---|
| do 4 razrede | 7,4 | 10,3 | 82,4 |
| 5 do 7 razredov | 8,1 | 9,1 | 82,8 |
| 8 razredov | 11,8 | 8,9 | 79,3 |
| 9 do 10 razredov | 19,1 | 19,1 | 61,8 |
| 11 razredov | 14,2 | 14,7 | 71,1 |
| 12 razredov | 22,4 | 9,6 | 68,0 |
| 14 do 16 razredov | 36,4 | 18,2 | 45,5 |

V skupini občanov z 9 do 11 razredov ter 14 do 16 razredov pa je obenem največji delež oseb, ki verjetno hlinijo višji gledališki nivo, kakršen je v resnici. Če pustimo to ob strani, nam tabela 8 jasno pokaže, da je celó med višjo in visokošolsko izobraženimi občani skoraj polovica (ali več) onih, ki niso videli niti ene predstave.

Razlike v obiskovanju gledališča med starostnimi obdobji so vsekakor visoko pomembne. Najzvestejši obiskovalec je mladina od 15. do 24. leta (33,5 %) ter občani v starosti od 35 do 44 let (10,8 %). Med najstarejšimi občani, ki so bili zajeti v anketo, torej v starostni skupini 55 do 64 let, jih je samo še 5,6 % navedlo vsaj eno predstavo, ki so si jo ogledali v teatru.

### MANJ GLEDALIŠKIH OBISKOVALCEV IZ DOLINE

Na območju Jesenic (16,8 %) in Žirovnice (17,3 %) je nekoliko večji delež gledaliških obiskovalcev kot v Dolini (7,9 %). Te razlike bi morda pojasnili z večjo bližino gledališča ali z drugačno sestavo prebivalstva. V Dolini in na Jesenicah pa je hkrati večji delež onih, ki se hote ali nehote ne morejo spomniti, katero predstavo so videli. Tega rezultata si zaenkrat ne znamo razložiti.

Med spoloma v obiskovanju gledališča ni razlik; morda ne že zaradi banalnega razloga, ker se gledališče običajno obiskuje v parih.

Tabela 9: Zveza med obiskovanjem gledališča in krajevnimi območji

| Pogostost (v %) | najmanj eno predstavo | ne ve, katero | nobene |
|---|---|---|---|
| DOLINA (volilne enote 1 do 13) | 7,9 | 12,4 | 79,8 |
| JESENICE (volilne enote 14 do 39) | 16,8 | 13,3 | 69,9 |
| ŽIROVNICA (volilne enote 40 do 48) | 17,3 | 7,2 | 75,5 |

### POGLAVITNE KVALITETE GLEDALIŠKE PREDSTAVE

Občani so svoja mnenja o (zaželeni) kvaliteti gledališke predstave izrazili z odgovori na vprašanje: **Kaj največ pričakujete od dobre gledališke predstave?** (Med predloženimi odgovori so izbrali dva, zato se nismo spuščali v zapletene statistične izračune pomembnosti zvez in razlik, ampak smo se zadovoljili le s procentno primerjavo in kvalitativno presojo).

Več kot četrtina vseh odgovorov (25,8 %) postavlja na prvo mesto dobro vsebino, pri čemer se na žalost nismo mogli spuščati v pojmovanje »dobre vsebine«. Občani verjetno mislijo na snov, zgodbo, fabulativni del predstave, ki ustreza njihovemu konceptu »dobrega«.

Na drugem mestu je želja po zabavi in razvedrilu (21,8 %), na tretjem želja po prikazovanju resničnega življenja (17,3 %) in na četrtem mestu želja po preprostosti in všečnosti (12,1 %). Šele na petem mestu pričakujejo občani dobro igro in režijo (10,3 %), povsem na repu pa so umetniške vrednosti gledališke predstave (6,0 %).

Posebej zanimivo je, da se le 5,9 % občanov — po njihovi izjavi — sploh ne zanima za gledališče. Ta podatek je skoraj v diametralnem nasprotju z dejanskim obiskovanjem gledališča; vemo namreč, da približno tri četrtine občanov v sezoni niso videle niti ene predstave. Gre torej za očiten razkorak med besedami in dejanji, razkorak med stvarno in »idealno podobo jaza«.

V nadaljevanju bomo podrobneje razčlenili zaželene kvalitete gledaliških predstav in se ozrli na poglavitne ovire, s katerimi se občani srečujejo, ko želijo v gledališče.

Franc Belčič in sodelavci

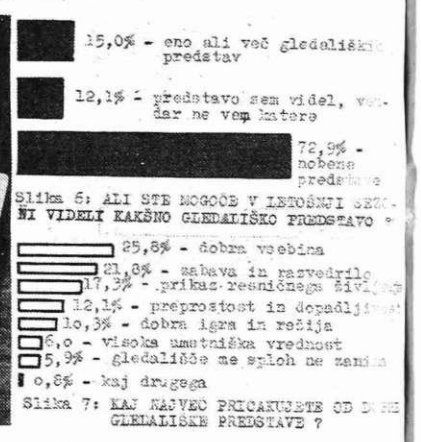


Slika 6: ALI STE MOGOČE V LETOŠNJI SEZONI VIDELI KAKŠNO GLEDALIŠKO PREDSTAVO ?

Slika 7: KAJ NAJVEČ PRIČAKUJETE OD DOBRE GLEDALIŠKE PREDSTAVE ?

# ENOTNE CENE AVTO-MOTO DRUŠTEV GORENJSKE

**V ponedeljek, 28. marca, so vsa avto-moto društva Gorenjske v Radovljici podpisala samoupravni sporazum o enotnih cenah za svoje storitve. Tako bo od 15. aprila dalje veljala ena ura praktične vožnje 110 din, 52 ur tečajnine za voznike A in B kategorije pa 450 din. Tečajnina za voznike koles z motorjem bo veljala 300 din. Cena teh storitev bo s tem dnem na Gorenjskem porasla za približno 18 odstotkov.** B.


PLANINSKO DRUŠTVO JESENICE

vas vabi v četertek, 7. aprila, ob 19. uri v kino RADIO na jubilejno predavanje Staneta TAVČARJA

LEPOTE SLOVENSKE ZEMLJE

v slikah in melodijah — 435 velikoslikovnih barvnih diapozitivov.

Po številnih potopisih iz Evrope, Azije in Afrike s tem slikovitim predavanjem dolgoletni član turističnega društva Kranj praznuje 20-letnico turistično-potopisnih in planinskih predavanj in bo tokrat s 435 velikoslikovnimi diapozitivi na svojstven način prikazal enkratne lepote slovenske zemlje, bogato popestrene s folklornimi motivi, lepimi pesmimi in melodijami. — Vstopnina 10 dinarjev.

SLOVENIJA V SLIKAH IN MELODIJAH

Iz LJUBLJANE, glavnega mesta Slovenije, kjer si zelo na kratko ogledam KMEČKO OHCET in RAZSTAVO CVETJA, me pot pelje v arboretum VOLČJI POTOK in odtod v Kamnik na folklorno prireditev DAN NARODNE NOŠE. Po kratkem postanku na VELIKI PLANINI me pot z lepo pesmijo vodi ob bregovih sanjave KRKE. Na poti iz RIBNICE zaidem še na JURJEVANJE v Belo Krajino, od tod pa mimo POSTOJNE na naše slovensko PRIMORJE. Po obisku slikovitega IZSELJENIŠKEGA PIKNIKA v Škofji Loki me iz Poljanske doline pot pelje na STARI VRH, kjer oglarijo še zadnji oglarji. Mimo PREDDVORA me pelje pot na Jezersko na OVČARSKI BAL, zatem pa v lepo okolje okrog ČEŠKE KOČE. Sledi obisk PREKMURSKIH značilnosti, s pesmijo pa obiščem vinske gorice. Obisku zaselkov ob naši severni meji sledi obisk SAVINSKIH ALP, od tu pa pot pelje na GORENJSKO, kjer v pomladnem času uživam ob pogledu na cvetoče narcisne poljane. Naravnim lepotam BLEDA sledita KMEČKI PRAZNIK in srečanje narodnih noš na GORELJKU. V Bohinjskem kotu si ogledam KRAVJI BAL, od tod me pot vodi strmo navzgor čez KOMARČO v slikovito DOLINO SEDMERIH TRIGLAVSKIH JEZER, kjer uživam v kraljestvu miru in lepote. Iz VRAT me pelje pot pod SEVERNO TRIGLAVSKO STENO, preko Luknje in Bovškega Gamsovca v objem RAZORJA, na razdrapane KRIŽKE PODE. Še pot preko VRŠIČA v zasanjano TRENTO, kjer si nedaleč od spomenika dr. Juliusa Kugyja ogledam cvetje v alpskem vrtu JULIANA, zatem pa prisluhnem žuborenju SOČE, najlepše evropske reke. Še vzpon na MANGART in s prelepo pesmijo v velikem FINALU zaključim ta slikoviti zapis o LEPOTAH SLOVENSKE ZEMLJE. Stane Tavčar

P. S. V zgornji kratki vsebini so navedena le najvažnejša področja, nisem pa omenjal številnih majhnih posebnosti, katerih tudi v tem obširnem predavanju ne manjka!


# RAZPIS OBČINSKEGA ŠAHOVSKEGA TEKMOVANJA ZA POKAL MARŠALA TITA

Šahovsko društvo Jesenice organizira občinsko šahovsko tekmovanje za pokal maršala Tita. Tekmovanja se lahko udeležijo štiričlanske ekipe, ki zastopajo delovne organizacije, oziroma TOZD, družbenopolitične organizacije, krajevne skupnosti, društva itd.

Letošnje tekmovanje je še posebej pomembno, saj bo v okviru praznovanja 85-letnice rojstva in 40-letnice prihoda maršala Tita na čelo partije.

Ekipe, ki se želijo udeležiti tekmovanja, naj se prijavijo do sobote, 2. aprila, v šahovskem domu ali na naslov Janko Majtan (šahovski sodnik) Titova 106, Jesenice. V soboto, 2. aprila, ob 18. uri bo v šahovskem domu žrebanje z vsemi vodji ekip.

Začetek tekmovanja bo v torek, 5. aprila, v veliki šahovski dvorani na Jesenicah, po sobotnem dogovoru z vodji ekip. Vse prijavljene ekipe bodo pred začetkom tekmovanja vplačale tudi prijavnino 100 din, s katero bo lahko šahovsko društvo delno krilo stroške tekmovanja.

**DEŽURNA TRGOVINA**

**V soboto, 2. aprila, bo od 15. do 19. ure odprta trgovina ZARJA – KAŠTA 4 NA PLAVŽU, JESENICE.**

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujeva mladincem OO ZSMS TOZD Valjarne žice in profilov za prisrčno pozornost ob dnevu žena ter pozdravljava njihovo akcijo pri vzpostavitvi stikov z borci NOB in obnavljanju spominov iz časov, ko se je naš narod bojeval za svobodo.

Mila in Kamila

ZAHVALA

Sindikatu Železarne se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejel ob smrti žene.

Polde Zupančič

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata železarne Jesenice se ob smrti dragega moža iskreno zahvaljujem za denarno pomoč.

Francka Arh

**DPD SVOBODA FRANCE PREŠEREN ŽIROVNICA - BREZNICA dramska sekcija bo gostovala na LANCOVEM s komedijo v treh dejanjih: Jovana Sterije Popoviča: JARA MEŠČANKA, v režiji Julke Dolžanove. Predstava bo v soboto, 2. aprila, ob 19.30 v dvorani zadružnega doma na Lancovem.**

**ZAHVALA**

**Zahvaljujemo se slikarju amaterju Francetu Kreuzerju za podarjeno sliko v olju. Darilo, s katerim nas je prijetno presenetil, bo spodbujalo našo sindikalno grupo k še pogostejšim prijetnim srečanjem z našimi upokojenimi sodelavci.**

**Tov. Kreuzerju želimo še mnogo veselja in uspehov pri njegovem likovnem ustvarjanju.**

Sindikalna grupa RTA

## *Kaj bomo gledali v kinu*

**Kino RADIO**

2. in 3. aprila zahodno nem. kriminalni film JIMMY SE PRIBLIŽUJE MAVRICI, režija Alfred Vohrer, v gl. vlogi Alain Noury, ob 17. in 19. uri.

4. in 5. aprila šved.-amer. barvni pustolovski film NOVA ZEMLJA, režija Jan Troell, v gl. vlogi Max von Sydow, ob 17. in 19.30.

6. aprila amer. barvni kriminalni film DAMA IN DIAMANTI, režija Tom Gries, v gl. vlogi Donald Sutherland, ob 17. in 19. uri.

7. aprila planinsko predavanje tov. Staneta Tavčarja ob 17. uri za šolsko mladino, ob 19. uri za ostale.

8. aprila amer. barvni film – drama JEKLENA PTICA, režija Alan Myerson, v gl. vlogi Donald Sutherland, ob 17. uri.

Jugoslovanski barvni film ŠTIRI DNI DO SMRTI, režija Miroslav Jokić, v gl. vlogi Bert Sotlar, Predrag Ejdus, ob 19. uri.

Film je posnet po resničnih dogodkih aprila meseca 1929. leta, ko sta bila zahrbtno ubita organizacijski sekretar KPJ Djuro Djaković in sekreatar Rdeče pomoči Nikola Hečimović. Predstava je za člane sindikata in mladino železarne Jesenice.

9. in 10. aprila hongkong. barvni film NEPREMAGLJIVI BOKSAR, režija Cheng Chang Ho, v gl. vlogi Lo Leih, Wang Ping.

**Kino PLAVŽ**

2. in 3. aprila šved.-amer. barvni film NOVA ZEMLJA, ob 17.30 in 20. uri.

4. in 5. aprila zahodno nem. barvni film JIMMY SE PRIBLIŽUJE MAVRICI, ob 18. in 20. uri.

6. aprila zaprto!

7. aprila italij. barvni film GREŠNICA, ob 18. in 20. uri.

8. aprila amer. barvni film DAMA IN DIAMANTI, ob 18. in 20. uri.

9. in 10. aprila amer. barvni film POMAGAJTE ŠERIFU, ob 18. in 20. uri.

**Kino KRANJSKA GORA**

2. aprila amer. barvni film BIČ, ob 20. uri.

3. aprila amer. barvni film QVENTIN DURWARD, ob 20. uri.

6. aprila šved.-amer. barvni film NOVA ZEMLJA, ob 20. uri.

9. aprila zah. nem. barvni film JIMMY SE PRIBLIŽUJE MAVRICI, ob 20. uri.

10. aprila italij. barvni film GREŠNICA, ob 20. uri.

**Kino DOVJE-MOJSTRANA**

2. aprila angl. barvni film VRNITEV PINK PANTERJA, ob 19. uri.

3. aprila amer. barvni film BIČ, ob 19. uri.

9. aprila šved.-amer. barvni film NOVA ZEMLJA, ob 19. uri.

10. aprila zah. nem. barvni film JIMMY SE PRIBLIŽUJE MAVRICI, ob 19. uri.

## *Gledališče*

**NEDELJA, 3. aprila, ob 19.30 Euripides: MEDEIA – tragedija – premiera – režija in scena: Bojan Marošević.**

**Samoupravna stanovanjska skupnost občine Jesenice skladno z določili zakona o programiranju in financiranju graditve stanovanj, družbenega dogovora o upravljanju in gospodarjenju s sredstvi za kreditiranje graditve stanovanj ter pravilnika o kreditiranju stanovanjske graditve objavlja po sklepu 15. seje skupščine skupnosti z dne 29. marca 1977**

# RAZPIS

1. ZA DODELITEV POSOJIL ORGANIZACIJAM ZDRUŽENEGA DELA ZA NAKUP ALI GRADITEV STANDARDNIH STANOVANJ
2. ZA DODELITEV POSOJIL DELAVCEM, KI GRADIJO OZIROMA ADAPTIRAJO STANOVANJSKE HIŠE ALI KUPUJEJO DRUŽINSKA STANOVANJA

I. RAZPISNA VREDNOST POSOJIL

Posojila so razpisana iz dela sredstev za stanovanjsko gradnjo, ki jih temeljne in druge organizacije združenega dela, druge samoupravne organizacije, skupnosti, društva in državni organi (v nadaljnjem besedilu: organizacije) združujejo pri Ljubljanski banki, podružnici Kranj, enota Jesenice.

Skupna razpisna vrednost posojil znaša 12,000.000.– din in se dodeljuje:

– organizacijam za nakup ali gradnjo najemnih stanovanj (85 % razpisne vrednosti posojil) do 10,200.000.– din,

– delavcem za graditev, oz. adaptacijo stanovanjske hiše ali nakup družinskega stanovanja (15 % razpisne vrednosti posojil) do 1,800.000.– din.

II. PRAVICA DO NAJETJA POSOJILA

Posojila po tem razpisu lahko najamejo:

– organizacije, ki združujejo del svojih stanovanjskih sredstev pri Ljubljanski banki, podružnica Kranj, enota Jesenice po 13. členu zakona o programiranju in financiranju stanovanjske graditve

– delavci, ki združujejo svoje delo in sredstva v organizacijah iz prejšnje alinee.

III. POGOJI ZA PRIDOBITEV POSOJILA

Organizacije dobi pravico do posojila za nakup ali gradnjo najemnih stanovanj za svoje delavce, če izpolnjuje naslednje pogoje:

– da kupuje ali gradi stanovanja v okviru občinskega programa stanovanjske graditve v skladu z odlokom občinske skupščine Jesenice o določitvi stanovanjskega standarda (Ur. vestnik Gorenjske št. 22/73),

– da ima sprejet srednjeročni in letni program reševanja stanovanjskih vprašanj svojih delavcev.

Organizacije, katerih TOZD ali obrati so na območju drugih občin, sredstva pa združujejo pri Ljubljanski banki, podružnici Kranj, enoti Jesenice, lahko dobijo posojilo po določilih tega razpisa tudi za nakup stanovanj na območju, kjer je sedež TOZD ali obrata.

Delavci, navedeni v 2. alinei II. točke tega razpisa, ki nimajo stanovanja ali imajo neprimerno ali neustrezno stanovanje, lahko dobijo posojilo za nakup stanovanja ali zgraditev, oz. adaptacijo stanovanjske hiše, če izpolnjujejo naslednje pogoje:

– da kupujejo stanovanje, oz. gradijo stanovanjsko hišo v okviru občinskega programa stanovanjske graditve in stanovanjskega standarda.

– da so kreditno sposobni.

Prosilci za posojilo, ki bo uporabljeno za gradnjo stanovanjske hiše pa morajo izpolnjevati še naslednje pogoje:

– stanovanjska hiša mora biti že zgrajena do II. gradbene faze,

– stanovanjsko hišo morajo usposobiti za vselitev najkasneje v roku 24 mesecev po dodelitvi kredita, če zasedejo družbeno stanovanje.

Posojila za adaptacijo obstoječih stanovanjskih hiš in stanovanj bodo odobrena le tistim prosilcem, ki bodo z adaptacijo dosegli boljšo funkcionalno razporeditev in povečanje števila stanovanjskih prostorov ali zboljšali stanovanjske razmere z uvedbo ali modernizacijo sanitarij in ogrevalne opreme.

Posojilo za gradnjo, oz. adaptacijo stanovanjske hiše se lahko odobri tudi tistim delavcem, ki gradijo ali adaptirajo svoje stanovanjske hiše izven občine Jesenice in to v kraju z urejenimi pogoji dnevnega prevoza na delo in z dela, vendar se morajo v tem primeru zavezati, da bodo takoj v celoti vrnili preostali del neodplačanega posojila, če pridobijo lastnost delavca v drugi organizaciji izven občine Jesenice.

IV. LASTNA UDELEŽBA

Pri nakupu ali gradnji najemnih stanovanj, gradnji ali adaptaciji stanovanjske hiše ali stanovanja mora posojilojemalec sodelovati z lastno udeležbo.

1. Organizacija, katere poprečni osebni dohodek na zaposlenega za redni delovni čas je enak ali nižji poprečnemu osebnemu dohodku v občini za leto 1976 mora sodelovati z lastno udeležbo 50 % zneska potrebnega za investicijo.

Vse ostale organizacije, katerih poprečni osebni dohodek na zaposlenega za redni delovni čas znaša več kot poprečni dohodek v občini za leto 1976 morajo sodelovati z lastno udeležbo:

| Če poprečni OD organizacije za redni del. čas presega poprečni OD za redni del. čas v občini za: | Znaša lastna udeležba organizacije: |
|---|---|
| do 10 % | 55 % |
| od 11 – 20 % | 60 % |
| od 21 – 30 % | 65 % |
| nad 30 % | 70 % |

Za lastno udeležbo se šteje tudi posojilo, ki ga dobi organizacija v banki na podlagi vezave stanovanjskih sredstev, s katerimi organizacija samostojno razpolaga.

2. Znesek posojila, ki ga delavec lahko dobi za nakup lastniškega stanovanja in potrebna lastna udeležba, izražena v odstotku od cen standardnega stanovanja, sta razvidna iz naslednje tabele:

| Če znaša poprečni mesečni OD na člana družine v primerjavi s poprečnim OD v občini za obdobje I – XII / 76 | Znaša lastna udeležba v % od cene stand. stanovanja, najmanj | Potem pripada delavcu posojilo v % od cene stand. stanovanja največ do |
|---|---|---|
| do 50 % | 30 % | 35 % |
| od 51 – 75 % | 35 % | 25 % |
| od 76 – 100 % | 40 % | 20 % |
| od 101 – 120 % | 45 % | 15 % |
| nad 120 % | 50 % | 10 % |

Za lastno udeležbo štejeta tudi namensko privarčevani denar in posojilo, ki ga dobi delavec na podlagi namenskega varčevanja v banki.

3. Znesek posojila, ki pripada delavcu kadar gradi, oz. adaptira družinsko stanovanjsko hišo, izražen v odstotku od vrednosti standardne družinske stanovanjske hiše, je razviden iz naslednje tabele:

| Če znaša poprečni mesečni OD na člana družine v primerjavi s poprečnim OD v občini za obdobje I – XII / 76 | Znaša lastna udeležba v % | Potem pripada delavcu posojilo v % od vrednosti stand. družinske stanovanjske hiše največ do |
|---|---|---|
| do 50 % | 40 % | 30 % |
| od 51 – 75 % | 45 % | 20 % |
| od 76 – 100 % | 50 % | 15 % |
| od 101 – 120 % | 55 % | 10 % |
| nad 120 % | 60 % | 5 % |

Za lastno udeležbo štejeta tudi namensko privarčevani denar in posojilo, ki ga dobi delavec na podlagi namenskega varčevanja v banki.

V. POSOJILNI POGOJI

a) Odplačilna doba

Najdaljša odplačilna doba za posojilo znaša 20 let.

1. Odplačilna doba za posojila, katera najamejo organizacije za nakup ali gradnjo najemnih stanovanj, je diferencirana in odvisna od ekonomskih možnosti in znaša za organizacije, katerih poprečni osebni dohodek na zaposlenega za leto 1976:

| | |
|---|---|
| – je enak ali manjši od poprečnega OD v občini | 20 let |
| – do 10 % večji od poprečnega OD v občini | 18 let |
| – do 20 % večji od poprečnega OD v občini | 16 let |
| – do 30 % večji od poprečnega OD v občini | 14 let |
| – nad 30 % večji od poprečnega OD v občini | 12 let |

2. Odplačilna doba za posojilo, katerega najame delavec za nakup lastniškega stanovanja, gradnjo ali adaptacijo stanovanjske hiše znaša 20 let, če ima delavec poprečni ali nižji osebni dohodek na zaposlenega v občini za leto 1976. Odplačilna doba se skrajšuje, če presega delavčev poprečni OD poprečje OD na zaposlenega v občini po naslednji tabeli:

| | |
|---|---|
| – do 10 % | 19 let |
| – od 11 – 20 % | 18 let |
| – od 21 – 30 % | 17 let |
| – od 31 – 40 % | 16 let |
| – od 41 – 50 % | 15 let |
| – nad 50 % | 14 let |

Mesečna anuiteta od vseh posojil za isto stanovanje ali stanovanjsko hišo ne more biti nižja od mesečne stanarine za to stanovanje ali stanovanjsko hišo, ki bi jo posojilojemalec plačeval po predpisih o stanarinah. Skupna obremenitev posojilojemalca po zaprošenem posojilu in po že odobrenih posojilih ne sme presegati 1/3 mesečnega dohodka prosilca.

b) Obrestna mera

Obrestna mera za odobrena posojila organizacijam in delavcem znaša 3,5 %

Po preteku 10 let od pričetka odplačevanja posojila se poveča obrestna mera za neodplačani del posojila za 2 %.

VII. DOKUMENTACIJA

Udeleženci razpisa morajo k zahtevkom za posojilo na predpisanih obrazcih, ki jih prosilci dobijo v Ljubljanski banki, podružnica Kranj, enota Jesenice, predložiti še:

a) Organizacije združenega dela

– predpogodbo ali dokončno rezervacijo o nakupu najemnih stanovanj pri proizvajalcu, z navedbo števila stanovanj, ki jih kupuje, neto stanovanjsko površino in skupno predračunsko vrednost za kupljena stanovanja. Predpogodba in rezervacija morata obvezno vsebovati dokončni rok za sklenitev kupoprodajne pogodbe, najkasneje pa v roku 30 dni po prejemu sklepa samoupravne stanovanjske skupnosti Jesenice o odobritvi posojila,

– sklep, s katerim pristojni organ samoupravljanja organizacije dovoljuje najem posojila za nakup ali gradnjo najemnih stanovanj (z opisom stanovanj), zagotovljena sredstva za plačilo lastne udeležbe in sredstva za odplačevanje posojila,

– srednjeročni program za reševanje stanovanjskih vprašanj svojih delavcev za obdobje 1976 – 1980,

– izračun poprečnega mesečnega osebnega dohodka na zaposlenega v organizaciji za redni delovni čas za leto 1976,

– periodični obračun na dan 30. 9. 1976, načrt sredstev sklada skupne porabe za leto 1976 in uresničitev na dan 30. 9. 1976.

b) Delavci

Za nakup stanovanja v etažni lastnini

– Izjavo organizacije o stanovanjskih razmerah delavca, potrdilo o njegovem poprečnem mesečnem osebnem dohodku v zadnjem tromesečju in njegovih dolgoročnih in kratkoročnih obveznostih iz osebnega dohodka (z navedbo stanja posojil) in enako potrdilo organizacije pri kateri je zaposlen prosilčev zakonec,

– potrdilo prijavnega urada o številu njegove družine in izjavo delavca koliko članov družine bo vseljeno v kupljeno stanovanje,

– kupoprodajno pogodbo ali predpogodbo za nakup stanovanja v etažni lastnini z navedbo objekta v katerem kupuje stanovanje in podatki o stanovanju,

– fotokopije varčevalnih pogodb, če delavec ali člani njegove družine namensko varčujejo v banki in na varčevanje še niso dobili stanovanjskega posojila,

– fotokopije posojilnih pogodb za posojila za katera delavec ali člani njegove družine še nimajo upravno izplačilnih prepovedi na osebne dohodke.

Za graditev ali adaptacijo stanovanjske hiše

Delavci, ki gradijo ali adaptirajo individualno stanovanjsko hišo pa morajo poleg dokazil iz 1., 4. in 5. alinee, ki velja za delavce, ki kupujejo stanovanja v etažni lastnini, predložiti še:

– potrdilo prijavnega urada o številu njihove družine in izjavo koliko članov družine bo vseljenih v zgrajeno ali adaptirano individualno stanovanjsko hišo,

– fotokopijo ali overjeni prepis gradbenega dovoljenja za gradnjo ali adaptacijo individualne stanovanjske hiše, zemljiškoknjižni izpisek,

– predračun stroškov po zaključeni III. gradbeni fazi za novogradnjo ali vire sredstev za gradnjo individualne stanovanjske hiše ter opis še nedokončanih del, za adaptacijo stanovanjske hiše pa predračun in vire sredstev ter opis morebitnih že izvedenih adaptacijskih del,

– izjavo, da bodo v roku 24 mesecev po dodelitvi posojila izpraznili družbeno stanovanje v kolikor zasedajo tako stanovanje,

– mnenje organizacije v kateri ima prosilec lastnost delavca, če gradi ali adaptira stanovanjsko hišo izven občine Jesenice.

Pri vseh sprejetih vlogah bo preverjeno dejansko stanje na terenu.

VI. OSTALE DOLOČBE

Vlogo za dodelitev posojila je potrebno vložiti v 30 dneh od dneva objave na predpisanem obrazcu s celotno dokumentacijo pri Ljubljanski banki, podružnica Kranj, enota Jesenice, Titova 8/II, kjer udeleženci natečaja dobijo podrobnejša pojasnila. Prepozno prispele vloge se ne bodo obravnavale.

Končni sklep o odobritvi, oziroma zavrnitvi posojila bo sprejel pristojni organ stanovanjske skupnosti Jesenice, o izidu razpisa pa bodo obveščeni vsi prosilci v roku 30 dni po preteku razpisnega roka.

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Jesenice

**ZAHVALA**

Ob nenadni in boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

**JOŽA KRNIČARJA**

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom za izkazano pomoč in izrežena sožalja. Prav tako se zahvaljujemo zdravnikom in osebju internega oddelka za ves trud in nego. Zahvaljujemo se vsem darovalcem vencev in cvetja, pevcem, godbi na pihala iz Gorij, govorniku za posiovilne besede in društvu upokojencev iz Gorij.

Še enkrat vsem iskrena hvala za spremstvo na njegovi zadnji poti.

**ŽALUJOČI: žena Vilma, hčerke Mila, Dora, Marinka z družinami, sinovi Dušan, Joža in Srečo z družino ter ostalo sorodstvo**

**ZAHVALA**

Ob težki izgubi dragega očeta

**FERDINANDA MARTINJAKA**

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki ste sočustvovali z nami in nam bili v tolažbo v težkih trenutkih.

Posebno zahvalo izrekamo Ireni Urbas za vso pomoč, sosedom za podarjeni venec in denarno pomoč, prav tako se zahvaljujemo obratu livarna za podarjeni venec in denarno pomoč, govornikoma ob odprtem grobu tov. Podrekarju, kot predstavniku SK Mojstrana in tov. Polancu. Iskreno se zahvaljujemo strežnemu osebju, zdravnikom bolnice Jesenice in vsem, ki so mu pomagali v času bolezni. Zahvaljujemo se vsem za podarjeno cvetje in vence. Še enkrat vsem iskrena hvala za številno spremstvo na njegovi zadnji poti.

**ŽALUJOČI: hčerka Sonja, sin Jože in družina Pretnar**

**ZAHVALA**

Ob boleči izgubi drage mame, tašče in stare mame

**ALOJZIJE LAH**

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti, ji poklonili vence in cvetje. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Mihaelu Sajevicu za dolgotrajno zdravljenje na domu. Iskrena hvala sodelavkam in sodelavcem FRS železarne Jesenice za poklonjeni venec in spremstvo na njeni zadnji poti. Prav lepa hvala tudi pevcem za žalostinke in spremstvo.

**sin Martin z družino**

**ZAHVALA**

Ob boleči izgubi naše ljubljene hčerkice in vnučke

**MATEJKE ČOP**

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem z Jesenic in Hrušice za podarjeno cvetje in izraze globokega sočustvovanja. Nadalje se zahvaljujemo sindikalnima organizacijam Vezenine Bled in železarni Jesenice za izkazano vsestransko pozornost.

Zahvalo izrekamo tudi godbi na pihala s Hrušice za žalostinke in članom gasilskega društva Hrušica za vso pomoč.

Še enkrat iskrena hvala vsem za spremstvo k preranemu grobku.

**ŽALUJOČI družini Čop z Jesenic in Beletova s Hrušice.**

*Smučanje*

# TEKMOVANJE ZA ISTINIČEV MEMORIAL

V soboto, 26. marca, je bilo v zasneženi Planici eno zadnjih tekmovanj v smučarskem teku, ki ga je zelo dobro organiziral SK Olimpija. Navkljub spomladanskemu datumu je bila na štartu vsa tekaška elita, tekmovanje pa si je ogledal tudi sovjetski trener Mihail Prljahin, ki bo dve leti treniral naše tekače. Boji so bili skoraj v vseh kategorijah zelo napeti in zanimivi. Nastopilo je skupaj 160 tekačev, med njimi tudi vsi najboljši iz jeseniške občine, ki so se izredno dobro uvrstili. Osvojili smo tri prva mesta, in sicer: Dušan Đuričič pri ml. mladincih, Štefan Kustec pri st. pionirjih in Jana Mlakar pri ml. pionirkah. Poleg tega pa imamo še 11 tekmovalcev, ki so uvrščeni med prvih deset v svojih kategorijah.

Kar je najbolj razveseljivo, pa je to, da prihaja za Tonetom Đuričičem, Daretom Mrakom in Dušanom Đuričičem, ki so že v vrhu jugoslovanskega teka, cela vrsta naših odličnih pionirjev in pionirk, ki naj bi dopolnili gornjo trojico pri mladincih in članih. To dokazuje dejstvo, da imamo pri ml. pionirjih dva tekmovalca med prvimi šestimi, pri starejših pionirjih pet tekmovalcev med prvimi desetimi, pri st. pionirkah dve tekmovalki med prvimi štirimi in najboljšo pri ml. pionirkah.

Rezultati:

Ml. pionirji: 1. Robi Slabanja Dol — 12,33, 2. Jure Velepec Dol — 12,43, 3. Uroš Velepec Dol — 13,15, 4. Dejan Mašovič Kr. gora — 14,04, 6. Robert Kerštajn Kr. gora 14,41, 12. Gorazd Smolej Kr. gora 16,19, 16. Borut Miklič Hrušica, 22. Marjan Peterko Kr. gora.

Ml. pionirke: 1. Jana Mlakar Kr. gora — 14,18, 2. Dragi Slatnar Triglav — 16,58, 2. Andreja Smrekar Dol — 17,04.

Starejši pionirji: 1. Štefan Kustec Kr. gora — 11,57, 2. Jani Pustovrh Olimpija — 12,15, 3. Janez Justin Žirovnica — 12,51, 4. Marko Gracer Kr. gora, 7. Gorazd Zavodnik Kr. gora, 9. Roman Mlinar Kr. gora, 15. Igor Kobentar Hrušica, 17. Janko Kokošar Mojstrana, 19. Jože Baš Mojstrana, 21. Boris Peterka Kr. gora.

St. pionirke: 1. Tadeja Moder Dol — 13,09, 2. Branka Martinovič Kr. gora — 13,14, 3. Radika Korpnik Dol — 13,16, 4. Mirjam Martinovič Kr. gora — 13,52.

Ml. mladinci: 1. Dušan Đuričič Mojstrana — 13,35, 2. Bogdan Bratina Gorje — 13,56, 3. Marjan Simčič Olimpija — 14,14, 11. Miro Lebar Kr. gora, 13. Boris Kobentar Hrušica, 15. Franci Teraš — Mojstrana.

St. mladinci: 1. Marko Brezovšek Olimpija — 29,58, 2. Ivan Čarman Triglav — 30,14, 3. Dušan Podlogar Gorje — 30,40, 4. Dare Mrak Mojstrana, 9. Boris Legat Žirovnica.

Člani: 1. Maks Jelenc Triglav — 39,04, 2. Tone Đuričič Mojstrana — 39,06, 3. Marjan Burgar Gorje — 41,50, 13. Srečko Trpin Hrušica.

A. K.

# SLALOM NA KRVAVCU

50 pionirk in 72 pionirjev se je v nedeljo, 27. marca, pomerilo v slalomski preizkušnji na Krvavcu. Smučarski klub Novinar je tokrat izpeljal tekmo neverjetno neresno. Tekma se je začela kasneje, ker v predpisanem času za ogled sploh ni bilo trasirane proge. Na zahtevo trenerja so progo tudi posuli s cementom. To je spet terjalo nekaj časa in to se je predvsem odrazilo v drugem teku. Lačni in zaradi dolgotrajnega ogrevanja utrujeni tekmovalci so na zelo dolgi progi v drugi polovici smučali slabo. Izbira terena je bila posrečena, resnično se je dalo tekmovati, škoda, da organizator ni bil kos nalogi. Ob razglasitvi je bilo mučno, ko je vodja tekmovanja sporočil, da bodo kolajne poslali po pošti, diplome pa so podelili do četrtega mesta, čeprav bi jih po predpisu morali deset.

Šolidne rezultate so dosegli predvsem Kunčeva s svojo šesto letošnjo zmago ter Ravnik in Žan, ki sta v desetorici. Ravnik kot drugi od letnika 1966 in ciciban Žan, daleč pred svojimi vrstniki.

REZULTATI:

STAREJŠE PIONIRKE: 1. Peharc Tržič 1:50,38, 2. Zupančič Olimpija 1:51,54, 3. Blažič Triglav 1:54,69, 4. Rakovec Jesenice 1:55,54, 5. Vesek Jesenice 1:57,13 itd.

STAREJŠI PIONIRJI: 1. Flajs Posočje 1:46,24, 2. Bezek Medvode 1:48,39, 3. Štefanovič Fužinar 1:49,13, 7. Kavčič Jesenice 1:52,01 itd.

Pozna se odsotnost obolelega Podrekarja, ki bi bil po rezultatih letošnje sezone favorit.

MLAJŠE PIONIRKE: 1. Kunc Jesenice 1:55,69, 2. Koprol Olimpija 1:55,74, 3. Mavec Olimpija 1:58,59 itd.

MLAJŠI PIONIRJI: 1. Erbežnik Olimpija 1:46,76, 2. Jakopin Novinar 1:48,88, 3. Čižman Olimpija 1:49,32, 7. Ravnik Jesenice 1:57,87, 9. Žan Jesenice 1:58,20, (štartal s številko 113), 12. Pirc Jesenice 1:59,52, 19. Pogačnik Jesenice 2:04,50 itd. Oblak je padel v prvem teku.

Janez Šmitek

# OBETAVEN MLADI ROD SKAKALCEV

Čeprav je zima že za nami, mladi skakalci še vedno ne mirujejo. V nedeljo, 27. marca, so tekmovali na Pokljuki. Tekmovanje je bilo na 30 m skakalnici v okviru koledarja tekmovanj gorenjske regije. Kljub močni konkurenci so bili skakalci SZ Jesenice odlični.

REZULTATI:

MLAJŠI PIONIRJI: 1. Tomaž Dolar 201,6 (20, 30) Jesenice, 2. Miran Pegam 196,0 (27, 29), 3. Robi Čimžar 193,4 (29, 28), oba Triglav, 8. Peter Kolman 158,6 (26, 29 p) Jesenice.

Dolar je bil tokrat precej boljši od svojih večnih tekmecev. Prvaka Čimžar in Slatnar sta morala priznati njegovo premoč. Tudi Kolman se je kljub padcu uvrstil zelo visoko.

STAREJŠI PIONIRJI: 1. Toni Justin 216,4 (31, 31), Jesenice, 2. Zvone Bernard 210,4 (31, 31), 3. Roman Beton 207,6 (29, 31), oba Triglav, 4. Miha Baloh 197,6 (31, 29), 5. Franc Lapajne 181,8 (27, 26), 7. Aleš Bregar 177,4 (26, 26), 8. Andrej Cvetek 175,2 (26, 28), 9. Andrej Avsenik 173,2 (27, 27), 10. Andrej Jalen 164,6 (24, 26), vsi Jesenice.

Justin je bil boljši od Bernarda predvsem po slogu. Drugi z republiškega prvenstva Beton pa je bil danes šele tretji. Želo dober je bil Miha Baloh, ki se je že skoraj povsem opomogel od poškodbe. Prvič po poškodbi v jeseni pa je tokrat nastopil Avsenik. Skakal je dobro in daleč, slogovno pa je bil nekoliko slabši.

MLAJŠI MLADINCI: 1. Miro Bizjak 251,8 (27, 36) Triglav, 2. Stanko Baloh 226,2 (34, 35) Jesenice, 3. Leon Bevc 221,4 (32, 30), Triglav, 4. Milan Kopše 213,6 (32, 33) Jesenice itd.

Državni prvak Bizjak je pokazal, da predvsem na manjših skakalnicah nima tekmeca. Od naših je bil odličen Stanko Baloh, Kopše je skakal zelo daleč, zaradi slabšega sloga pa je bil šele četrti.

Stane Lužnik

# PATROLNI TEK NA SMUČEH V ZGORNJI RADOVNI

V soboto, 26. marca, je strelska družina Janez Mrak Dovje-Mojstrana organizirala v Zgornji Radovni tretji tradicionalni patrolni tek na smučeh, združen s streljanjem z malokalibrsko puško. V tej partizanski vasi se je preteklo soboto v čudovitem sončnem vremenu zbralo okrog štirideset tekmovalcev iz krajevnih družbenopolitičnih organizacij, društev, temeljnih organizacij združenega dela ter ekipa teritorialne obrambe Jesenice. Iz Iz opravičenih razlogov se tekmovanja niso udeležili predstavniki milice in organov za notranje zadeve jeseniške občine, slab vtis pa so s svojo neudeležbo napravile ostale strelske družine v občini, saj so se vabilu odzvali le strelci iz Gozd Martuljka. Skupno je nastopilo trinajst tričlanskih ekip, ki so tekle na progi dolgi dva kilometra.

Patrolni tek na smučeh v zgornji Radovni je tudi tokrat sodil v sklop aktivnosti na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite. Pridobivanje kondicije, ki je združena še s preverjanjem strelskih sposobnosti, je izredno uspešna oblika, oziroma člen v verigi obrambnih priprav. Ta aktivnost, ki so jo začeli v Mojstrani, bo prav gotovo veliko prispevala k temu, da se bodo izboljšali rezultati pri krepitvi obrambnih priprav in sposobnosti krajanov Dovja in Mojstrane. Strelska družina Janez Mrak se vedno bolj zavzema, da bi se tradicionalni patrolni tek na smučeh v Zgornji Radovni razširil na območje celotne jeseniške občine.

REZULTATI: 1. Strelska družina Janez Mrak (Franci Kotnik, Andrej Janša, Franc Rabič) 12:15,24 2. Planinsko društvo Dovje-Mojstrana (Izidor Kofler, Jože Martinjak, Dušan Polajnar) 13:41,52; 3. Teritorialna obramba Jesenice (Zdravko Hlebanja, Branko Kajžar, Anton Štular) 13:54, 68; 4. Krajevna skupnost Dovje-Mojstrana (Karl Hartman, Dorči Kofler, Jože Čebašek) 14:01, 60;5. Strelska družina Franc Rozman-Stane Gozd Martuljek (Stane Hlebanja, Franc Cizelj, Slavko Markelj) 14:02,26; itd.

J. R.

# SLALOM NA JEZERSKEM

Z namenom, da bi starejši pionirji, ki prestopajo k mlajšim mladincem, prišli do potrebnih Jugo-točk, je bila v soboto, 26. marca, slalomska preizkušnja teh dveh kategorij pod Makekovo Kočno nad Jezerskem. Na predsedstvu smučarske zveze Jugoslavije so namreč preglasovali slovenski predlog enotnih točk za vse kategorije in osvojena sta bila dva, vrhunski, od mlajših mladincev do članov, ki je enoten za vso Jugoslavijo, in pionirske ter cicibanske kategorije, ločeno po republikah.

Starejši pionirji so tako na izredno težki preizkušnji. V zelo malo tekmah morajo vsaj dvakrat v slalomu in dvakrat v veleslalomu presmučati do cilja. To priložnost pa imajo samo že zelo ozko selekcionirani tekmovalci republiškega selekcijskega razreda. To še bolj poudarja, da je naloga področnih klubov vzgoja dobrih cicibanov, kjer je dostop v republiško selekcijo najlažji. Če je to dobro, ali ne, je vsekakor vprašljivo, toda tisti, ki bo takoj »ugriznil to jabolko«, bo imel uspeh, ostali pa praznine, kot jo imamo na Jesenicah ali pri mariborskem Braniku.

Tekma je bila pod Makekovo Kočno na plazu, ki bo letos zaradi obilice snega dolgo časa primeren za letni del priprav. Na progo na žalost niso posuli snežnega cementa, tako da zadnji niso imeli posebnih možnosti za dobro uvrstitev. To velja še zlasti za Benedika, ki bi se lahko boril tudi za prvo mesto. Na podlagi letošnjih uspehov bi mu morali popraviti točke, toda smučarska zveza Slovenije je to letos izpeljala skrajno slabo. Dokler je to delal Jeseničan Pohar je šlo, sedaj pa je zaradi pomanjkljivosti veliko tekmovalcev oškodovanih. To bo zelo odločilno pri uvrščanju v državno reprezentanco in v selekcijo vrhunskega razreda.

REZULTATI:

MLAJŠE MLADINKE: 1. Valič Alpetour 84,52, 2. Jug Izletnik 85,62, 3. Kejžar Jesenice 91,23 itd.

MLAJŠI MLADINCI: 1. Karničar Jezersko 78,34, 2. Horvat Triglav 87,96, 3. Benedik Jesenice 79,30, 6. Kunc Jesenice 83,43, 7. Šporn Jesenice 86,29, itd.

STAREJŠE PIONIRKE: 1. Ravnikar Alpetour 85,21, 2. Peharc Tržič 86,66, 3. Blažič Triglav 87,82, 4. Rakovec Jesenice 88,05 itd.

STAREJŠI PIONIRJI: 1. Flajs Posočje 78,53, 2. Peternel Alpetour 81,29, 3. Štefanovič Fužinar 81,67, 7. Kavčič Jesenice 85,71.

Janez Šmitek

# SREČANJE Z ZAMEJSKIMI SLOVENCI V TEKMOVANJU ZA POKAL »LEPI VRH« V SMUČARSKIH TEKIH

V nedeljo, 27. marca, je bilo v prijetni vasici Ukve pod Višarjami srečanje smučarjev tekačev iz Dola, z Jesenic in Alplesa z zamejskimi Slovenci v Italiji za pokal LEPI VRH. Pomerili so se pionirji v vseh kategorijah. Tekmovanje so vzorno izvedli marljivi smučarski delavci iz SK Devin pri Trstu. Naši najboljši tekači in tekačice so se še enkrat izkazali, saj so osvojili vsa prva mesta, razen pri ml. pionirjih, kjer so bili najboljši tekmovalci iz Dola, naš edini predstavnik pa je osvojil zelo dobro tretje mesto.

Po razglasitvi rezultatov so organizatorji priredili tudi prisrčen slovenski kulturni program, ki nam bo ostal vsem, ki smo mu prisostvovali, še dolgo v spominu. To ni bilo samo golo športno srečanje, imelo je verjetno še večji in globlji pomen v smislu zbliževanja naroda, ki živi vsak v svojem okolju in svoji družbeni ureditvi. Mi živimo svobodno in nam nihče ne krati temeljnih človeških pravic, nasprotno pa vemo. da prav v tej vasici Ukve, kjer smo bili v nedeljo zbrani, vsega 15 km od naših sedanjih meja, ne morejo svobodno poučevati materinščine (slovenščine). Prav zato so bili še toliko bolj hvaležni za našo udeležbo in so nam ob odhodu izrazili željo, da bi v prihodnje imeli še več takih srečanj v njihovih krajih, ker jim prav taka in podobna srečanja vlivajo novih moči v boju za ohranitev slovenske besede.

Rezultati:

Ml. pionirji: 1. Robi Slabonja Dol — 13,11, 2. Jure Velepec Dol — 13,28, 3. Robert Kerštajn Kr. gora — 14,27, 4. Uroš Velepec Dol — 14,28 itd.

Ml. pionirke: 1. Jana Mlakar Kr. gora — 14,27, 2. Andreja Smrekar Dol — 16,42, 3. Roberta Sardoč Devin — 20,39 itd.

St. pionirji: 1. Štefan Kustec Kr. gora — 19,15, 2. Marko Gracer — Kr. gora — 19,49, 3. Janez Justin Žirovnica — 20,21, 4. Roman Mlinar Kr. gora, 7. Gorazd Zavodnik Kr. gora itd.

St. pionirke: 1. Branka Martinovič Kr. gora — 13,46, 2. Mirjam Martinovič Kr. gora — 13,48, 3. Tadeja Moder Dol — 13,56 itd.

A. K.

*Nogomet*

# LESCE : JESENICE 2:4 (0:0, 0:0)

V soboto, 26. marca, so jeseniški nogometaši gostovali v Lescah, kjer so odigrali tekmo za jugoslovanski pokal na področju Gorenjske z moštvom Lesc. Tekma se je v normalnem času in po dveh podaljških končala z neodločenim rezultatom 0:0, po izvajanju enajstmetrovk pa so zmagali Jeseničani z rezultatom 4:2.

V prvem polčasu so Jeseničani zaigrali zelo dobro in si ustvarili nekaj izredno lepih priložnosti za zadetek, vendar jih delno zaradi nespretnosti napadalcev, delno pa zaradi izvrstnih obramb vratarja domačega moštva niso uspeli realizirati.

V drugem polčasu so Jeseničani nekoliko popustili in domačini so prevzeli igro v svoje roke, toda le do kazenskega prostora Jesenicanov, kjer so tokrat izredno razpoloženi Kupljenik, Radič, Matkovič in Trobič vedno pravočasno posredovali in brez posebnih težav odklanjali vse nevarnosti pred svojimi vrati. Ker tudi v tem delu igre nobeno moštvo ni doseglo gola, sta moštvi igrali podaljške, v katerih so Jeseničani imeli zopet premoč. V 115. minuti je Troha dosegel izredno lep gol, vendar ga je sodnik razveljavil, zaradi tega, ker se je eden od igralcev Jesenic v tem trenutku nahajal v nedovoljenem položaju. Tako sta se tudi podaljška končala brez zadetkov.

Da bi določili zmagovalca, sta moštvi izvajali enajstmetrovke. Pri tem pa so bili Jeseničani bolj uspešni in zmagali z rezultatom 4:2. Najbolj zaslužen za ta uspeh je bil poleg uspešnih strelcev vratar Jesenic Ilić, ki je ubranil kar tri strele z bele točke in tako popeljal svoje moštvo v polfinale tega tekmovanja.

Gole za moštvo Jesenic so dosegli: Komelj, Troha, Kupljenik in Raković, za Lesce pa: Pejović in Rampre.

– – –

V soboto, 2. aprila, se prične prvenstvo Gorenjske v nogometu po novem sistemu, ki je usklajen s portoroškimi sklepi o telesni kulturi. NK Jesenice tekmuje z vsemi tremi moštvi v skupini z moštvi: Lesc, Bleda, Bohinja, Tržiča in Plamena (Kropa). Zaradi manjšega števila klubov bodo moštva odigrala spomladanski del prvenstva po dvokrožnem liga sistemu. Ljubiteljem nogometa v radovljiški in jeseniški občini lahko zagotovimo, da zaradi novega sistema tekmovanja ne bodo prikrajšani pri kvaliteti, saj je znano, da so bila v zadnjih letih ravno moštva Bleda, Lesc, Bohinja in Jesenic v samem vrhu bivše enotne gorenjske lige.

V soboto, 2. aprila, se bodo v prvem kolu srečali naslednji pari: Bled : Jesenice, Lesce : Tržič in Bohinj : Plamen (Kropa). Tekme se igrajo na igrišču prvoimenovanih moštev s pričetkom ob 16. uri.

*Kegljanje na ledu*

Na umetnem drsališču športnega stadiona v Beljaku je kegljaški klub na ledu »1. EC Seeboden« priredil v počastitev 40-letnice obstoja mednarodni turnir. Na tem tekmovanju, ki je bilo v soboto, 20. marca je skupno tekmovalo 31 ekip iz Avstrije, ZR Nemčije, Švice, Italije in Jugoslavije.

Na prva tri mesta so se uvrstile avstrijske ekipe, ki so uspele osvojiti 52, 47 in 46 točk. Na solidno pet mesto z osvojenimi 42 točkami pa se je uvrstila ekipa kegljačev na ledu Jesenice-Vatrostalna v sestavi: Perič, Šapek, Cenček, Železnikar in Soklič, ki je osvojila tudi pokal tega mesta.

Če upoštevamo izredno udeležbo na tem turnirju in uvrstitev ostalih moštev iz Švice, Italije, Nemčije in Avstrije od šestega do 31. mesta, potem je uspeh naše ekipe zelo dober.

C. E.

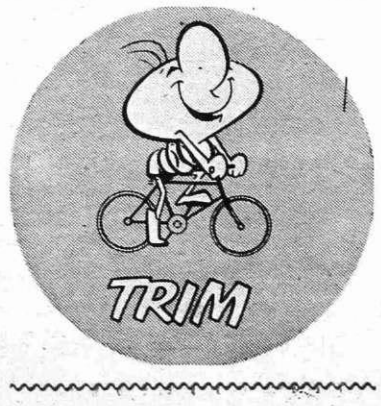


*Košarka*

# OBČINSKO PRVENSTVO OSNOVNIH ŠOL V KOŠARKI KONČANO

V preteklem tednu se je končalo občinsko prvenstvo osnovnih šol, oziroma šolskih športnih društev v košarki, za leto 1976/77.

Pri pionirjih je nastopilo šest ekip, kar je zelo razveseljivo, saj so igrale reprezentance vseh šol v občini. Ekipe so bile dokaj izenačene, razen ekipe ŠŠD osnovne šole Prežihov Voranc, ki je premočno zmagala na vseh tekmah. Ko bi ocenjevali kvaliteto prikazane igre, potem moramo reči, da je bila nekoliko slabša od lanske, kar pa je razumljivo, saj so vse šole nastopile z novimi ekipami. Toda množična udeležba na vseh tekmah je odtehtala nekoliko slabšo kvaliteto.

Lestvica po končanem tekmovanju:

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| 1. P. Voranc | 10 | 10 | 0 | 970:422 | 20 |
| 2. Tone Čufar | 10 | 6 | 4 | 421:350 | 12 |
| 3. Koroška Bela | 10 | 5 | 5 | 303:452 | 10 |
| 4. Žirovnica | 10 | 4 | 6 | 416:559 | 8 |
| 5. Mojstrana | 10 | 2 | 8 | 313:490 | 4 |
| 6. Kranjska gora | 10 | 2 | 8 | 245:956 | 4 |

Pri dekletih pa so nastopile štiri ekipe. Tu je bila kvaliteta prikazane košarke na dokaj visoki ravni. Ekipe so bile zelo izenačene. Tudi v tej konkurenci je zmagala ekipa ŠŠD osnovne šole Prežihov Voranc, prav tako kot pionirji so tudi dekleta zmagala brez poraza.

Lestvica po končanem prvenstvu:

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| 1. Prežihov Voranc | 6 | 6 | 0 | 283:179 | 12 |
| 2. Kranjska gora | 6 | 3 | 3 | 204:237 | 6 |
| 3. Mojstrana | 6 | 2 | 4 | 174:226 | 4 |
| 4. Tone Čufar | 6 | 1 | 5 | 169:188 | 2 |

Tekmovanje je potekalo brez posebnih zapletov. Vodstvo tekmovanja je prejelo le dve pritožbi. Skupaj je bilo odigranih 44 tekem. Sama organizacija tekmovanja je imela nekaj napak, ki pa niso vplivale na regularnost prvenstva.

Šedaj bo komisija za delovanje ŠŠD pri ZTKO Jesenice izbrala dvajset pionirjev in dvajset pionirk, ki bodo zastopali našo občino na regijskem prvenstvu, ki bo 23. aprila.

Branko Jeršin

# JESENICE : DOMŽALE 77:91 (35:42)

Jesenice, 27. marca, prvenstvena tekma 19. kola v slovenski košarkarski ligi, gledalcev 50, sodila sta Skubin (Tolmin) in Plevnik (Ljubljana).

V srečanju s prvouvrščenim so Jeseničani izgubili kljub razmeroma dobri igri. Novi zvezni drugoligaš je prikazal odlično igro in predvsem z natančno igro v napadu osvojil nove točke, s katerimi si je zagotovil prvo mesto.

Po enakovrednem začetku so gostje uspeli v nekaj minutah povečati vodstvo na 17:7. Do konca polčasa je bila igra enakovredna in domačim igralcem je uspelo razliko nekoliko zmanjšati.

V začetku drugega počasa so Jeseničani zaigrali dobro in se v dvaintrideseti minuti približali ekipi Domžal na dve točki razlike, vendar niso imeli moči za preobrat. Gostje so z nekaj protinapadi in uspešnimi meti od daleč ustvarili nedosegljivo prednost in zasluženo zmagali.

Tekmo so si tokrat ogledali tudi trenerji ekip Radovljice in Škofje Loke, s katerima bodo Jeseničani v juniju igrali kvalifikacije za člane slovenske lige v sezoni 1977/78. Ker bo to turnirski način tekmovanja z dvema tekmama na dan, se Jeseničani že sedaj pripravljajo na ta tempo igranja. Tako so po tekmi z Domžalami odigrali še prijateljsko tekmo z bivšimi igralci Jesenic.

Nastopili so: Eržen, Smolej 12, Božič 20, Berginc, Ažman, Lozar 5, Janjič 5, Vauhnik 17, Šmid 10, Matučec 6, Noč 2.

V soboto igrajo Jeseničani v Novem mestu proti selekciji Dolenjske, ki je trenutno druga na prvenstveni lestvici.

NI

# PORAZ IN ZMAGA EKIP ŠŠD OŠ T. ČUFAR

V zadnjem kolu drugega dela občinske pionirske košarkarske lige so pionirji in pionirke ŠŠD osnovne šole Tone Čufar gostovali v Kranjski gori. Najprej so igrala dekleta. Prvi polčas so dobile Jeseničanke z 10:9. Vodile so tudi do sredine drugega polčasa, takrat pa je morala zaradi petih osebnih napak iz igre Vavpotičeva. Kranjskogorke so nato prevzele igro v svoje roke in srečanje odločile v svojo korist z rezultatom 25:21.

Koše za zmagovalke so dosegle: Cuznar 17, Grujić 4, Jeršin 2 ter Radič in Pavkovič po 1. Za ŠŠD Tone Čufar pa so bile uspešne: Vavpotič 11, Tkalec 4 ter Bajt 6.

Za njimi so se pomerili še fantje. Jeseničani so prišli v Kranjsko goro trdno odločeni, da se oddolžijo za poraz na Jesenicah. Takrat so po podaljšku izgubili s 30:38. Tokrat pa se niso pustili presenetiti in so zanesljivo zmagali z rezultatom 44:27 (16:15).

Koše za ŠŠD Tone Čufar so prispevali: Kosmač 20, Čarni 18 ter Loncner in Vidali po 3. Za domačine pa so bili uspešni: Kopavnik 10, Podlipnik 6, Požar 5 ter Gregori 2.

P. K.

*Odbojka*

# JESENICE : MERKUR 1:3

Mlade igralke Merkurja so z odlično igro na mreži popolnoma nadigrale naše mladinke, katerim je uspelo osvojiti le en set.

V jeseniški ekipi se je pokazala odsotnost Rabzeljeve, vendar so tudi ostale zaigrale precej zmedeno in negotovo. Predvsem so grešile pri sprejemu žoge, čemur so sledili slabe podaje in udarci, katere so gostje le z malo napora uspele poloviti in svoje akcije uspešno zaključiti.

Mladinke v zadnjem kolu gostujejo v Kamni gorici, medtem ko članice gostijo ekipo Golovca iz Celja in se jim bodo skušale revanširati za jesenski poraz.

ACO

# RADOVLJICA : ŠŠD KOVINAR 0:3

V sobotc, 26. marca, je bilo odigrano tretje kolo spomladanskega dela prvenstva v medobčinski odbojkarski ligi. Igralke jeseniškega Kovinarja so se v Radovljici pomerile z domačinkami in prepričljivo zmagale s 3:0.

V prvem setu so Jeseničanke najprej povedle s 5:0, potem pa so nasprotnice prišle do servisa in uspele dobiti osem točk zaporedoma. Po time-outu so se Jeseničanke zbrale in okrepile svojo igro v polju. Izboljšale so podaje in igra na mreži je postala učinkovitejša. Rezultat po prvem setu je bil 15:13.

V drugem setu pa je bila igra enakovrednejša. Radovljičanke so bile z dobrimi servisi in zanesljivo obrambo trd oreh, vendar pa niso bile kos Jeseničankam, ki so si z odlično igro na mreži pridobivale točke in zmagale s 15:12.

V tretjem setu pa so bile odbojkarice Kovinarja daleč boljše od nasprotnic. Sprejem žog je bil boljši. Piberčnikova je Radovljičanke s svojimi močnimi servisi popolnoma »razorožila«. Tudi rezultat 15:6 priča o premoči.

Omeniti velja odlično sojenje sodnika Kuzevskega, ki je s svojimi odločitvami preprečil marsikateri nesporazum. Športno vzdušje pa so kvarili le nekateri gledalci, ki so s svojimi neumestnimi in neupravičenimi pripombami prekinjali igro.

Za ekipo Kovinarja so igrale: Vergles, Oven, Pribošič, Piberčnik, Bešič, Čufer, Mavčec in Rupnik.

# FUŽINAR : JESENICE (ŽENSKE) 3:0

V ne preveč zanimivem srečanju so naše igralke doživele na Ravnah na Koroškem drugi poraz v nadaljevanju spomladanskega dela prve slovenske lige.

To je bila priložnost, da bi Jeseničanke na gostovanju dosegle zmago nad vodečo ekipo republiške lige. Vendar so zaigrale pod svojimi možnostmi in prikazale eno slabših iger v prvenstvu.

Igra obeh ekip je bila polna napak, tako pri serviranju kot pri izvajanju posameznih akcij in je bila daleč od tiste kvalitete, kot smo jo bili vajeni gledati pri prejšnjih njihovih obračunih.

Tako prvi kot drugi set sta bila popolnoma enakovredna, le da so imele domačinke v zaključnih akcijah več sreče, oziroma so naše igralke samo napravile precej več napak kot njihove nasprotnice. Le v tretjem setu so Ravenčanke pokazale nekaj več odbojkarskega znanja od gostij in z veliko razliko odločile tudi tretji set v svojo korist.

Tudi mladinke so v svojem predzadnjem nastopu doživele ponoven poraz z ekipo Merkurja iz Nove Gorice.

# POMEMBNA ZMAGA V GOSTEH

OK ŠEMPETER : OK JESENICE (moški) 2:3 (16:14, 7:15, 11:15, 15:10, 6:15)

Odbojkarji Jesenic so v soboto, 26. marca, dosegli na gostovanju v Preboldu pomembno zmago proti moštvu OK Šempetra s 3:2 (-14, 7. 11, -10, 6). Že rezultat sam pove, da je bila borba trda, rezultat pa negotov vse do druge polovice zadnjega niza. Gostovanje Jeseničanov je bilo nekaj časa celo v negotovosti, saj so bila finančna sredstva zagotovljena šele v zadnjem hipu.

Za OK Jesenice so nastopili: Bergelj, Gasar, Bogataj, Kravanja, Božič, Divjak in Močnik.

Prvi niz se je začel z nekoliko nervozno igro obeh ekip, vendar so Jeseničani dali takoj slutiti, da ne mislijo poceni prepustiti točk domačinom. Po številnih menjavah in izenačeni borbi so domačini tudi z malo sreče uspeli osvojiti zadnji dve točki in zmagati na razliko.

Dobra igra v prvem nizu je Jeseničane še bolj spodbudila, tako da so zaigrali v drugem nizu še odločneje in z natančnimi udarci razbili nasprotnikovo obrambo. Brez težav so osvojili niz in pri tem dovolili nasprotniku, da je zbral le sedem točk.

Tudi tretji niz je potekal podobno drugemu, v stalni premoči gostov, ki so z zanesljivo in preudarno igro zmagali s 15:11. Ko je v četrtem nizu že kazalo, da bodo gostje slavili prepričljivo zmago, so se domačini toliko zbrali, da so uspeli z nekoliko boljšo igro zaključiti niz v svojo korist.

V zadnjem, odločilnem petem nizu pa so bili Jeseničani spet nenadkriljivi in so igro trdno držali v svojih rokah in kljub bučnemu bodrenju domačih gledalcev prepričljivo osvojili niz s 15:6 in tako dosegli peto prvenstveno zmago.

V jeseniški ekipi so najbolje zaigrali Božič, Bogataj in Močnik, sodila pa sta zelo dobro Gjurin iz Kamnika in Marucci iz Ljubljane.

S to dragoceno zmago in dvema osvojenima točkama so se jeseniški odbojkarji povzpeli na četrto mesto na lestvici, enakim številom točk kot tretje Novo mesto.

V naslednjem kolu pa se Jeseničanom ponujata novi dve točki, ko bodo v soboto, 2. aprila, ob 18. uri v telovadnici osnovne šole na Jesenicah pred domačo publiko igrali proti ekipi OK Polskava.

Boj

# ODBOJKA NA OSNOVNI ŠOLI PREŽIHOV VORANC

Dekleta na OŠ Prežihov Voranc že v leto pridno trenirajo odbojko pod vodstvom mentorice tov. Grete Samarje. Pred nekaj dnevi pa so se dekleta 8. razredov v okviru medrazrednih tekmovanj pomerila med seboj. Tekme so se odvijale v telovadnici osnovne šole.

V prvi tekmi so se pomerila dekleta 8. a in 8. b razreda. Zmagala so dekleta 8. b z 2:1 (15:2, 7:15, 15:6).

V drugi tekmi so se srečale predstavnice 8. a in 8. c razreda. Tudi to tekmo so prvestavnice 8. a izgubile z 2:0 (15:13 in 15:10).

V zadnji tekmi pa sta se pomerili obe neporaženi moštvi, to sta bili 8. b in 8. c, pa so imela dekleta iz 8. b več moči in premagale nasprotnice z 2:0 (15:10, 15

Tako je zasedla 8. b prvo mesto, 8. c bila druga, 8. a pa tretja, oziroma zadn

Uroš Župančič, 8.